

LUPP 2025

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken
Unga mellan 13–16 år

ÅSELE
KOMMUN
Sjeltien tjjelte

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	3
Svarsfrekvens.....	3
Syfte	3
Läsanvisningar.....	3
Sammanfattning.....	4
Positiva och negativa trender, jämförelser med 2022	4
Skillnader i trender mellan könen.....	6
Övergripande frågor.....	7
Fritid.....	10
Skola.....	16
Familjen.....	22
Hälsa.....	26
Trygghet.....	38
Samhälle och demokrati.....	50
Arbete.....	61
Framtid.....	64

Bakgrund och syfte

Svarsfrekvens

Totalt har 59 elever på högstadiet svarat på undersökningen, alltså 85,5%. Detta räknas som ett representativt svarsunderlag och en bortfallsanalys har inte bedömts nödvändig. Skaparna bakom enkäten, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har valt att göra samtliga frågor frivilliga att besvara, för att få in så mycket som data som möjligt. I detta fall har 5% av de svarande hoppat över att besvara frågan om könstillhörighet. 3% av de svarande har valt svarsalternativet "annat", vilket är för lågt för att presentera i enskilda frågor och samtidigt värna anonymiteten.

Under 2024 plockades möjligheten att ge så kallade "frisvar" - där den svarande fritt kan formulera sitt svar i text - bort från enkäten. Detta på grund av GDPR-lagen och risken att röja personuppgifter. Fördjupad förståelse för orsakerna bakom resultatet som presenteras i denna rapport, behöver alltså samlas in i andra kvalitativa dialogformer tillsammans med unga.

Syfte

Syftet med denna rapport är att ge en bild av högstadieelevernas bild av hur det är att vara ung i Åsele kommun 2025. Rapporten presenteras genomgående uppdelad på kön för att ge en så bra och precis bild som möjligt, ofta skiljer sig tjejer och killars upplevelser åt. Eftersom att detta är andra gången som LUPP-undersökningen genomförs i Åsele, är syftet också att dra jämförelser mellan tidigare svarsunderlag från 2022.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som LUPP-enkäten följer. Vilket är:

- A. Övergripande frågor
- B. Fritid
- C. Skola
- D. Familjen
- E. Hälsa
- F. Trygghet
- G. Samhälle och demokrati
- H. Arbete
- I. Framtid

Sammanfattning

Positiva och negativa trender, jämförelser med 2022

Positiva trender i urval

- Andel unga som är medlem i en förening ökar, bland både killar och tjejer.
- Andel unga som är ute i naturen på fritiden ökar bland både killar och tjejer. Bland killar sker en betydande ökning, från 60% 2022 till 78,6% 2025, vilket gör killarna gå om tjejerna.
- Det har skett en stor ökning bland andel unga som tränar så att de blir andfådda eller svettas flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag. Andel unga som tränar/idrottar/ går på gym ökar i båda grupperna – som mest bland killar, där siffran ökar kraftigt från 61% 2022 till 89,2% 2025.
- Både killar och tjejer uppskattar skolmaten i högre utsträckning.
- Unga besöker fritidsgården i högre utsträckning.
- Andel som svarar att de röker cigaretter, E-cigaretter eller snusar minst en gång i veckan minskar, bland både tjejer och killar.
- Intresset för politik har ökat bland unga, bland tjejer har siffran nästan fördubblats. Unga vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen i större utsträckning, störst ökning sker bland killar.
- Andel unga som hade och ville ha ett sommarjobb har ökat.
- Det har skett en stor ökning i viljan att starta företag i framtiden bland både tjejer och killar.

Negativa trender i urval

- Både killar och tjejer tycker att det saknas fritidsaktiviteter i högre utsträckning än 2022, störst ökning sker bland tjejerna där 61,5% svarar "Ja" 2025 - samma trend som 2022. Även killarnas siffra är dock hög, 53,6%, alltså mer än hälften.
- Det finns en utpräglad upplevelse att det förekommer rasism på skolan, nästan hälften av killarna (44,4%) och nästan var tredje tjej på högstadiet (28%) svarar att det stämmer helt eller till stor del. Jämfört med 2022 är det en stor ökning bland killarna, som då landade på 15%, och en liten ökning bland tjejerna, vars siffra var 27% 2022.
- Oro för ens föräldrars ekonomi ökar bland både killar och tjejer. Det är även fler som uppger att det har hänt att de inte kunnat köpa eller göra något som andra i sin ålder gör eller köper, på grund av att familjen inte haft råd.
- Statistiken visar en övergripande negativ trend när det kommer till att hoppa över måltider. Störst andel unga uppger att frukost är den måltid som uteblir – hela 61,5% av tjejerna svarar att de hoppar över frukost flera gånger i veckan eller varje dag. Därefter är lunch den måltid som flest hoppar över, även här har en kraftig ökning skett bland tjejerna, från 14% 2022 till 38,4% 2025 – alltså mer än var tredje tjej på högstadiet.
- Konsumtionen av energidryck har ökat kraftigt bland både tjejer och killar. Från 19% 2022 till 46% 2025 bland tjejer. Från 21% 2022 till 36% bland killar.
- En högre andel svarar att de varit kontrollerade, hotade eller utsatt för våld av en närstående jämfört med 2022.
- Både nivåerna för förtroende för politiker och för vuxna i allmänhet minskar från 2022 till 2025. Detta speglas även i frågan om i vilken utsträckning unga tror att vuxna känner till barnkonventionen, där färre unga svarar att de tror att de flesta vuxna känner till och försöker ta hänsyn till barns rättigheter. Omvänt, så ökar också andelen som svarar att de tror att de flesta vuxna inte vet vad barnkonventionen är för något.
- Fler unga uppger att de tror att de kommer flytta från kommunen (Från 48% 2022 till 59% 2025).

Skillnader i trender mellan könen

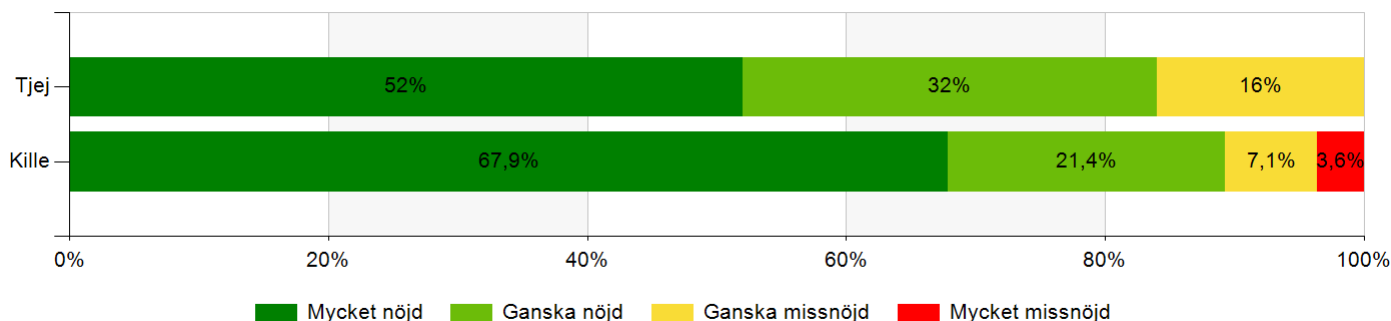
Könsskillnaderna är ständigt närvarande i statistiken, i detta avsnitt listas några exempel där trenderna för tjejer och killar går isär. Alltså att något förbättrats i en grupp men försämrats i den andra, eller att könsskillnaderna mellan killar och tjejer kan anses stora.

- Färre killar upplever att skolan uppmuntrar dem till att aktivt medverka i klassråd och elevråd. Bland tjejerna sker istället en ganska stor ökning, från 21% 2022 till 39% 2025.
- Nivåerna för mobbning generellt har ökat 2025. Upplevelsen av mobbning är fortfarande mer utbredd bland tjejer, jämfört med killar. Detsamma sågs i resultatet från 2022. Undantaget är skolan, där killar upplever att mobbning förekommer i högre utsträckning än tjejer.
- Färre unga upplever att skolan agerar om en lärare kränker en elev – detta gäller både killar och tjejer, men killarnas andel backar stort, från 63% till 37,5%. Ännu större är minskningen när det kommer till andelen som svarat att det stämmer helt eller till stor del att skolan agerar om en elev mobbar en annan elev, för killarna går siffran från 72% 2022 till 43% 2025.
- I frågan om utsatthet av stöld finns en stor könsskillnad, 35,7% av killarna svarar Ja, jämfört med 3,8% av tjejerna. Andel killar som spelar om pengar har ökat, men inte andelen tjejer.
- Killar rapporterar genomgående sämre upplevd hälsa jämfört med 2022. De dominerande besvären är sömnproblem och aggressivitet. Tjejernas hälsa förbättras inom 2 av 7 kategorier.
- Andel tjejer som har engagerat sig politiskt eller i en samhällsfråga genom en förening ökar, men minskar bland killar. Intresset för samhällsfrågor i allmänhet ökar bland tjejerna, men minskar bland killarna. Fler tjejer har diskuterat politik på forum eller bloggar på internet samt med sin familj, medan siffrorna för killar minskar. Fler tjejer men färre killar upplever att de har möjlighet att föra fram sin åsikt till de som bestämmer i kommunen.
- Tjejer svarar genomgående att de i större utsträckning är otryggare än killar: i hemmet, bostadsområdet, skolan, centrum, på bussen och på fritidsgården. Även på internet och på träningen eller annan organiserad fritidsverksamhet.
- Fler tjejer och färre killar uppger arbete som orsak till att flytta.
- Andelen tjejer som ser ganska eller mycket positivt på framtiden minskar avsevärt – från 95% 2022 till 73% 2025. Killarnas framtidstro ökar med knappt en procent, från 84% 2022 till 84,6% 2025, killarna går därför om tjejerna med att vara dem som ser mest positivt på framtiden.

Övergripande frågor

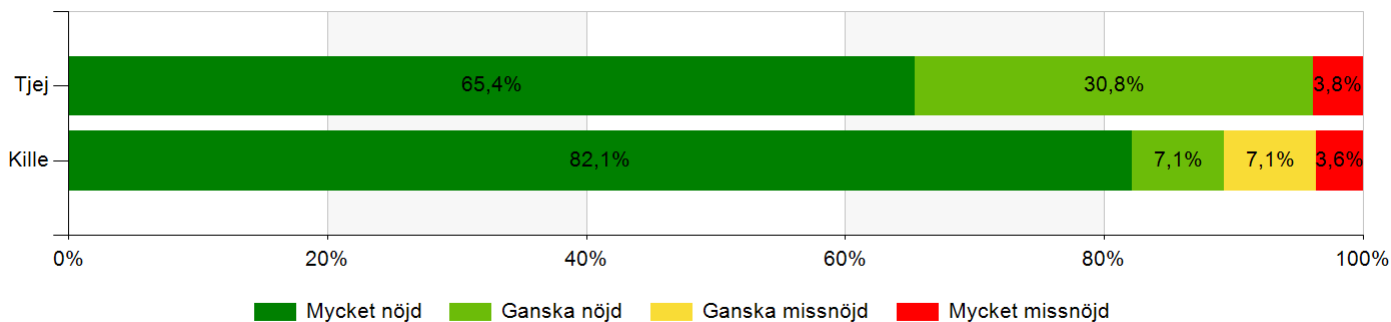
A1. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?

- Kompisar

84% av tjejerna och 89,3% av killarna är mycket eller ganska nöjd med sitt liv när det kommer till kompisar. Det är en minskning i båda grupperna från 2022, då både tjejer och killar höll med till 93%.

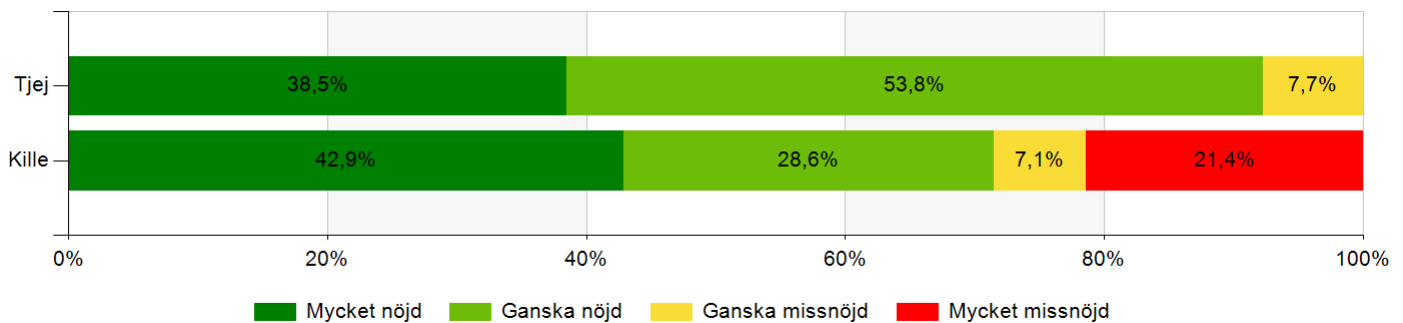
- Familjen

Se kommentar på följande sida.

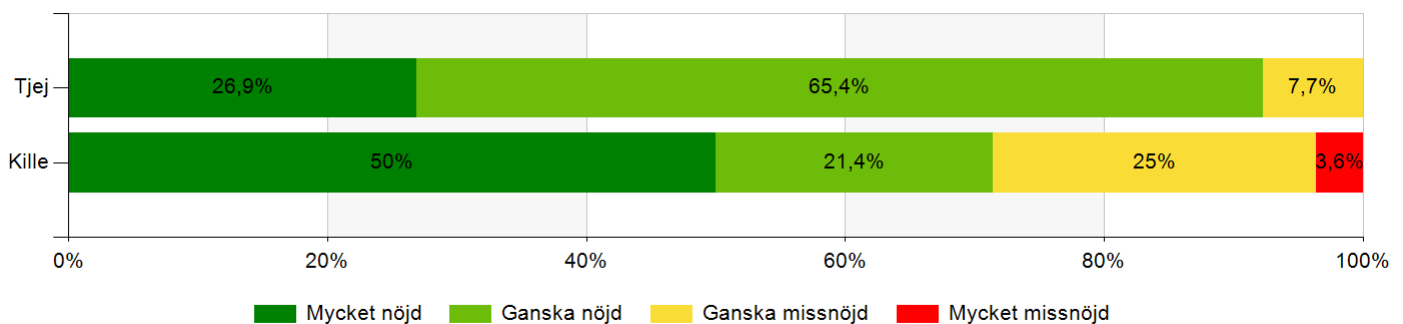
96,2% av tjejerna och 89,2% av killarna är mycket eller ganska nöjda med sitt liv när det kommer till familjen. Det är en svag ökning för tjejerna jämfört med 95% 2022. För killarna är det en minskning på nästan 10% från 2022, då siffran var 98%.

- Dina pengar

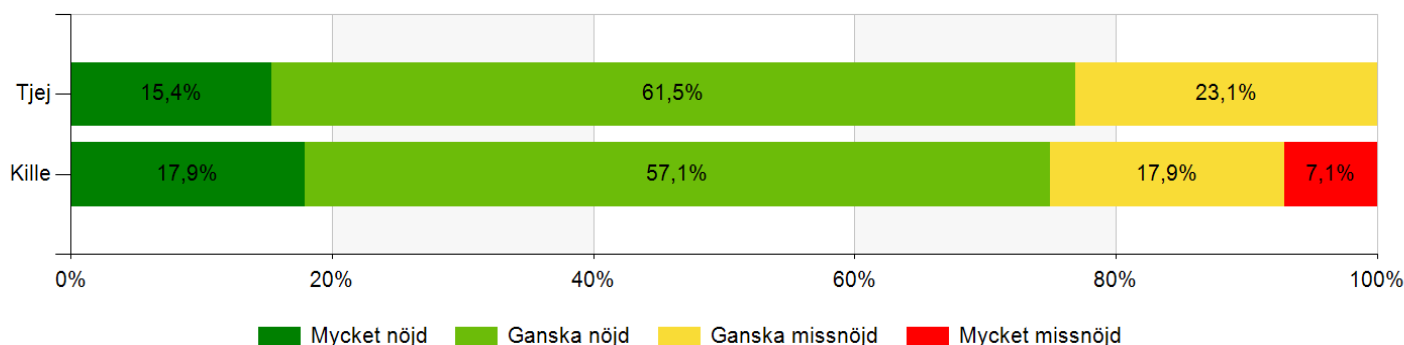
Andel tjejer som är mycket nöjda med sitt liv när det kommer till pengar är 38,5%, en minskning från 2022 då siffran var 43%. Bland killar är det 42,9% som svarat att de är mycket nöjda, vilket är mer än 2022, när siffran var 38%. Däremot har det skett en stor ökning bland de killar som är mycket missnöjda med sitt liv när det kommer till pengar, från 5% 2022 till 21,4% 2025. Detta stämmer överens med vad unga har lyft kring kompetensförsörjning och jobb inom ramen för aktiviteter inom Youth up North.

- Fritiden

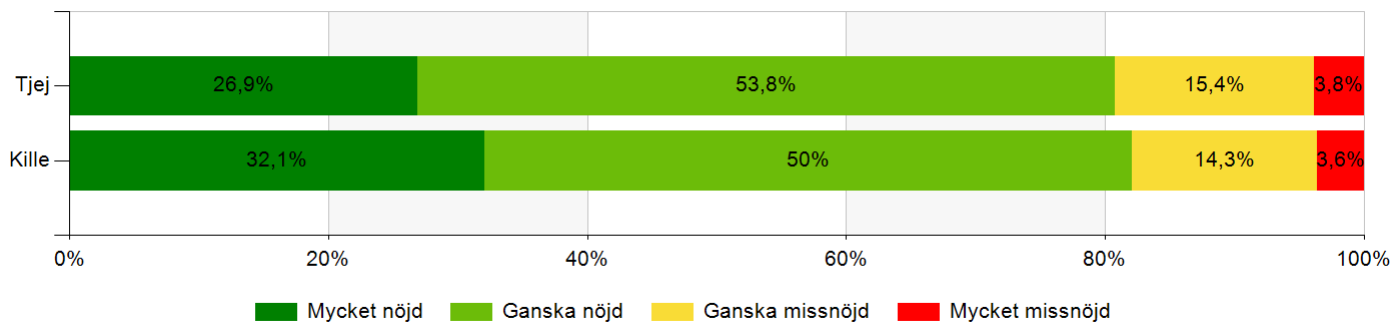
92,3% av tjejerna och 71,4% av killarna är ganska eller mycket nöjd med sitt liv när det kommer till fritiden. 2022 var siffran 88% för tjejerna och 95% för killarna. Alltså har den ökat för tjejer och minskat för killar. I gruppen killar är spannet stort under 2025, 50% svarar att de är mycket nöjda, medan 25% svarar att de är ganska missnöjda.

- Skolan

76,9% av tjejerna och 75% av killarna är ganska eller mycket nöjda med skolan, jämfört med 86% i båda grupperna 2022. Killar och tjejers positiva svar ligger fortsatt på samma nivå, med en marginellt högre siffra för tjejer. 7,1% av killarna svarar också att de är mycket missnöjda med skolan 2025, medan ingen tjej svarar det.

- Livet som helhet

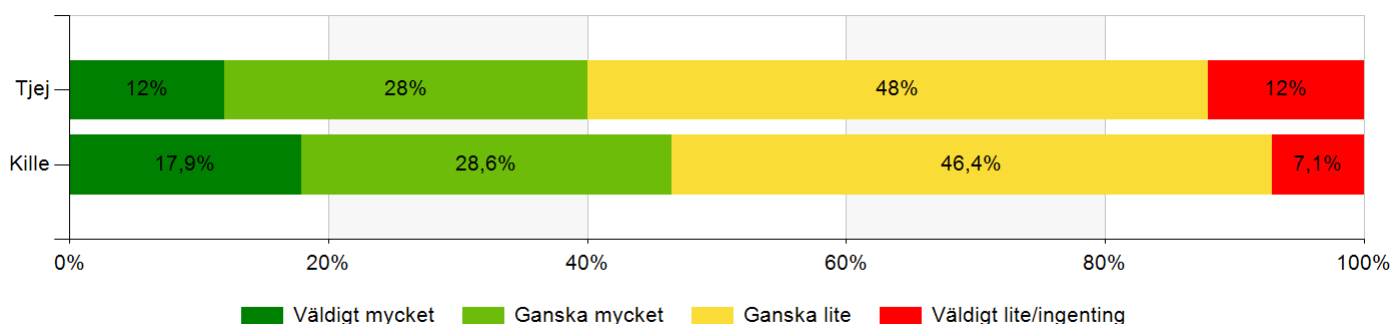

80,7% av tjejerna och 82,1% av killarna är mycket eller ganska nöjda med livet som helhet. 2022 så var siffrorna 84% för tjejerna och 98% för killarna.

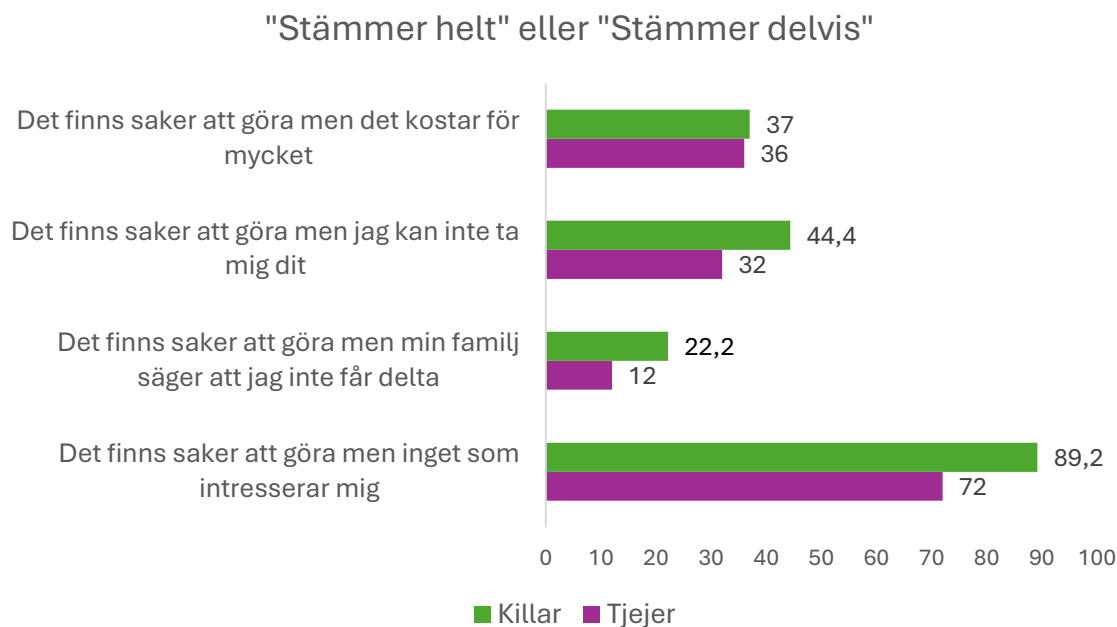
Fritid

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter och saker att göra i kommunen, svarar 41,4% av högstadieeleverna att de tycker att det finns ganska eller väldigt mycket att göra. Tjejerna är fortsatt något mindre nöjda jämfört med killarna, samma trend som 2022. Det har dock skett en ökning bland tjejer som svarar "väldigt mycket". Från 5% 2022 till 12% 2025. Killarnas upplevelse av detsamma sjunker däremot, från 26% 2022 till 17,9%, dock fortsatt på en högre nivå än tjejernas svar. Kollar vi istället längst ut på den negativa skalan, av de som svarat "Väldigt lite/ingenting", finns en stor ökning bland både tjejer och killar jämfört med 2022, då 0% av tjejerna och 2% av killarna uppgav svarsalternativet. Under 2025 är motsvarande siffror 12% för tjejerna, och 7,1% för killarna.

B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig? Andel i procent (%)

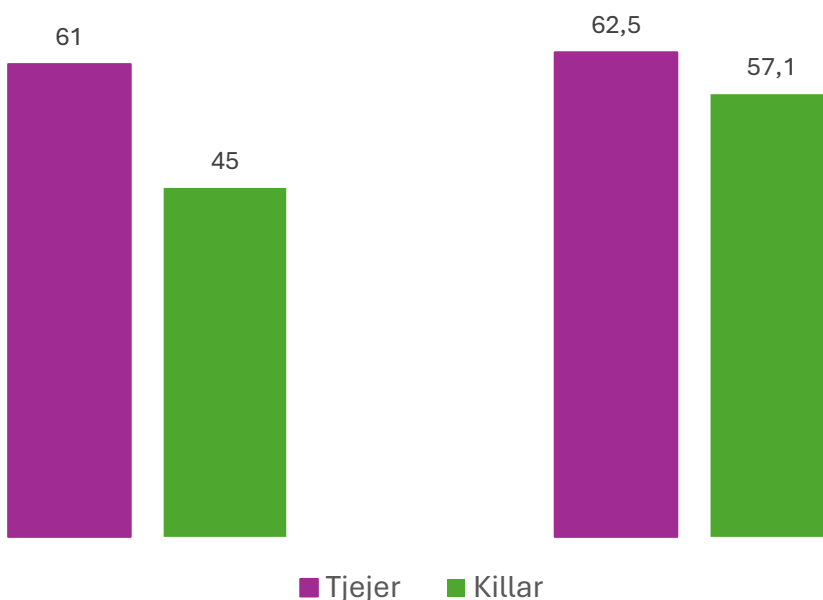
Fritidsaktiviteter som kostar för mycket uppges som ett hinder för över en tredjedel av ungdomarna, både tjejer och killar. Ett annat hinder är att inte kunna ta sig till aktiviteterna, vilket stämmer helt eller delvis för 44,4% av killarna och 32% av tjejerna.

B3. Är du medlem i någon förening?

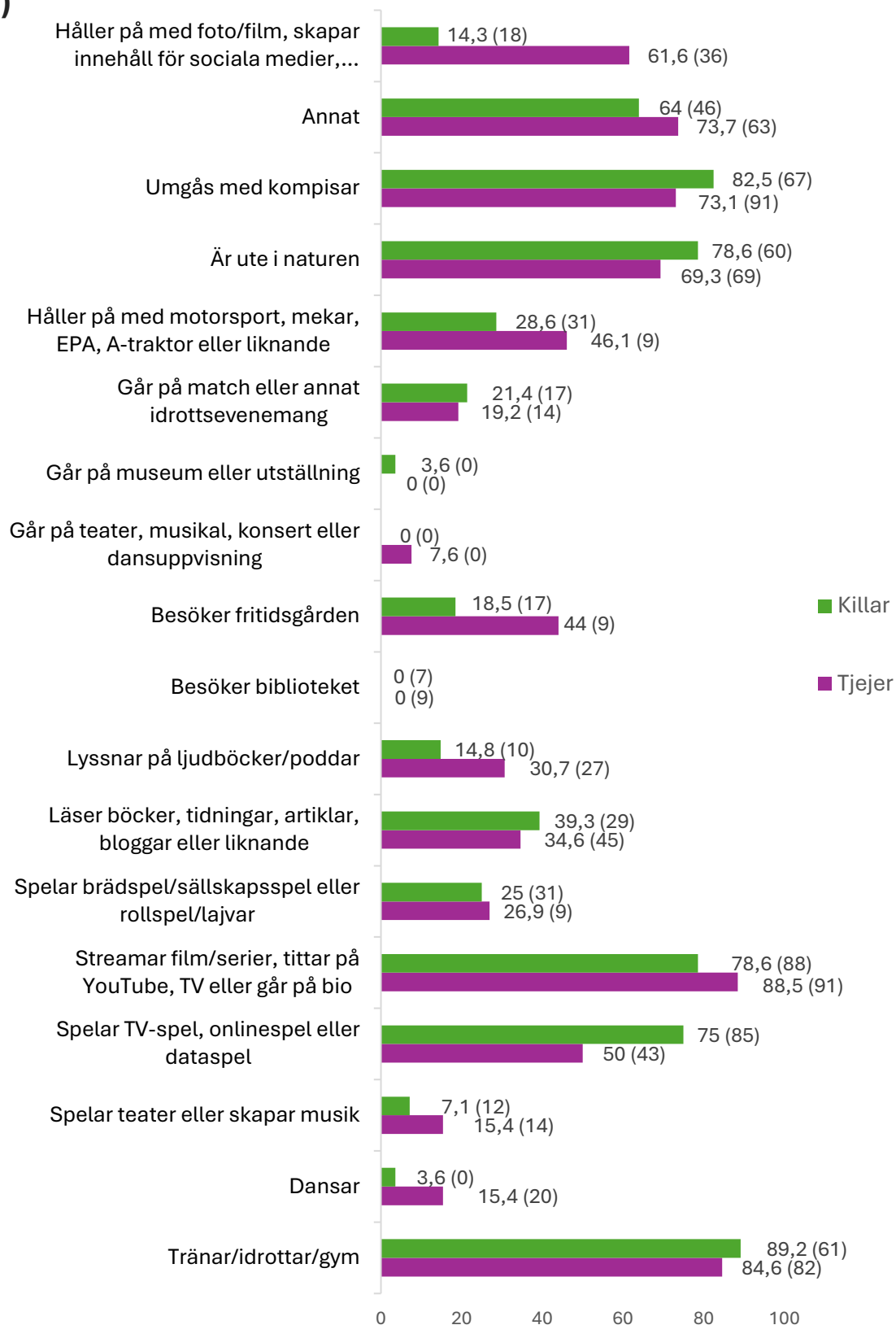
Andel i procent som svarat Ja

Andel föreningsanslutna ökar bland både tjejer och killar på högstadiet.

Samtidigt har en kraftig ökning skett i båda grupperna, i upplevelsen att det saknas fritidsaktiviteter (se s.15)

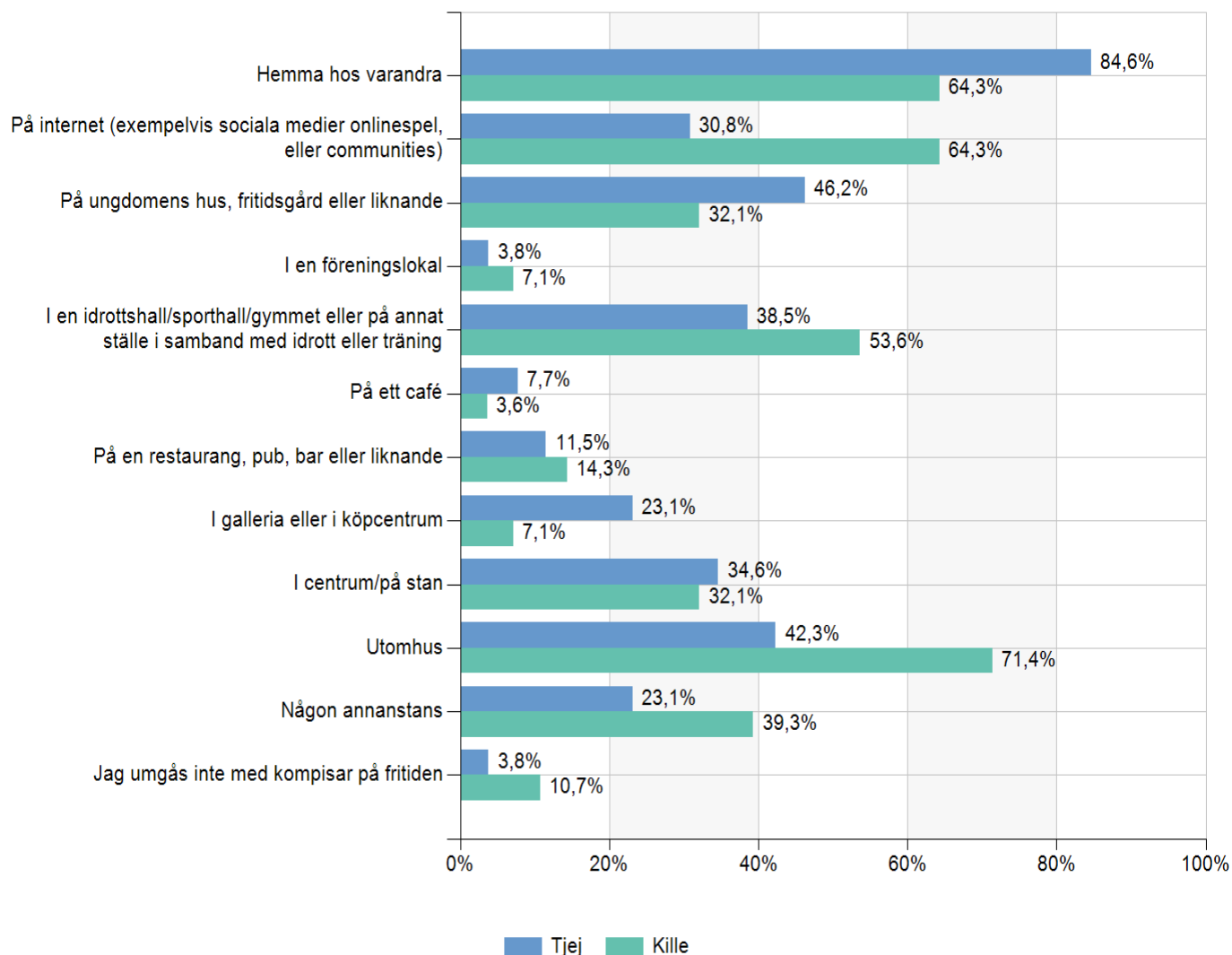
B4. Ungefär hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel i %. (Jämförelse 2022 inom parentes)

Det har hänt en hel del i statistiken om vad ungdomarna tycker om att göra på sin fritid 2025 jämfört med 2022 - i många fall signifikanta skillnader. Andel tjejer som håller på med foto/film, skapar innehåll för sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar, syr eller liknande nästan fördubblas. Även andel tjejer som håller på med motorsport och/eller EPA ökar kraftigt, från 9% 2022 till 46,1% 2025 – alltså nästan hälften av tjejerna på högstadiet! För killar minskar andelen som håller på med motorsport och/eller EPA, men inte så kraftigt, från 31% 2022 till 28,6% 2025. Fler killar svarar att de umgås med kompisar 2025, jämfört med 2022 – för tjejernas del minskar istället andelen med 17,9 procentenheter, en ganska stor minskning. Fler killar är ute i naturen – 78,6% 2025 jämfört med 60% 2022, en betydlig ökning. För tjejerna är siffran i princip densamma 2025 som 2022 – 69,3%. Fler svarar att de besöker fritidsgården bland både killar och tjejer, med en stor ökning bland tjejerna – från endast 9% 2022 till 44% 2025. Här får man dock ha i åtanke att fritidsgården till stor del inte hade öppett under 2022.

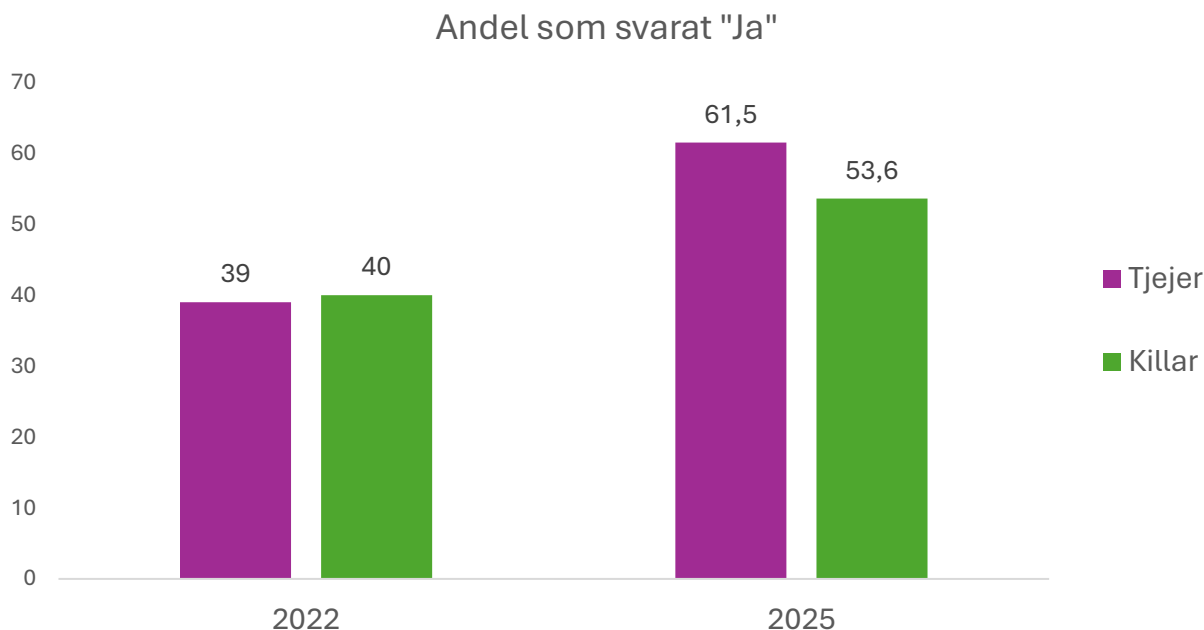
Att 0% av både tjejer och killar svarar att de besöker biblioteket på fritiden är inga bra siffror. Siffrorna var låga redan 2022, men har nu helt försvunnit från statistiken. Fler lyssnar på ljudböcker och poddar, bland både tjejer och killar. Killar läser böcker, tidningar och bloggar i högre utsträckning, medan tjejer gör det i mindre utsträckning. Färre streamar film och serier, tittar på YouTube, TV eller går på bio av både killar och tjejer. Andel killar som spelar TV-spel, dataspel eller onlinespel minskar också, men ökar bland tjejer. Färre killar skapar musik eller spelar teater, och en liten högre andel tjejer. Andel unga som tränar/idrottar/går på gym ökar i båda grupperna – som mest bland killar, där siffran ökar kraftigt från 61% 2022 till 89,2% 2025.

B5. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

I första hand träffar tjejer sina kompisar hemma hos varandra på fritiden. Bland killar är det vanligast att ses utomhus, därefter hemma hos varandra eller på internet. Näst vanligaste mötesplatsen för tjejer är på fritidsgården, därefter utomhus och på internet. För killarna kommer idrottshall/gymmet på tredje plats, och fritidsgården på fjärde. En mindre andel uppger att de ses på restaurang och café.

B6. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

Upplevelsen att det saknas fritidsaktiviteter där man bor ökar i båda svarsgrupperna, mest bland tjejerna. När detta följdes upp i ett "Fika för förändring"-möte är det mötesplatserna som ringas in som viktiga.

"Jag tycker att vi behöver fler ställen att vara på, för att just nu hänger man inte överallt och man hänger inte så mycket ute."

- Högstadielev

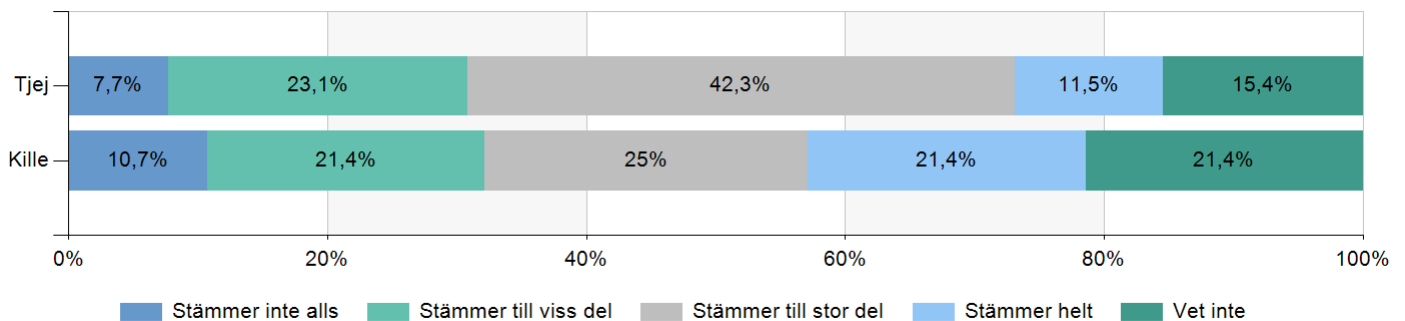
"Mer öppettider på fritidsgården!"

- Högstadielev

Skola

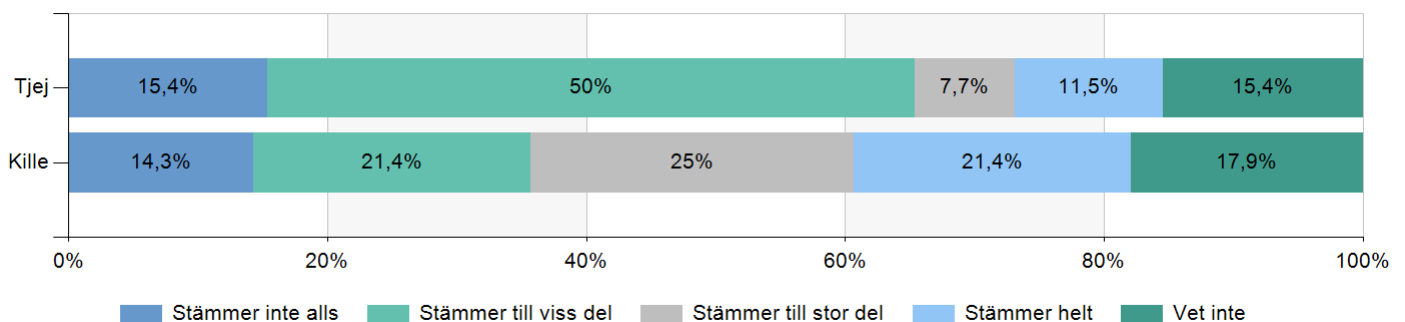
C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola?

- Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/ska kunna påverka i skolan

Andelen som svarar att det stämmer helt eller till stor del ökar bland tjejer, men minskar lite bland killar jämfört med 2022.¹

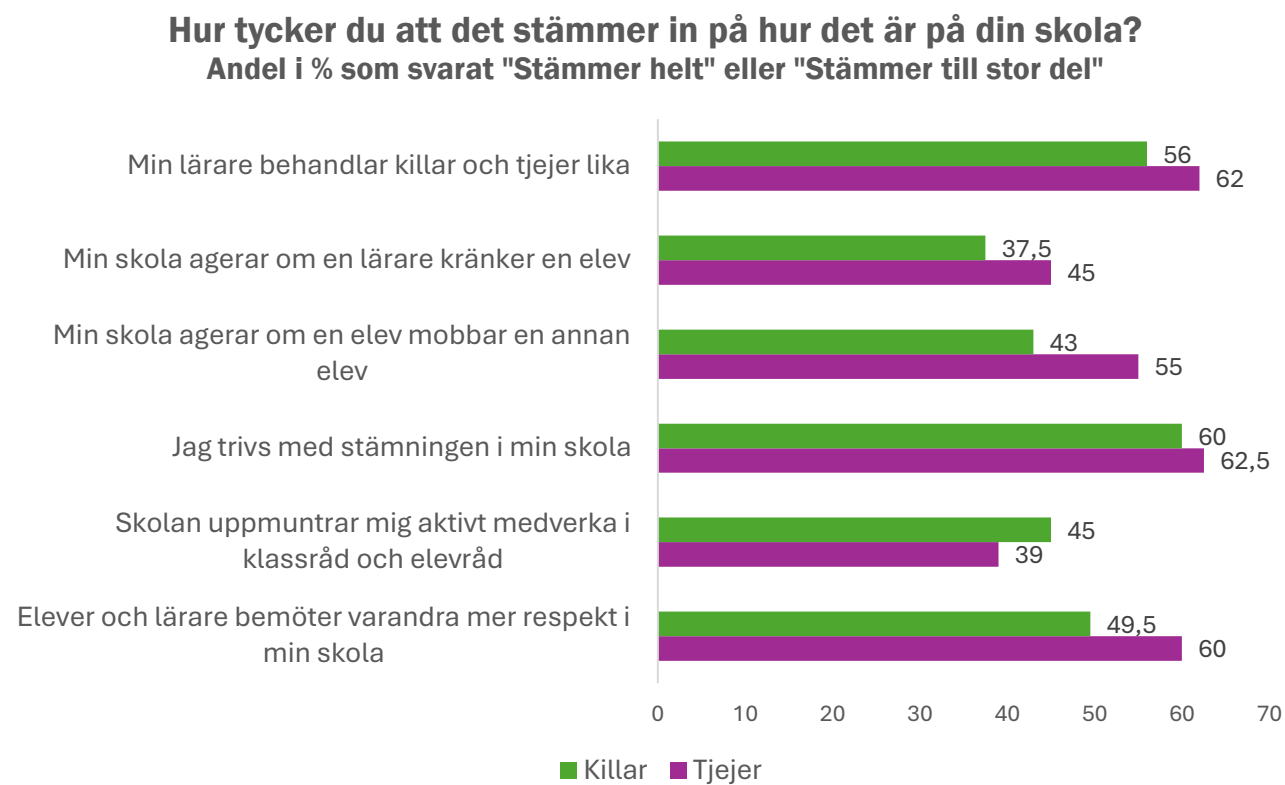
- Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar

När det kommer på huruvida skolans personal lyssnar på vad elevrådet säger och tar dem på allvar, ökar andelen killar som svarar att det stämmer helt eller till stor del, men minskar bland tjejerna jämfört med 2022.

¹ Procent omräknade där andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen, så som datan redovisades 2022.

C3. Påståenden om skolan, forts.

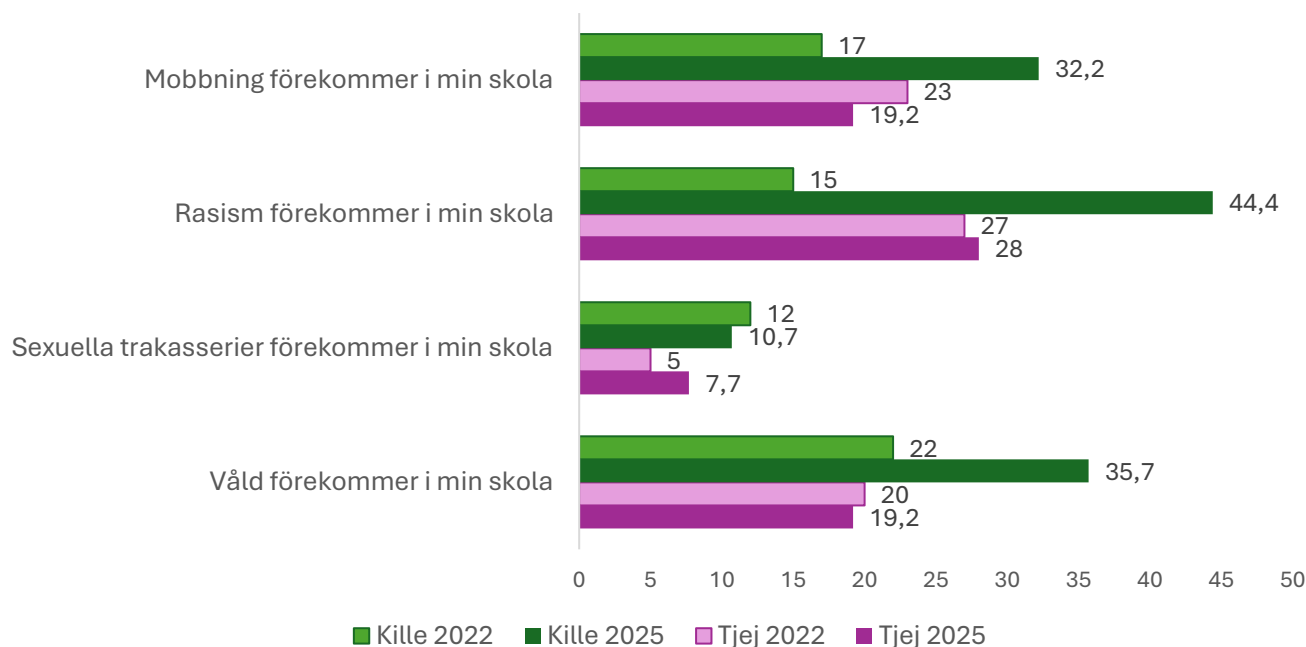

Färre elever upplever att lärare behandlar killar och tjejer lika 2025 jämfört med 2022. Det är även färre som upplever att skolan agerar om en lärare kränker en elev – detta gäller både killar och tjejer, men killarnas andel backar stort, från 63% till 37,5%. Ännu större är minskningen när det kommer till andelen som svarat att det stämmer helt eller till stor del att skolan agerar om en elev mobbar en annan elev, för killarna går siffran från 72% 2022 till 43% 2025. Bland tjejerna ligger det kvar på ungefär samma nivå.

Tjejerna är mer nöjda med stämningen i skolan 2025 än 2022, bland killarna har en liten minskning skett. Färre killar upplever att skolan uppmuntrar dem till att aktivt medverka i klassråd och elevråd. Bland tjejerna sker en ganska stor ökning, från 21% 2022 till 39% 2025. Avslutningsvis så minskar andel killar som upplever att lärare och elever bemöter varandramed respekt – men däremot har tjejernas upplevelse förbättrats.

Rasism, våld, trakasserier och mobbning, jämförelse 2022/2025

Andel i % som svarat "Stämmer helt" eller "Stämmer till stor del"

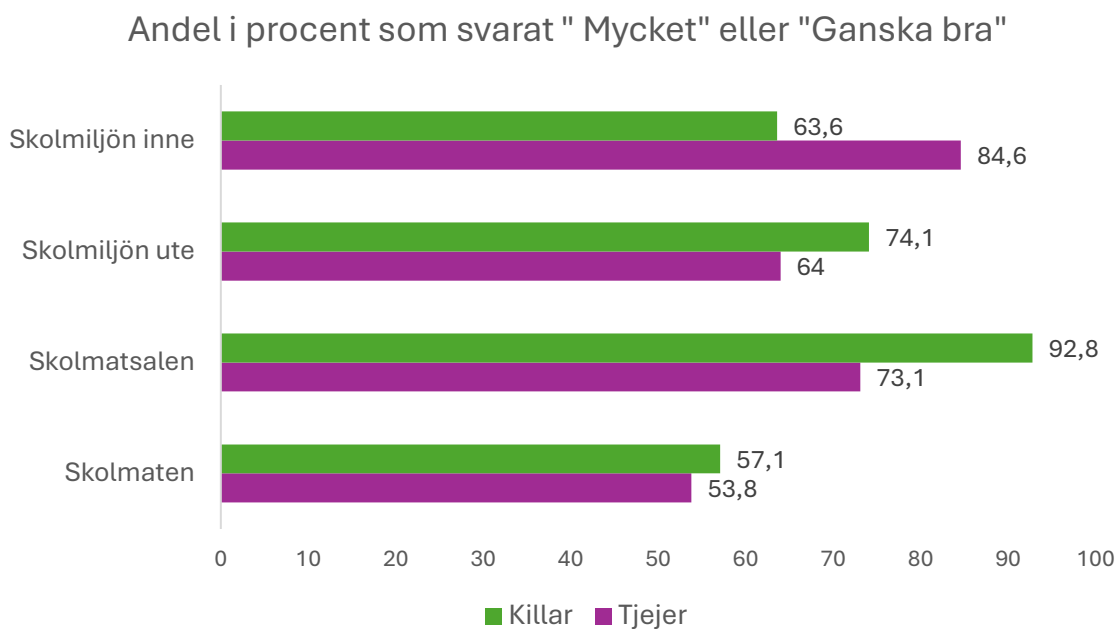
Upplevelsen av mobbning har ökat med 15,2 procentenheter bland killarna från 2022 till 2025. Bland tjejerna har den minskat med 2,8 procentenheter.

Det finns en utpräglad upplevelse att det förekommer rasism på skolan, nästan hälften av killarna (44,4%) och nästan var tredje tjej på högstadiet (28%) svarar att det stämmer helt eller till stor del. Jämfört med 2022 är det en stor ökning bland killarna, som då landade på 15%, och en liten ökning bland tjejerna, vars siffra var 27% 2022.

Killarna på högstadiet upplever att sexuella trakasserier förekommer i högre utsträckning än tjejerna, samma trend sågs 2022. Däremot så minskar killarnas siffra något, från 12% till 10,7%, medan tjejernas siffra ökar från 5% 2022 till 7,7% 2025.

Fler killar uppger att det förekommer våld i skolan 2025, jämfört med 2022 – från 22% till 35,7%. Tjejernas siffra minskar marginellt, från 20% 2022 till 19,2% 2025.

C4. Vad tycker du om...

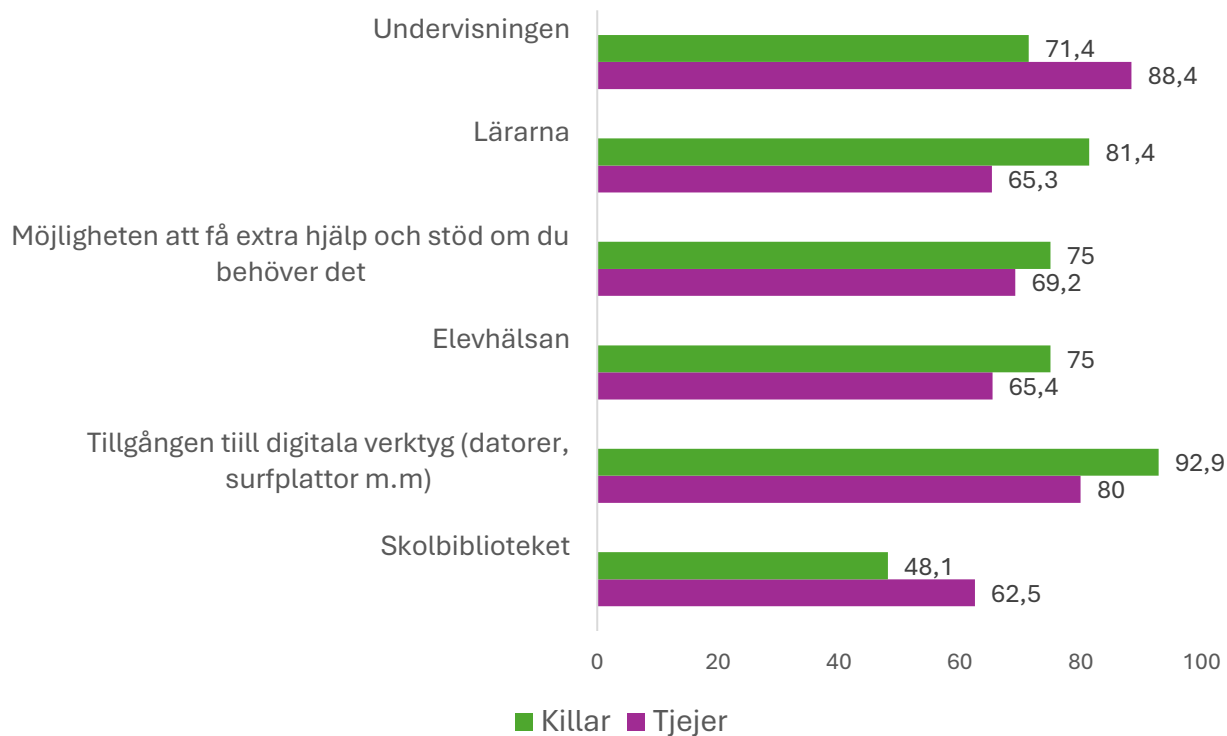

Jämförelse med 2022

Omdömet om skolmiljön inomhus backar bland killarna men ökar bland tjejerna. Omdömet av skolmiljön ute ökar bland både killar och tjejer. Fler killar är nöjda med skolmatsalen och för tjejer är siffran samma som 2022. Både killar och tjejer uppskattar skolmaten i högre utsträckning.

C4. Vad tycker du om...

Andel i procent som svarat "Ganska" eller "Mycket bra"

Jämförelse med 2022

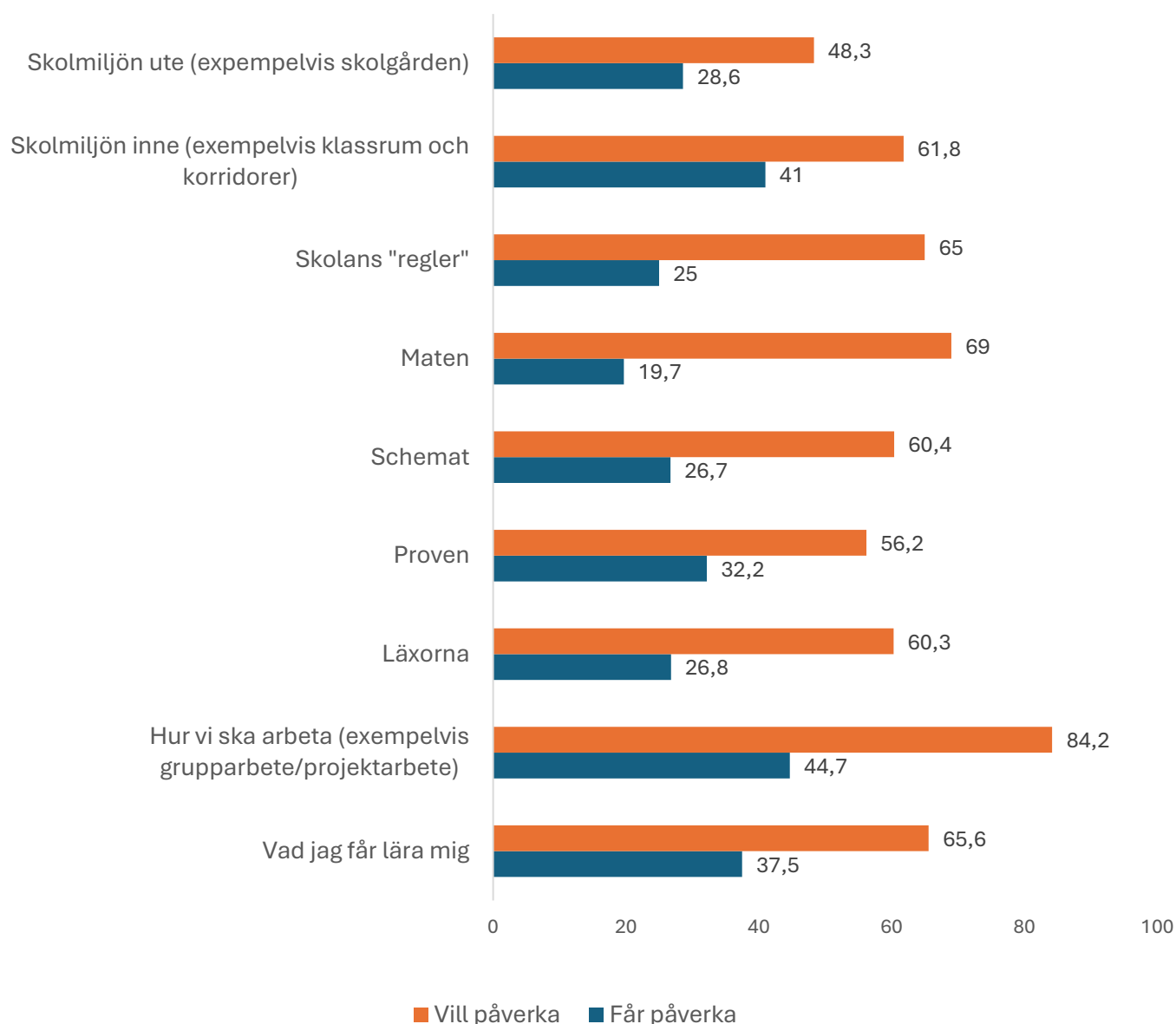
Killarna är mindre nöjda med undervisningen 2025, tjejerna lite mer nöjda. Killarna är mer nöjda med lärarna, andelen tjejer som är mycket eller ganska nöjda med lärarna minskar stort med 25,7 procentenheter. Upplevelsen av möjligheten att få extra hjälp och stöd om man behöver det minskar bland både tjejer och killar. 10,7% av killarna svarar "inte alls bra" på frågan. Intrycket av elevhälsan ligger kvar på ungefär samma nivå för killarna, och ökar bland tjejerna. Fler killar tycker att tillgången till digitala verktyg är ganska eller mycket bra, men bland tjejerna är det färre. Omdömet av skolbiblioteket² backar bland båda grupperna, bland killarna svarar knappt hälften att de är ganska eller mycket nöjda med biblioteket. Här är andelen som svarar att de inte alls är nöjda med biblioteket nästan lika stor – 44,4%. Bland tjejerna finns en andel på 16,7% som svarar att de inte alls tycker skolbiblioteket är bra.

² Åsele kommun har inget separat skolbibliotek utan det allmänna biblioteket utgör även biblioteket som skolan har att tillgå.

C5. Hur mycket vill och får du vara med och bestämma om följande?

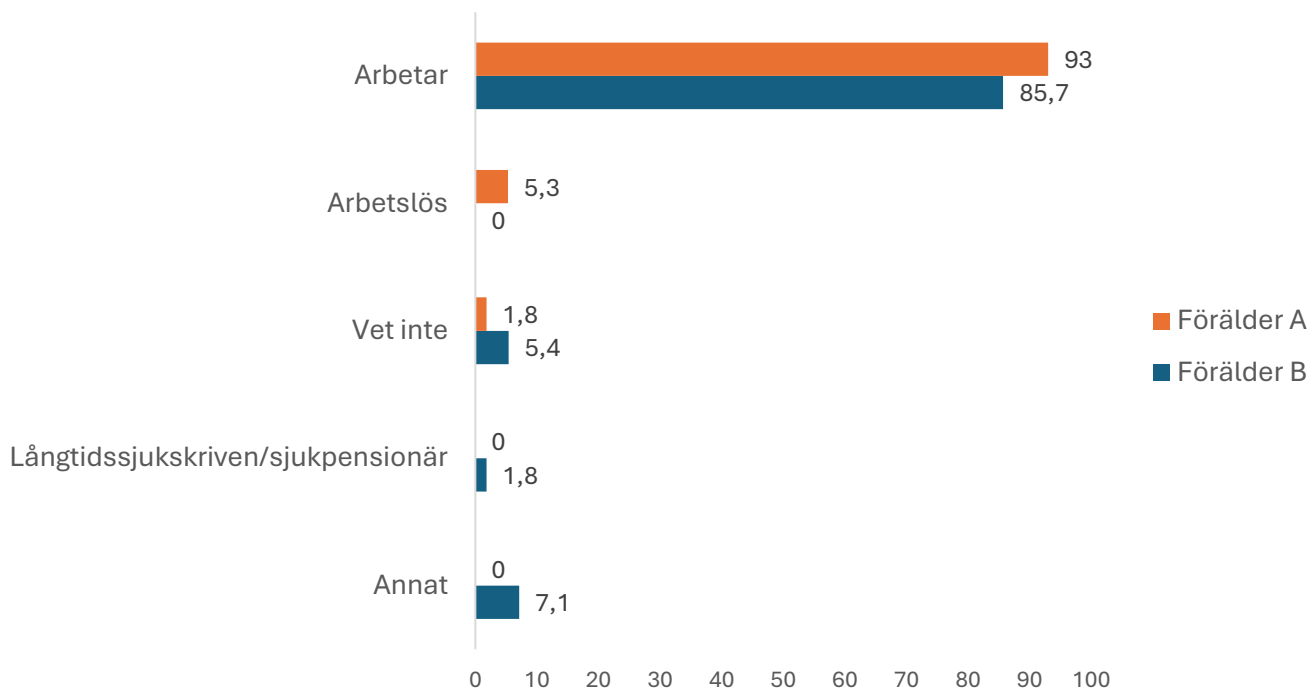
Det är stor skillnad på viljan att vara med och påverka, och i vilken utsträckning högstadieläverna upplever att de får vara med och påverka. Det område som flest vill påverka är hur de ska arbeta i skolan, med exempelvis grupparbeten och projektarbeten. Omvänt, så är det också i detta område som flest upplever att de får vara med och påverka. Störst spann mellan vad unga vill påverka och får påverka är skolmaten, här svarar bara 19,7% att de i ganska eller mycket stor utsträckning upplever att de får vara med och påverka. Det är även ett stort glapp i frågan som gäller skolans regler.

Andel i procent (%) som svarat "Ganska mycket" och "Väldigt mycket"

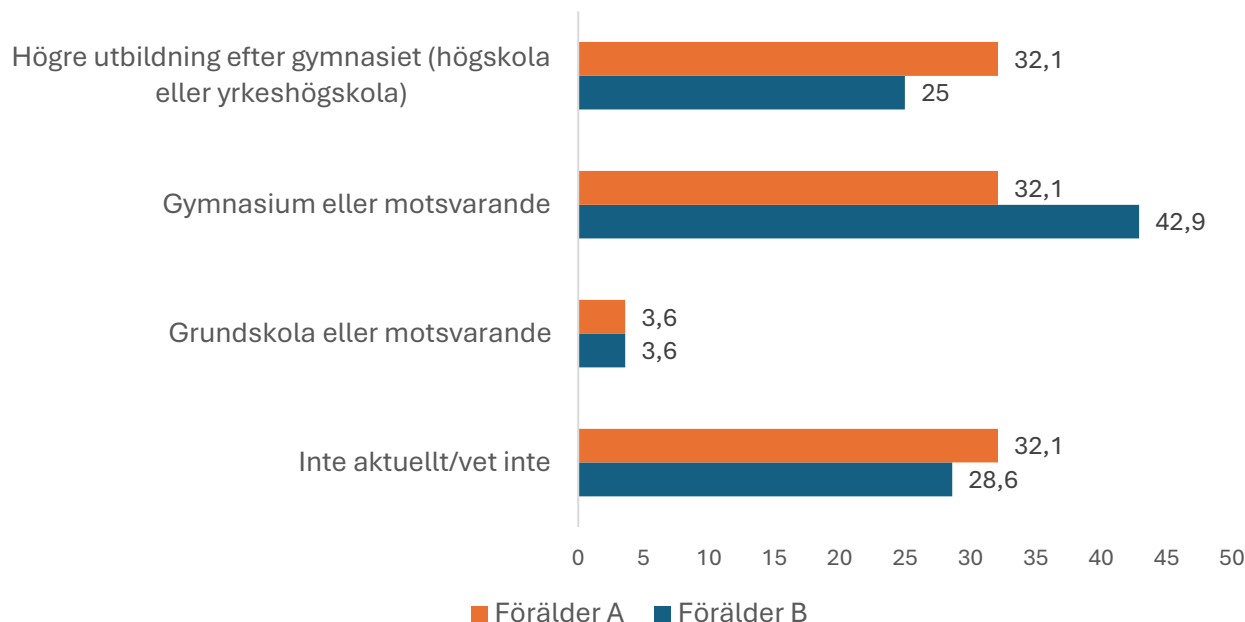
Familjen

D6. Vad gör din förälder eller dina föräldrar huvudsakligen?

De flesta högstadieeleverna har två föräldrar som arbetar, men det finns även de som har föräldrar som är arbetslösa eller långtidssjukskrivna/sjukpensionär. Det finns också en andel som svarar att de inte vet vad deras föräldrar huvudsakligen gör och en andel som svarar "Annat".

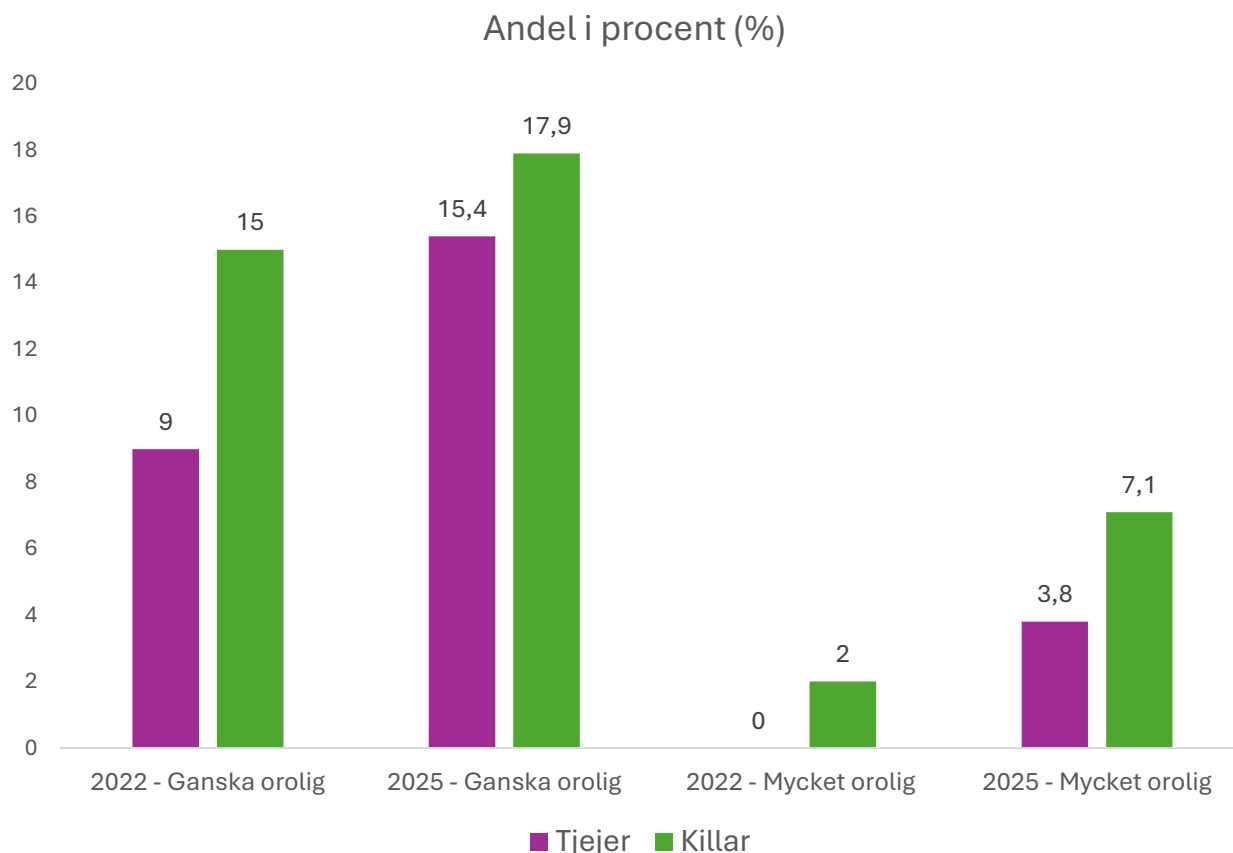
D7. Vilken utbildning har dina föräldrar?

I frågan om vilken utbildning högstadiungdomarnas föräldrar har, är svaren i stort sett jämnt fördelade i grupper om tre för en av föräldrarna (Förälder A) – lika många svarar gymnasium/motsvarande eller eftergymnasial utbildning eller "inte aktuellt/vet inte". För sin andra förälder (förälder B) svarar flest att föräldern har en utbildning som motsvarar gymnasienivå, därefter är andelen som svarar "inte aktuellt/jag vet inte" näst högst, följt av högre eftergymnasial utbildning.

Frågan har inte definierat att förälder A representerar en mamma och förälder B en pappa eller liknande, utan har lämnats öppet för den svarande att bestämma vem de svarar för när. Detta öppnar upp för olika familjekonstellationer – även att kunna välja "inte aktuellt".

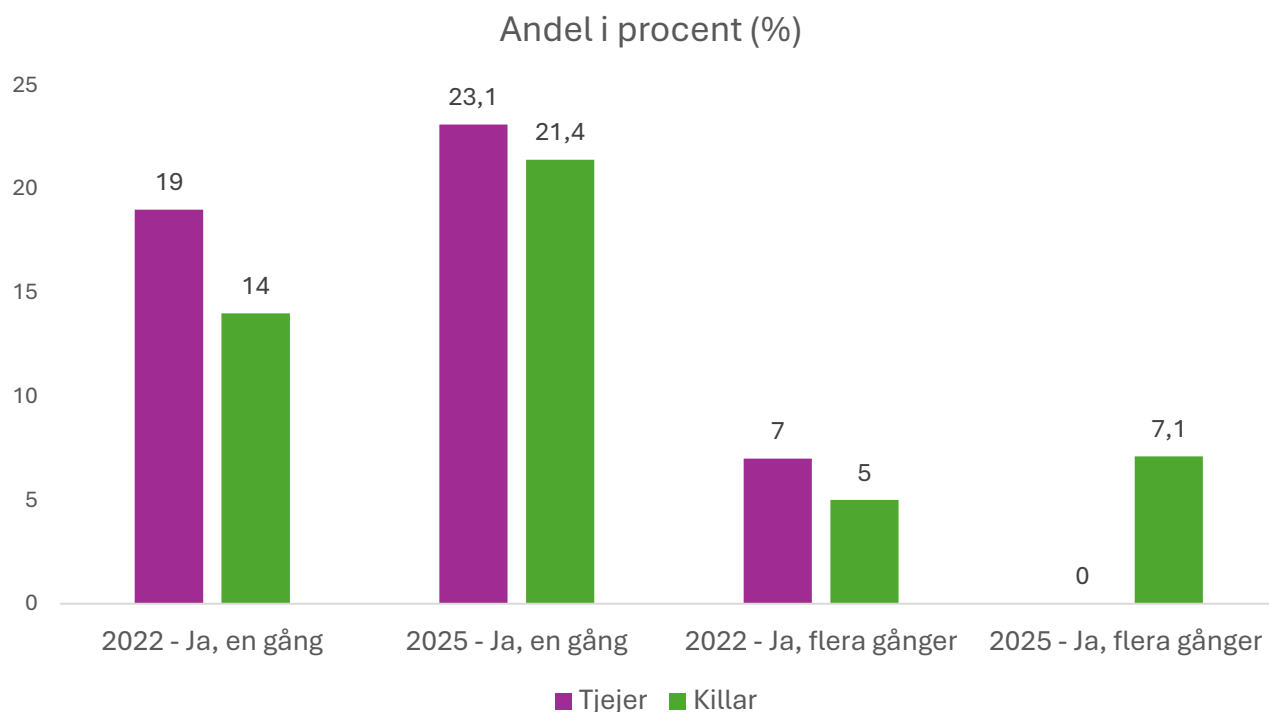
D8. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi? Jämförelse 2022 och 2025

Oron för föräldrarnas ekonomi ökar bland både tjejer och killar. Andelen som är mycket oroliga ökar nästan mest, från 0% av tjejerna 2022 till 3,8% av tjejerna 2025. Från 2% av killarna 2022 till 7,1% av killarna 2025. I rapporten "Ung idag" som undersöker ungas levnadsvillkor i Sverige, konstateras att det ekonomiska läget på ett nationellt plan har försämrats under det senaste året.³ Detta kan vara en tänkbar förklaring till den ökade oro som ses lokalt.

³ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF (2024) Ung idag 2024:1, [ung-idag-2024-webb_0.pdf](#)

D9. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något, som många andra i din ålder gör eller köper, för att din familj inte har haft råd?

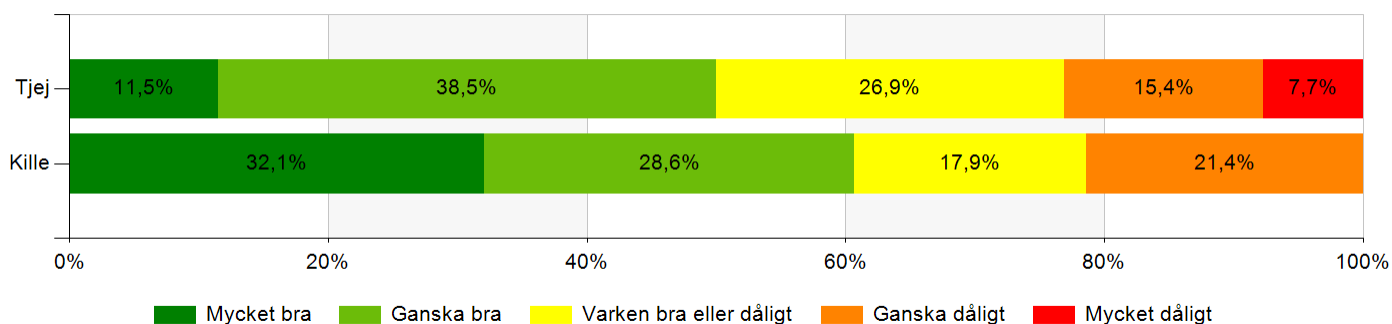

7,1% av killarna svarar att det flera gånger har hänt att de inte kunnat göra något, eller köpa något, som många andra i deras ålder gör eller köper, för att familjen inte haft råd – fler än 2022. För tjejernas del minskar andelen dock från 7% 2022 till 0% 2025. Däremot ökar andel tjejer som svarar att detta har hänt dom en gång, från 19% 2022 till 23,1% 2025. Även killarnas statistik ökar – från 14% 2022 till 21,4% 2025.

Hälsa

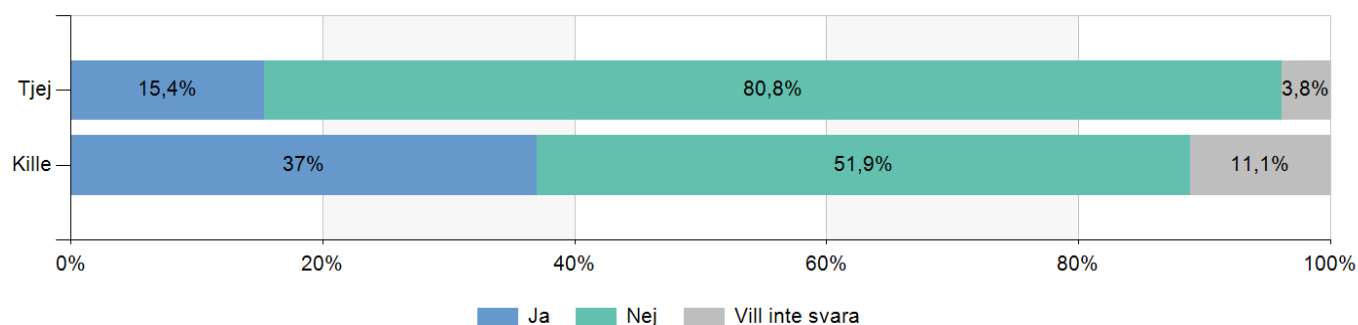
Hälften av tjejerna, 50%, svarar att de mår ganska eller mycket bra. 7,7% svarar att de mått mycket dåligt under de senaste sex månaderna. Bland killarna är det både en högre andel som svarar att de mår mycket bra, och ingen som svarar att de mår mycket dåligt. Fördelningen för killarna i ÅK 7-9 är 60,7% som mår ganska eller mycket bra, 21,4% som mår ganska dåligt och 17,9% som varken mår bra eller dåligt. Jämfört med 2022 är detta en försämring i hälsa bland både tjejer och killar. Störst förändring sker bland killarna, men trots detta landar killarna på bättre nivåer än tjejerna.

Hur bedömer du din hälsa under de senaste sex månaderna? Hur mår eller känner du dig?

	Tjejer			Killar		
	2022	2025		2022	2025	
Mycket eller ganska bra	52%	50%	Något färre	78%	60,7%	Mycket färre
Varken bra eller dåligt	36%	26,9 %	Lite färre	15%	17,9%	Några fler
Ganska eller mycket dåligt	11%	23,1%	Många fler	7%	21,4%	Många fler

Har du någon funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom som innebär svårigheter i vardagen? Svårigheterna ska inte bero på tillfällig sjukdom eller skada.

Denna fråga ställs utan följdfrågor och det är oklart vad de svarande har tolkat som funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom. I förhållande till 2022 så har dock andelen minskat bland tjejer men ökat bland killar. 2022 svarade 20% av tjejerna och 17% av killarna ja och 5% i respektive grupp ville inte svara. Årets siffra för killarna kan anses hög, mer än var tredje kille på högstadiet. En möjlig förklaring till en del av statistiken kan tänkas hänga ihop med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Bilden nedan presenterades av Region Västerbotten på Folkhälsodialogen 2025. Den visar att Åsele har plats 5 bland kommuner i Sverige med högst uttag av ADHD-medicin till pojkar i åldern 10–17 år.⁴ Här får man dock ha i åtanke att åldersspannet är bredare än det för högstadiet och att statistiken kommer från år 2022.

Hög andel uttag ADHD medicin Södra Lappland

Kommun	Flicka	Pojke
Bjurholm	-	-
Dorotea	-	9%
Lycksele	7%	16%
Nordmaling	4%	8%
Vilhelmina	10%	13%
Region Västerbotten	5%	8%
Malå	7%	17%
Robertsfors	4%	9%
Skellefteå	6%	10%
Norsjö	6%	13%
Sorsele	-	-
Storuman	8%	17%
Umeå	3%	6%
Vindeln	5%	9%
Vännäs	4%	6%
Åsele	-	15%

Top 10 kommuner i Riket flickor Uttag ADHD medicin 10-17 år	
Trosa	11%
Höör	10%
Vilhelmina	10%
Nykvarn	10%
Hörby	10%
Jokkmokk	9%
Hofors	9%
Töreboda	9%
Rättvik	8%
Laholm	8%

Top 10 kommuner i Riket pojkar Uttag ADHD medicin 10-17 år	
Malå	17%
Storuman	17%
Lycksele	16%
Ockelbo	16%
Åsele	15%
Töreboda	15%
Höör	14%
Gullspång	14%
Trosa	14%
Avesta	14%

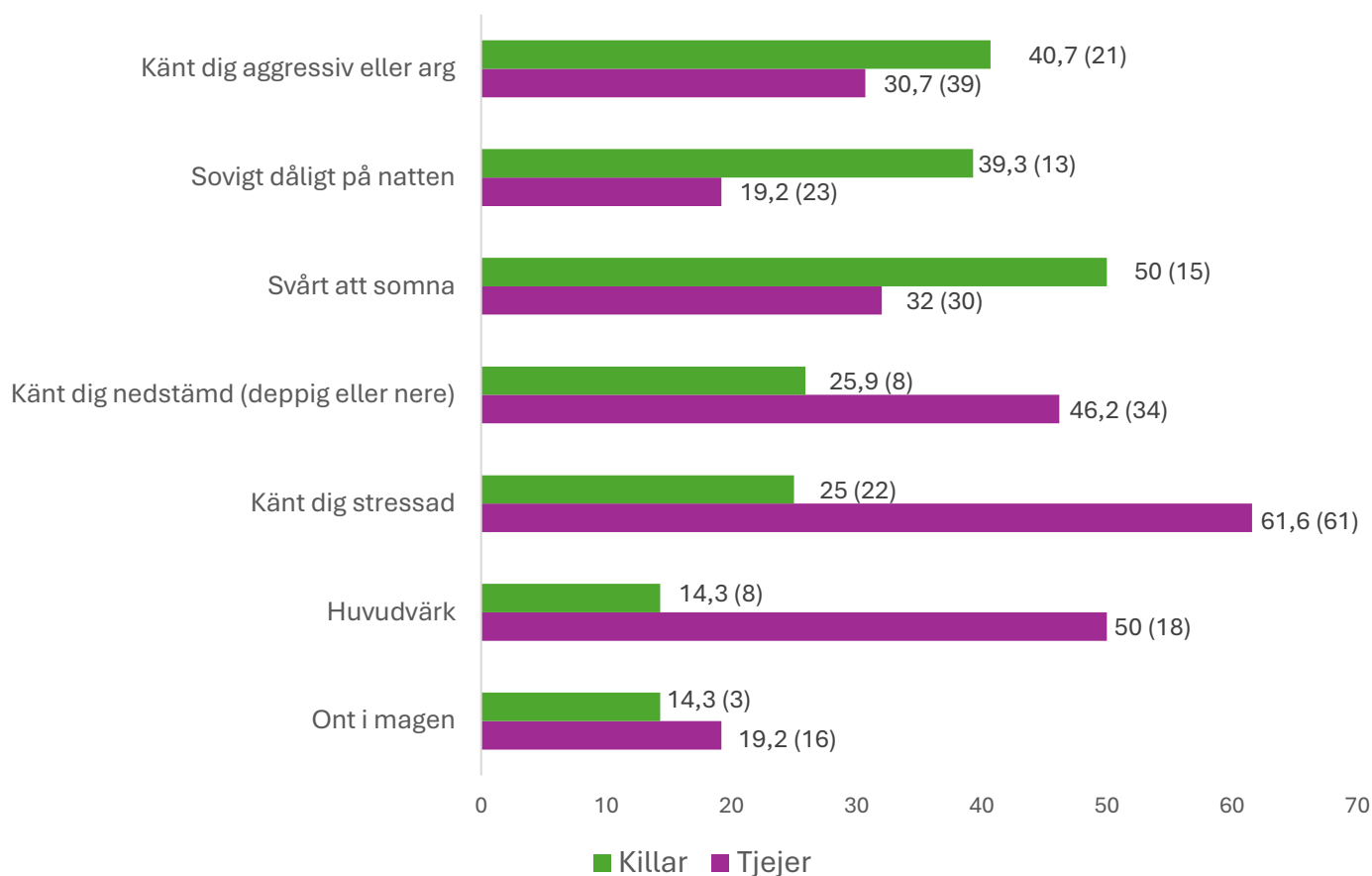
Geografiska skillnader i läkemedelsuttag bland barn 10–17 år.

Pojkar och flickor 10–17 år med åtminstone ett uttag av något adhd-läkemedel 2022. [Källa SoS](#)

⁴ Socialstyrelsen (2023). [Diagnostik och läkemedelsbehandling vid adhd](#)

E2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? (Jämförelse med 2022 inom parentes)

Andel i % som svarat "Flera gånger i veckan" och "I stort sett varje dag"

Ovanstående diagram är ingen positiv läsning. Hälften av killarna och mer än var tredje tjej på högstadiet har flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag svårt att somna. 61,6% av tjejerna har under de senaste sex månaderna känt sig stressade flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag – detta är också fallet för en fjärdedel av killarna. Hälften av tjejerna har haft huvudvärk flera gånger i veckan eller varje dag - 14,3% av killarna. 40,7% av killarna och 30,7% av tjejerna har känt sig aggressiv eller arg flera gånger eller i stort sett varje dag under de senaste sex månaderna. Tjejerna dominerar statistiken som rör stress, huvudvärk, nedstämdhet och ont i magen. Medan killarna dominerar statistiken för dålig sömn och att känna sig arg eller aggressiv.

Summering jämförelse av resultat i förhållande till 2022

Gruppen med högst andel ohälsa i respektive kategori markeras med

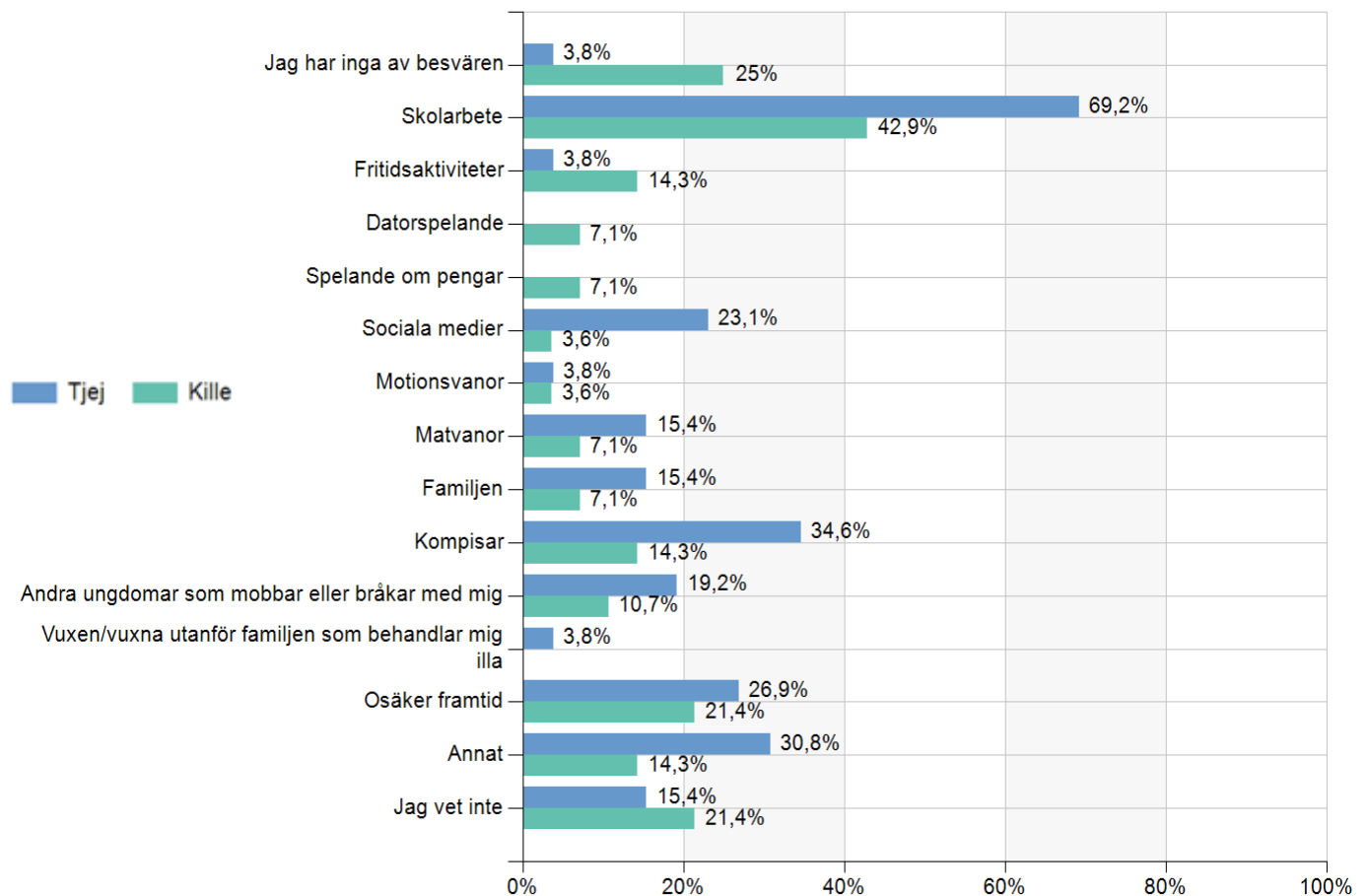
	Killar	Tjejer
Känt sig aggressiv eller arg	Stor ökning 	Minskning
Sovit dåligt på natten	Stor ökning 	Liten minskning
Svår att somna	Stor ökning 	Liten ökning
Känt sig nedstämd, deppig eller nere	Stor ökning	Ökning
Känt sig stressad	Liten ökning	Likvärdigt
Huvudvärk	Ökning	Stor ökning
Ont i magen	Stor ökning	Liten ökning

Även om killarnas hälsa backar inom alla områden, så ligger de fortsatt på en bättre nivå än tjejerna inom fyra kategorier. En rapport från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)⁵ visar att andelen unga som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra har minskat de senaste åren, sett över hela Sverige. Även på nationell nivå uppger tjejer uppger i lägre grad än killar att de mår bra. Även på nationell nivå är psykiska besvär i form av ångslan, oro och ångest vanligast bland tjejer, vilket kan relateras med frågan om nedstämdhet och att vara deppig i den här undersökningen.

⁵ [Ny rapport om ungas livsvillkor: "Psykisk ohälsa och ökning av dödligt våld oroar" | MUCF](#)

E2b. Om du har något av besvären i förra frågan (E2), vad tänker du själv att dina besvär kan bero på?

Besvär med stress, sömn, ont i magen och annat, kan bero på flera olika orsaker. Inte sällan hänger besvären ihop. Dålig sömn kan påverka humöret, och stress kan ge uttryck i en rad olika kroppsliga symptom, som ont i magen och huvudvärk.^{6,7}

Skolarbete är den klart dominerande orsaken som unga kopplar till sina besvär. För tjejernas del uppgår siffran till 69,2% och för killarna 42,9%. Samband mellan stress och skolan har även bekräftats i forskning⁸. Därefter svarar tjejer - i fallande ordning - att det beror på kompisar, osäker framtid, sociala medier, andra ungdomar som mobbar eller bråkar med dom, familjen, matvanor och fritidsaktiviteter. En vuxen utanför familjen som behandlar en illa, förekommer också som listad orsak, med 3,8%. Killarna rankar i ordningen: osäker framtid/vet inte, fritidsaktiviteter, kompisar, andra ungdomar som mobbar eller bråkar med dom, familj, matvanor och datorspelande/spel om pengar.

⁶ [Stress - 1177](#)

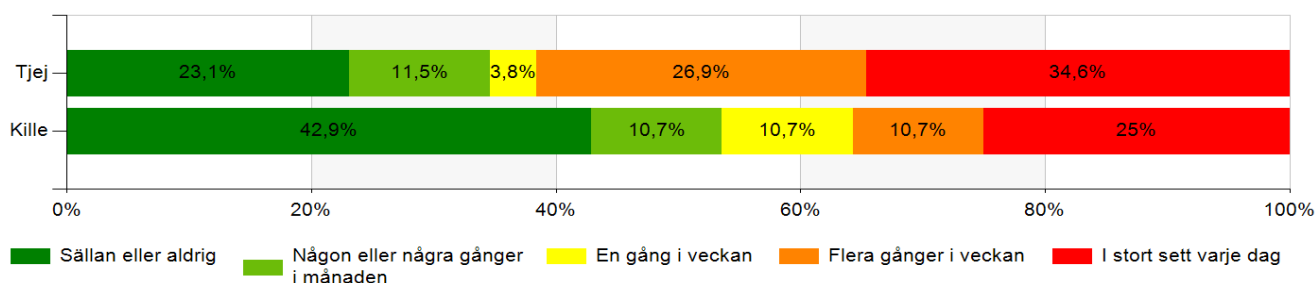
⁷ [Sömnsvårigheter - 1177](#)

⁸ Umeå Universitet (2025) [När skolan gör barn sjuka av stress](#)

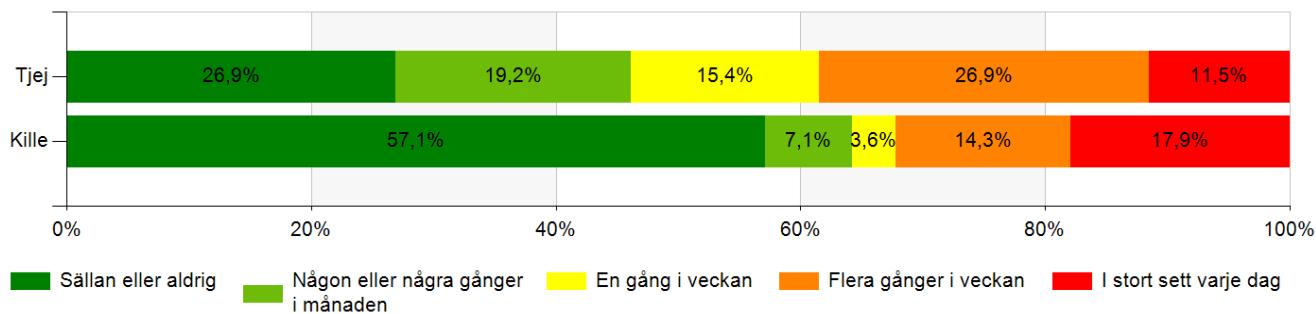
E3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?

Det är vanligast att frukost är den måltid som uteblir, därefter lunch. Middag är det mål som flest unga uppger att de inte hoppar över, även om det även där förekommer både tjejer och killar som svarar att de hoppar över middag flera gånger i veckan upp till i stort sett varje dag. Siffrorna för att hoppa över frukost i stort sett varje dag ligger på mer än var tredje tjej på högstadiet – 34,6%, bland killarna är det en något lägre andel, men fortfarande en alarmerande hög siffra – 25%.

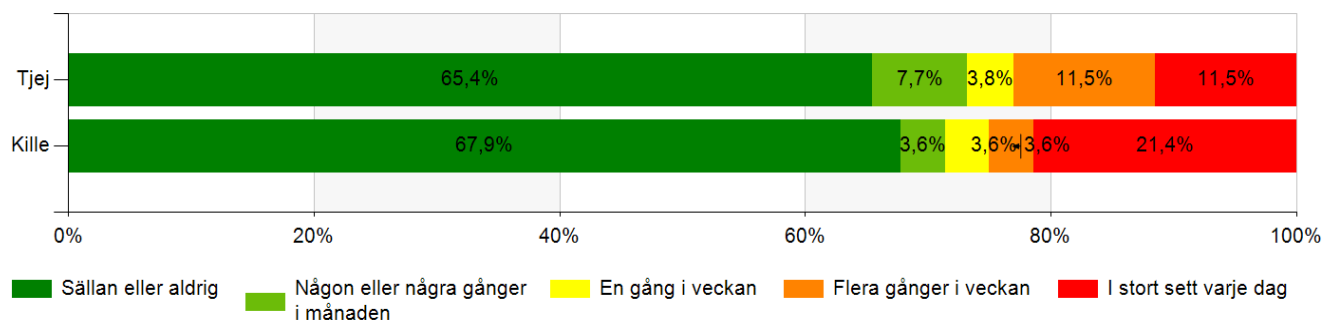
- Frukost

- Lunch

- Middag/kvällsmat*

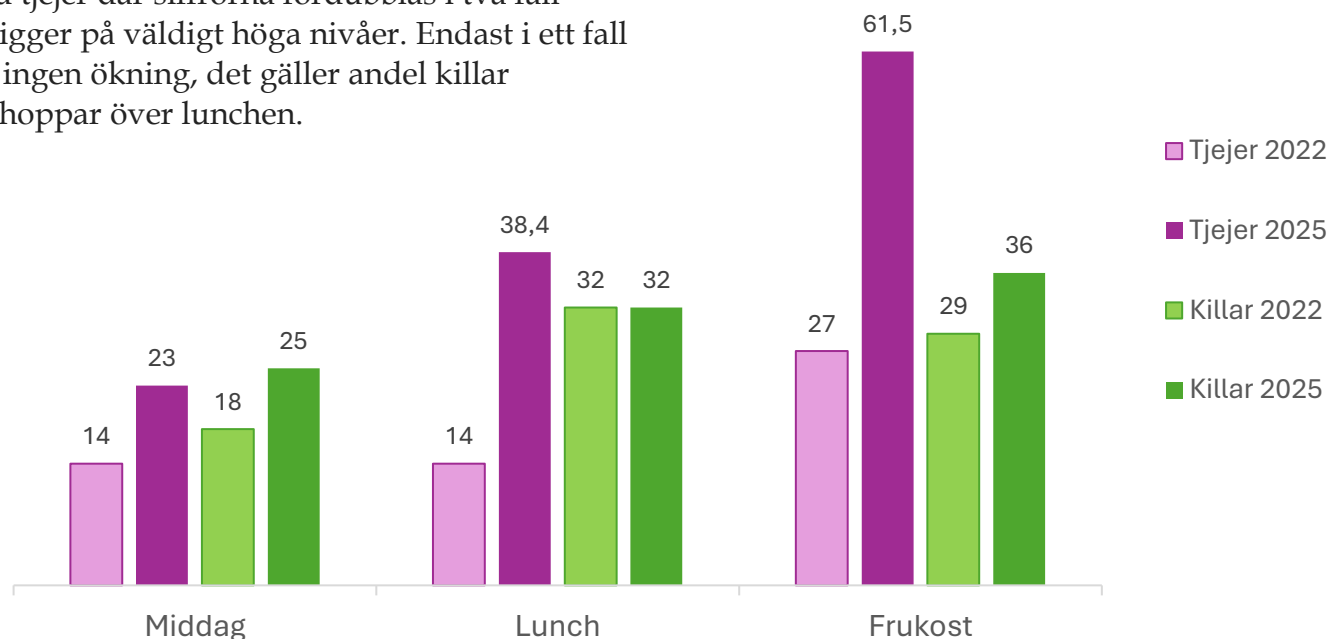

*Bland killarna svarar 3,6% "En gång i veckan" och 3,6% "Flera gånger i veckan".

Jämförelse med 2022

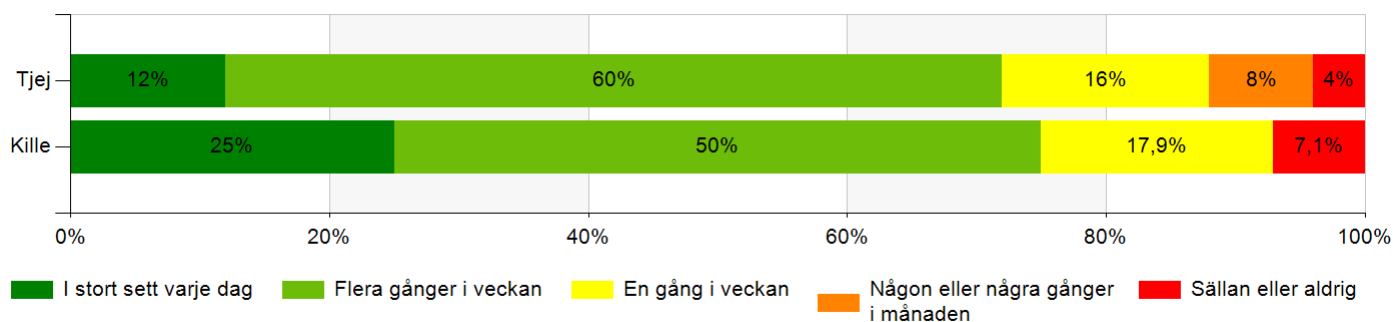
Andel som svarat att de hoppar över respektive måltid "flera gånger i veckan" eller oftare

Statistiken visar på en generell negativ trend, framför allt bland tjejer där siffrorna fördubblas i två fall och ligger på väldigt höga nivåer. Endast i ett fall syns ingen ökning, det gäller andel killar som hoppar över lunchen.

E4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?

60% av tjejerna och 50% av killarna tränar så att de blir andfådda eller svettas flera gånger i veckan. Var fjärde kille (25%) och 12% av tjejerna svarar att de gör det i stort sett varje dag. Detta innebär en stor ökning i båda grupperna jämfört med 2022, då siffrorna för de som svarade flera gånger i veckan och i stort sett varje dag var 65% för tjejerna och 55% av killarna – 2025 är den totala summan 72% för tjejerna och 75% för killarna. En liten andel i grupperna svarar "sällan eller aldrig" på frågan, fler killar än tjejer. 100% av både tjejerna och killarna uppger att de aldrig har dopat sig med anabola androgena steroider eller liknande prestationshöjande medel.

E6. Hur ofta brukar du göra följande?

Röka cigaretter	Tjej	Kille
Sällan/Någon eller några gånger i månaden	3,8%	7,1%
En gång i veckan	0%	0%
Flera gånger i veckan/I stort sett varje dag	0%	3,6%
Röka E-cigaretter (Vape)	Tjej	Kille
Sällan/Någon eller några gånger i månaden	3,8%	17,9%
En gång i veckan	3,8%	-
Flera gånger i veckan/I stort sett varje dag	0%	3,6%
Snusa	Tjej	Kille
Sällan/Någon eller några gånger i månaden	7,7%	10,7%
En gång i veckan	0%	3,6%
Flera gånger i veckan/I stort sett varje dag	0%	0%
Spela om pengar	Tjej	Kille
Sällan/Någon eller några gånger i månaden	0%	3,6%
En gång i veckan	0%	3,6%
Flera gånger i veckan/I stort sett varje dag	0%	3,6%

E6. Hur ofta brukar du göra följande? Forts.

Dricka energidryck	Tjej	Kille
Sällan/Någon eller några gånger i månaden	30,8%	28,6%
En gång i veckan	15,4%	14,3%
Flera gånger i veckan/I stort sett varje dag	30,7%	21,4%
Dricka folköl	Tjej	Kille
Sällan	0%	10,7%
Flera gånger i veckan	0%	3,6%
Dricka starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit	Tjej	Kille
Sällan/Någon eller några gånger i månaden	7,7%	7,2%
Flera gånger i veckan/I stort sett varje dag	0%	7,2%

Jämförelse mot 2022

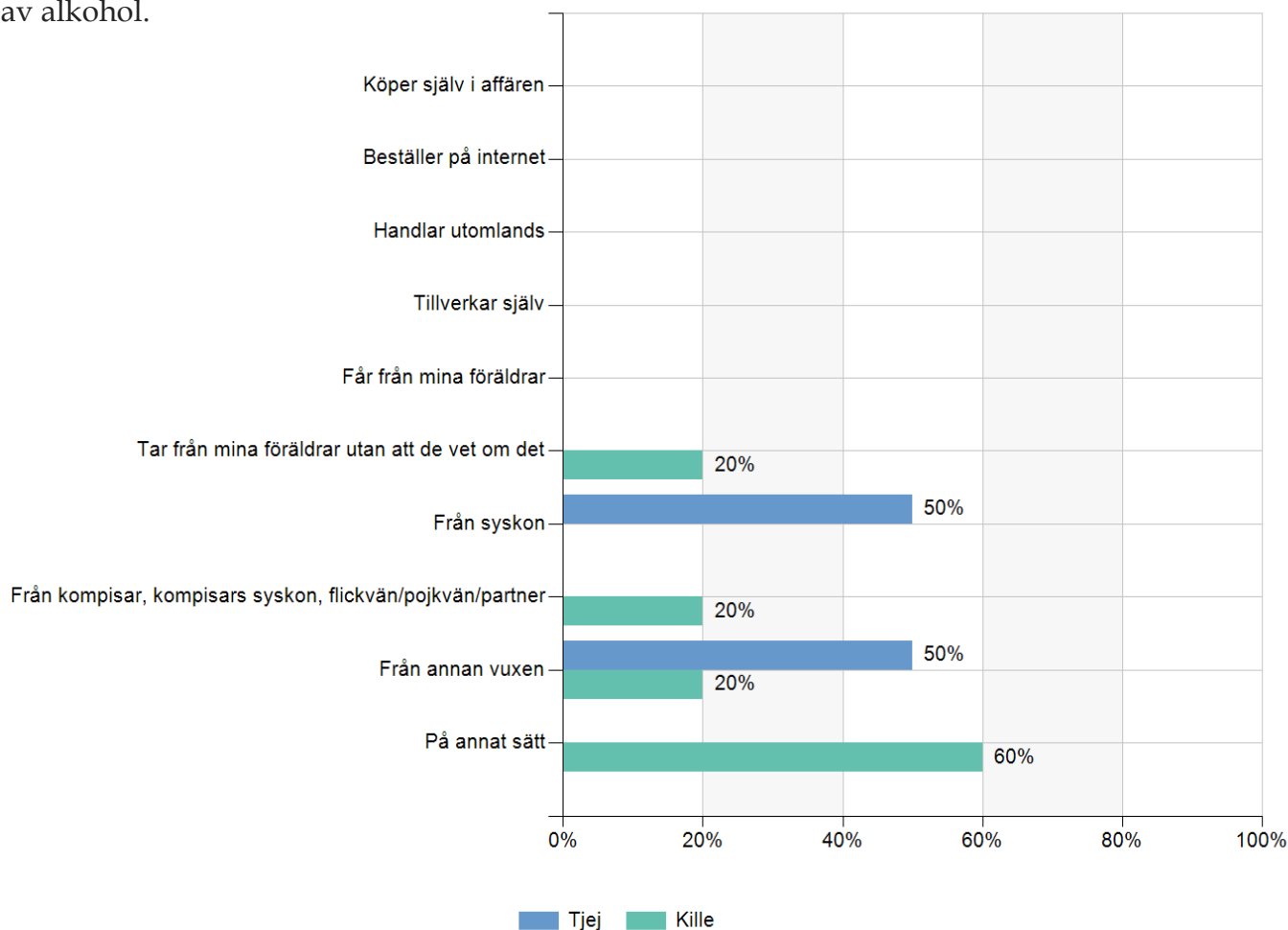
Andel som svarar att de röker cigaretter, E-cigaretter eller snusar minst en gång i veckan minskar, bland både tjejer och killar. Andel killar som spelar om pengar har ökat. Konsumtionen av energidryck har ökat kraftigt bland både tjejer och killar. Från 19% 2022 till 46% 2025 bland tjejer. Från 21% 2022 till 36% bland killar. Relativt lite forskning över energidryckens påverkan på vår hälsa finns att ta det av. Men det befintlig forskning pekar på är energidrycker kan leda till exempelvis sömnproblem, magproblem och hjärtarytmier. Framförallt orsakat av den höga halten koffein i dryckerna.⁹ De som dricker folköl minst en gång i veckan minskar. Andel tjejer som dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprid minst en gång i veckan minskar, men ökar bland killarna.

⁹ Ericson, M. Göteborgs Universitet (2025) Energidryckskonsumtion – en riskfylld kick? Föreläsning RFMA

E6b. Hur får du oftast tag på alkohol?

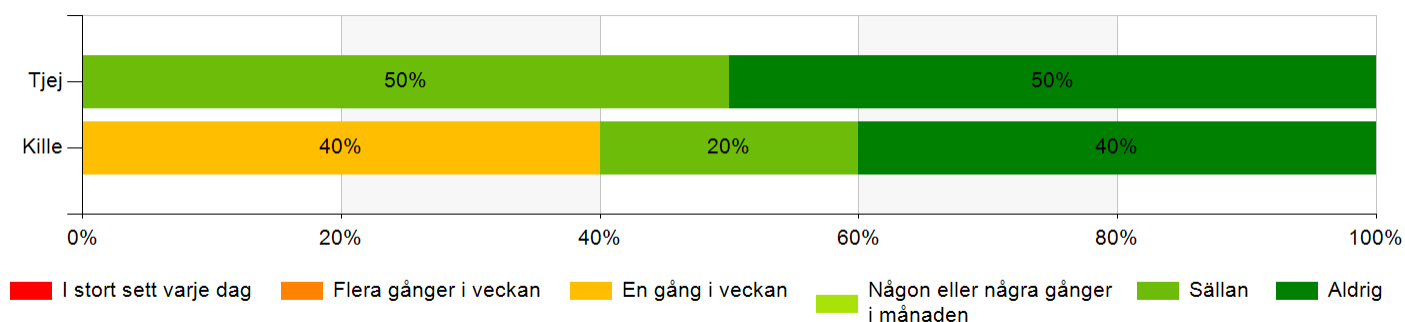
De sju ungdomar som svarade att de i någon utsträckning drack någon form av alkohol, fick även svara på en fråga om hur de oftast får tag på alkoholen. Bland tjejer får hälften alkoholen från ett syskon eller en vuxen (annan än föräldrarna). Bland killar svarar flest att de får den på annat sätt (ospecificerat vilket eller vilka sätt det handlar om). 20% av killarna svarar också att de tar från föräldrarna utan att de vet om det eller att de får alkohol från en annan vuxen. Det är positivt att ingen ungdom uppger att de kunnat köpa alkohol själv i affären, det innebär att lagen om ålderskontroll fungerar. Det är också positivt att ingen uppger att de får alkohol från sina föräldrar. Däremot kan föräldrar bli mer uppmärksamma på alkohol som langas från äldre syskon eller ungdomar som tar alkohol hemifrån utan tillåtelse. Man kan också fundera över vem denna "Annan vuxen" är, som både killar och tjejer uppger som en tillgång till alkohol.

Här är det viktigt att komma ihåg att frågan har låg svarsfrekvens – den har endast besvarats av de som uppgett att de använder alkohol. De flesta högstadiungdomar svarar dock att de inte dricker olika former av alkohol.

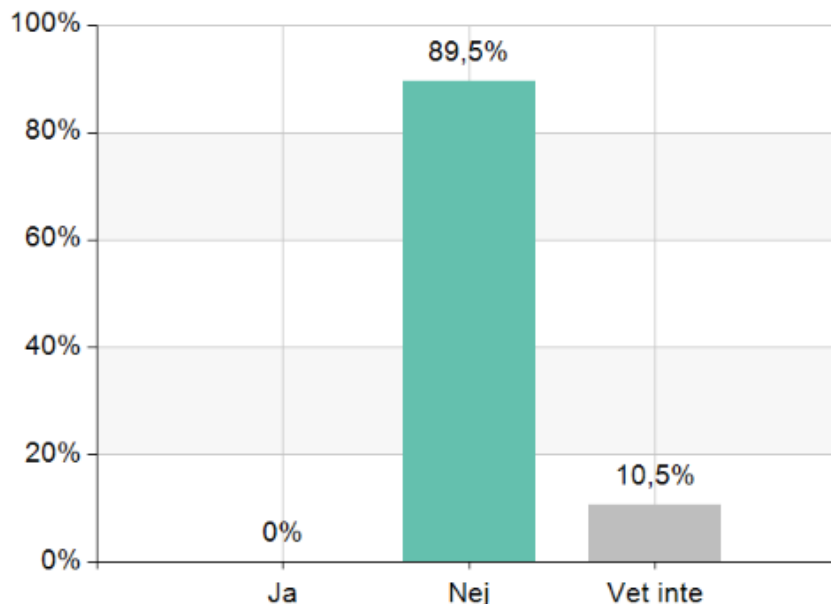

E6c. Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?

Även denna fråga riktades endast till de som uppgett att de i någon utsträckning dricker alkohol. Här svarar hälften av tjejerna och 40% av killarna att de aldrig dricker så att de blir fulla, vilket är positivt. Andra hälften av tjejerna svarar "sällan", vilket handlar om mindre än någon eller några gånger i månaden. 40% av killarna uppger att de dricker så att de känner sig full en gång i veckan.

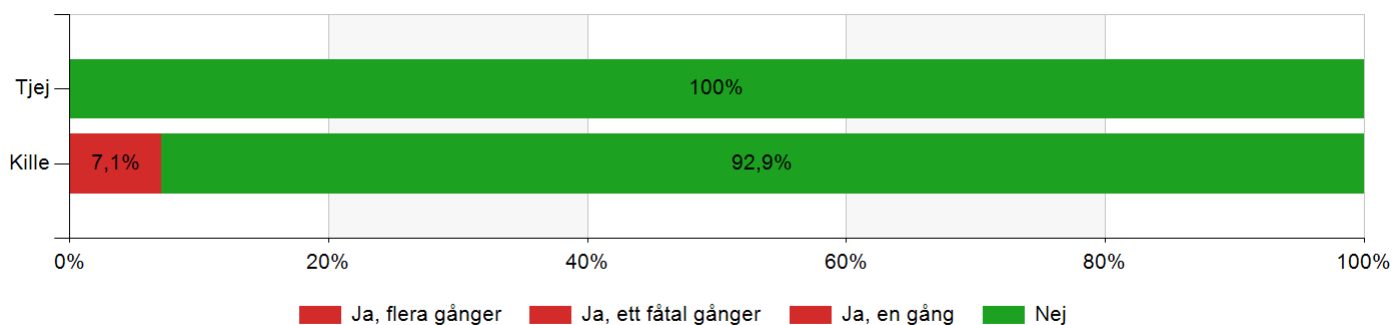

E7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar eller vårdnadshavare?

Denna fråga ställdes till alla i enkäten och representerar alla högstadiel elever. Om man bryter ner statistiken på kön uppger fler tjejer att de inte vet om de får dricka alkohol (15,4%), jämfört med killar där siffran är 7,1%. Här finns en utvecklingspotential för föräldrar och vårdnadshavare att säkerställa att det är tydligt för sin ungdom vad som gäller.

E8. Har du någon gång använt narkotika (utan läkarordination)?

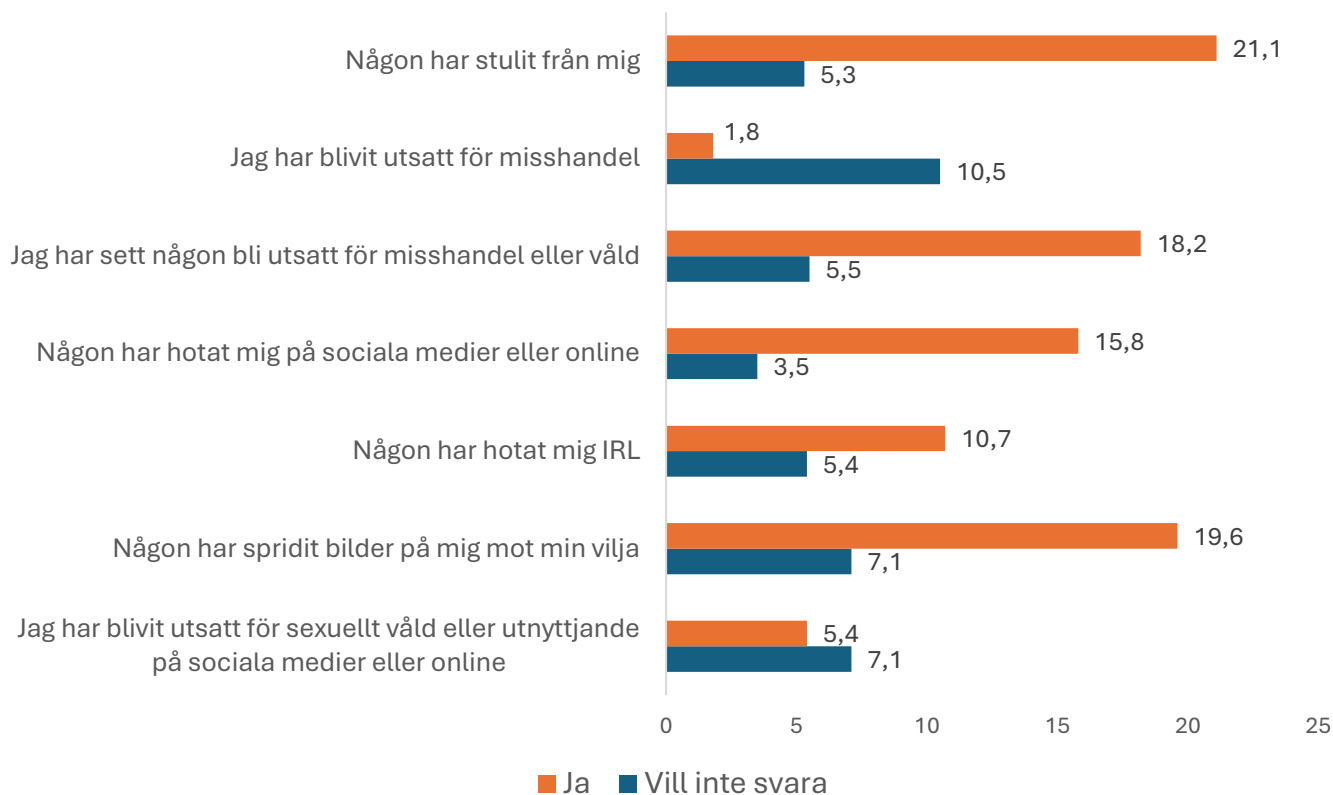

Två killar uppger att de använt narkotika utan läkarordination. Det handlar bland annat om cannabis/marijuana samt så kallade centralstimulerande läkemedel (t ex ADHD-medicin). Det uppges att det finns tillgång till narkotika både i kommunen och i andra orter och kommuner.

Trygghet

F1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig?

Andel i procent (%)

I frågan om utsatthet av stöld finns en stor könsskillnad, 35,7% av killarna svarar Ja, jämfört med 3,8% av tjejerna. Ingen av tjejerna i högstadiet uppger att de utsatts för misshandel, så den vägda siffran på 1,8% representerar av vad killarna har svarat.

I frågan om att ha sett någon bli utsatt för misshandel eller våld, kan ingen stor könsskillnad ses i svaren. En något större andel killar (22,2%) svarar ja, jämfört med 16% av tjejerna. Betydligt fler uppger att de sett någon utsättas, kontra de som uppger att de har utsatts.

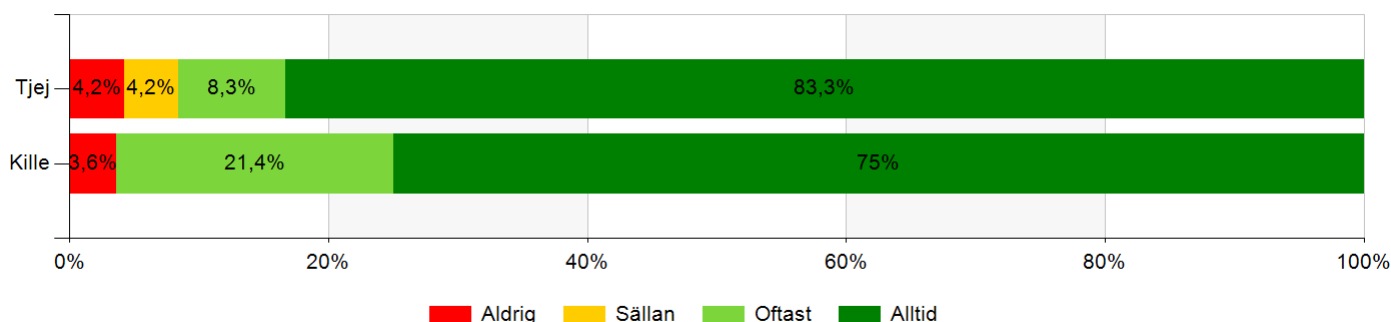
Fler tjejer än killar rapporterar utsatthet av hot på sociala medier och online (15,4 kontra 10,7%). Däremot uppger 7,1% av killarna att de inte vill svara på frågan, vilket kan innebära ett mörkertal av de som utsätts i gruppen killar. När det kommer till hot utanför den digitala världen, är det endast killar som svarat ja på denna fråga – 17,9%, och ytterligare 7,1% uppger att de inte vill svara på frågan. Alltså omkring var femte kille på högstadiet – ett förhållandevis högt antal. Det går också att konstatera att det, sett till den samlade upplevelsen på högstadiet, är vanligare att bli utsatt för hot på sociala medier och online, jämfört med ansikte mot ansikte.

En högre andel killar uppger att det spridits bilder på dem mot deras vilja, 21,4%. Därutöver svarar 14,3% killar "Vill inte svara", vilket som tidigare nämnt kan innebära fler "Ja"-svar. Bland tjejerna uppger 16% att det spridits bilder mot deras vilja.

Utsatthet av sexuellt våld på online är mer än dubbelt så vanligt bland tjejerna, 8%, för killar 3,6%. Båda grupperna uppger utöver det i likartad utsträckning att de inte vill svara, 8% av tjejerna och 7,1% av killarna. Sexuellt våld eller utnyttjande utanför sociala medier och online-världen, har inte drabbat något av tjejerna, som enhetligt svarar nej. Bland killarna svarar 3,6% att de inte vill svara, men ingen svarar "Ja".

F2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?

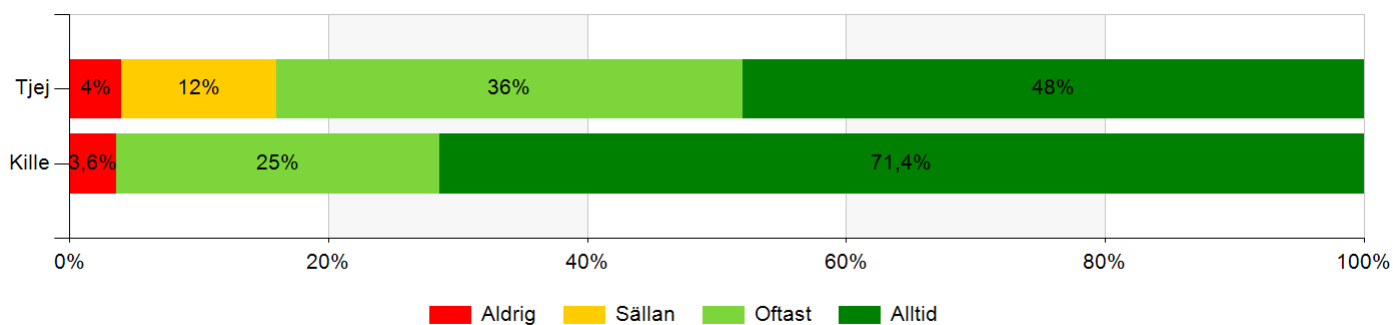
- I hemmet

En mindre andel svarar "oftast" eller "alltid" bland killarna jämfört med 2022, då siffran var 100%. För tjejer minskar siffran en aning från 2022, då andelen var 95%.

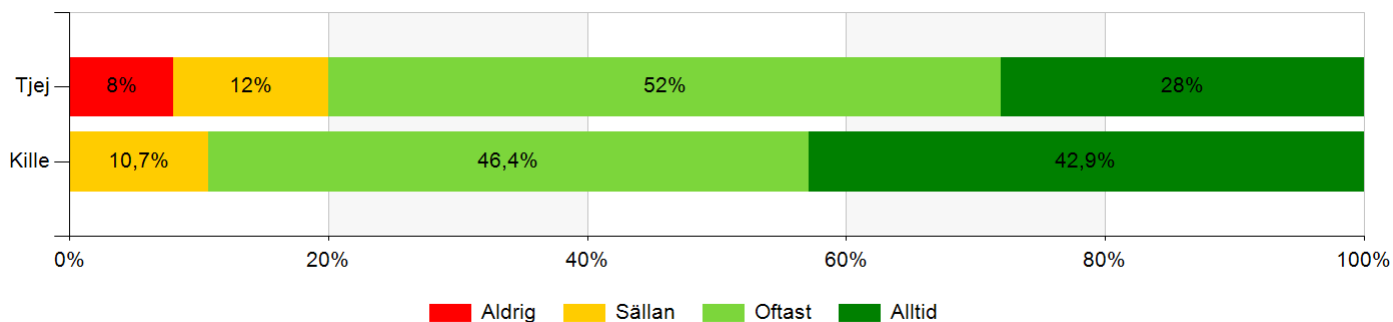
Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?

- I mitt bostadsområde

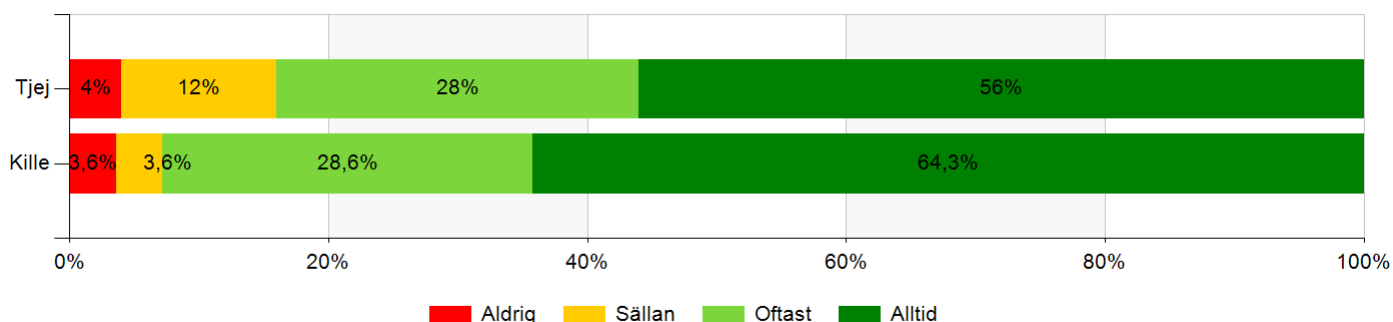
En mindre andel tjejer och killar svarar att de alltid eller oftast känner sig trygga i sitt bostadsområde, jämfört med 2022, då både killar och tjejer uppgav detta i 98 procents utsträckning.

- I skolan

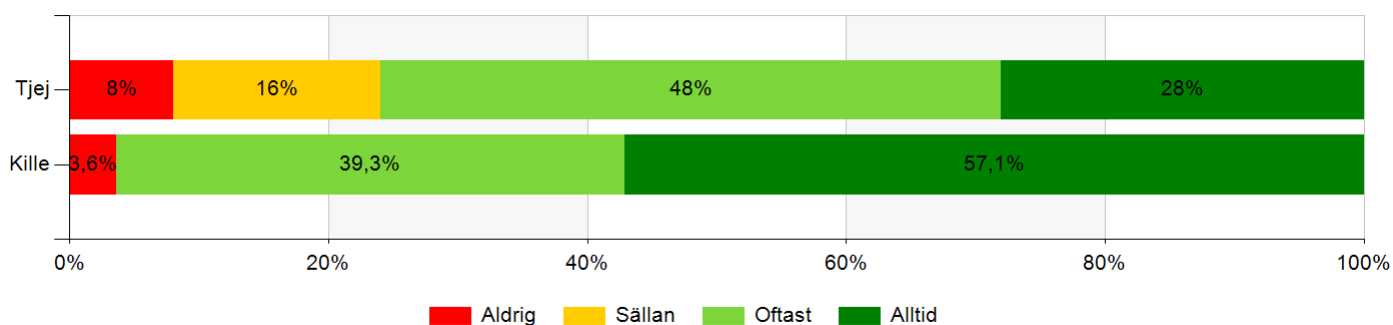
Andelen som oftast eller alltid känner sig trygga i skolan minskar bland både tjejer och killar, jämfört med 2022. För tjejer har den gått från 93% till 80%. För killar har den minskat från 98% till 89,3%.

- På väg till eller från skolan

Andelen som oftast eller alltid känner sig trygga på väg till eller från skolan minskar bland både tjejer och killar. För tjejerna går siffran från 98% 2022 till 84% 2025. För killarna går siffran från 95% 2022 till 92,9% 2025, en mindre skillnad jämfört med minskningen bland tjejerna.

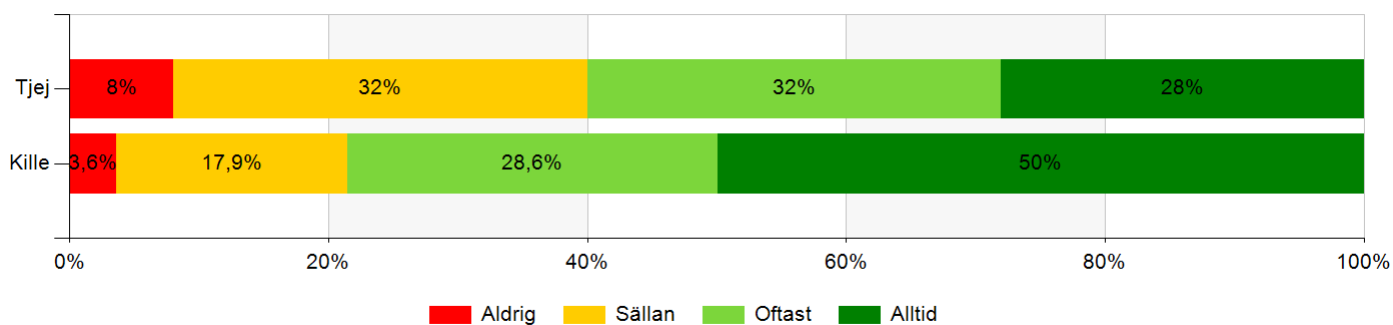
- I centrum

Tryggheten på stan/i centrum minskar bland tjejerna och ökar bland killarna, när man kollar på andelen som svarat oftast eller alltid. 2022 var siffran för tjejer 88%, i år är den 76%. 2022 var siffran för killar 95%, i år 96,4%.

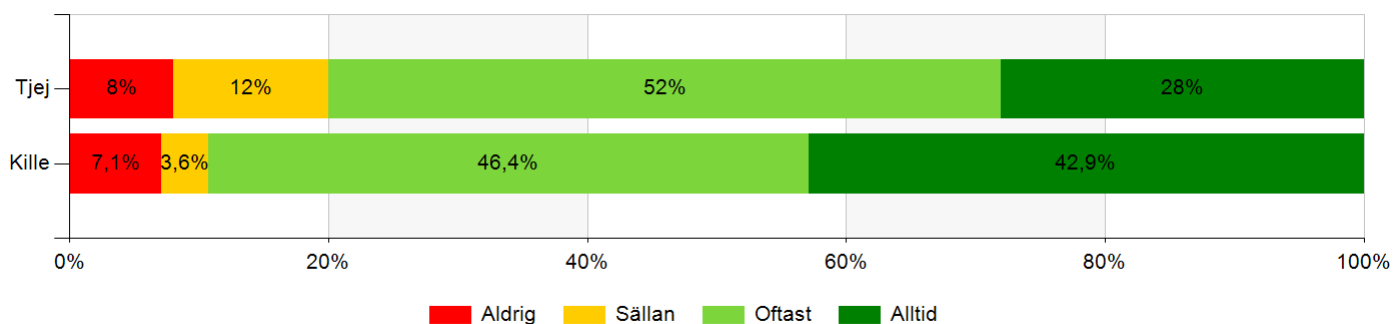
F2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen? Forts.

- På buss

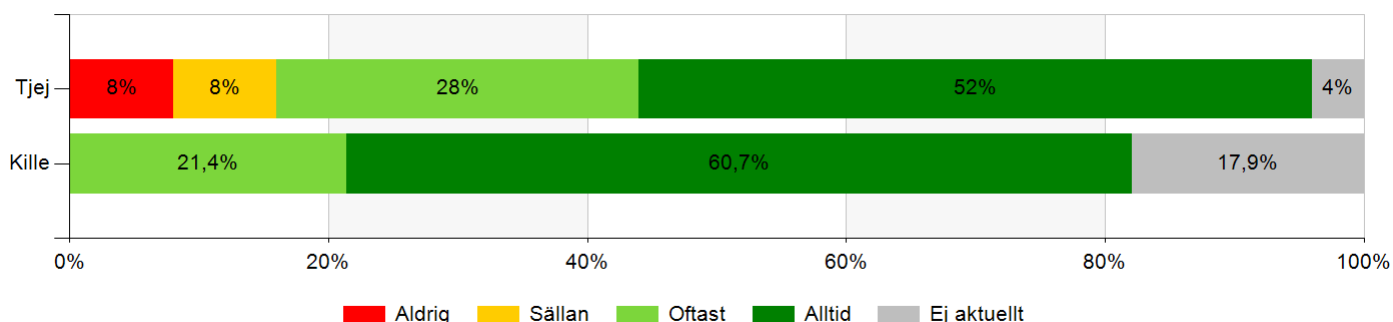
Färre är oftast eller alltid trygga på bussen. 60% tjejer svarar att det stämmer för dom 2025, under 2022 var andelen 81%. Bland killarna svarar 78,6% att de oftast är trygga på bussen 2025, under 2022 var andelen 83%.

- På internet (exempelvis sociala medier, onlinespel eller communities)

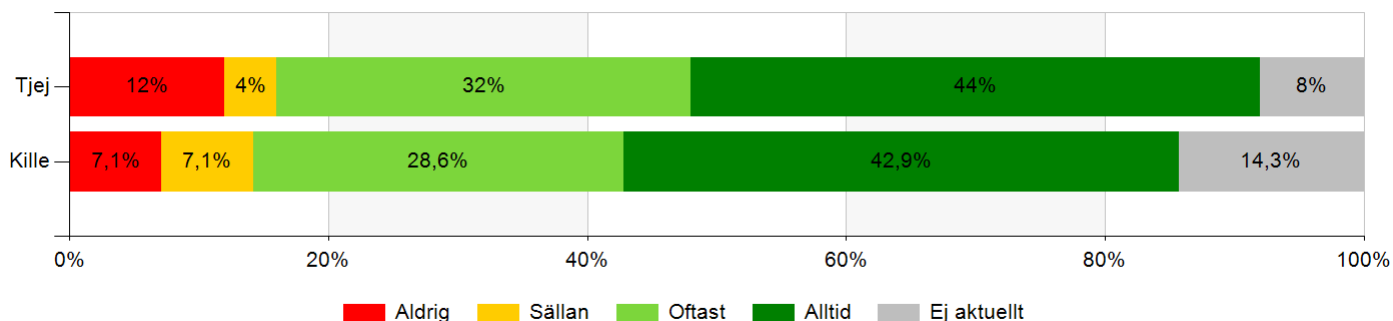
Tryggheten på internet minskar marginellt, från 84% till 79% bland tjejerna och från 90% till 89,3% bland killarna – i stort sett samma nivåer 2022 och 2025.

- På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet

Trygghet på träningen eller i annan organiserad fritidsaktivitet minskar från 94% 2022 till 80% 2025 bland tjejer, en betydande minskning. Bland killar ökar den från 74% 2022 till 82,1% 2025 – inte fullt lika stor skillnad.

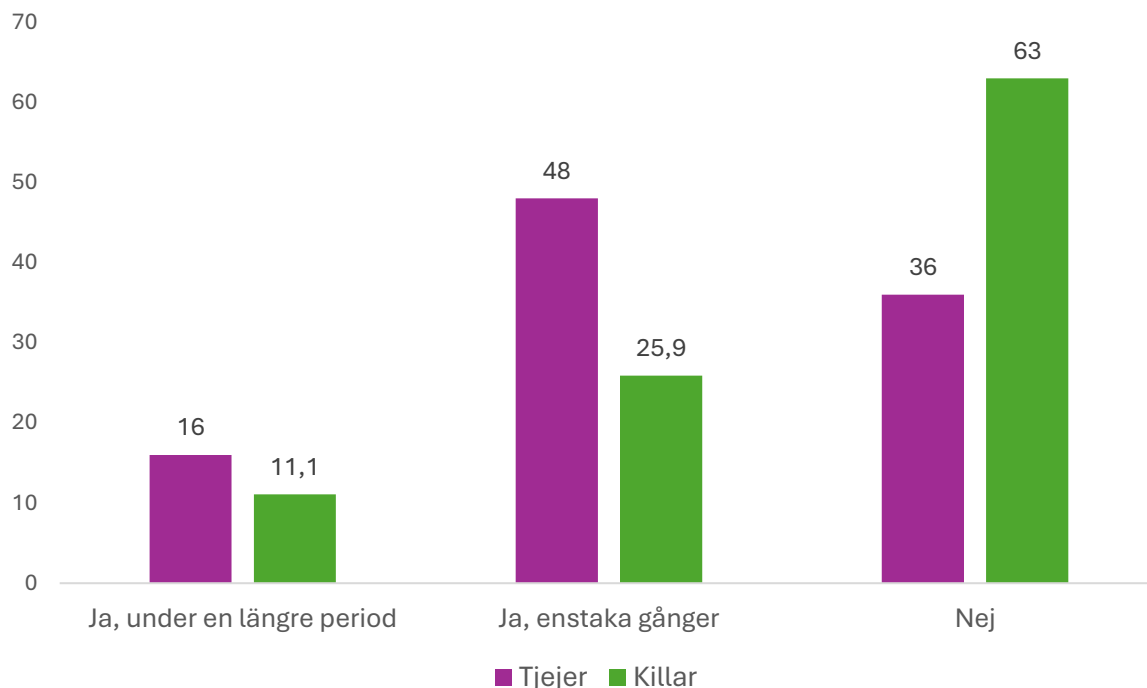
- På fritidsgården

Här ses en minskning bland tjejer som oftast eller alltid känner sig trygga, från 81% 2022 till 76% 2025. För killarnas del ses en positiv utveckling, där siffran gått från 64% 2022 till 71,5% 2025.

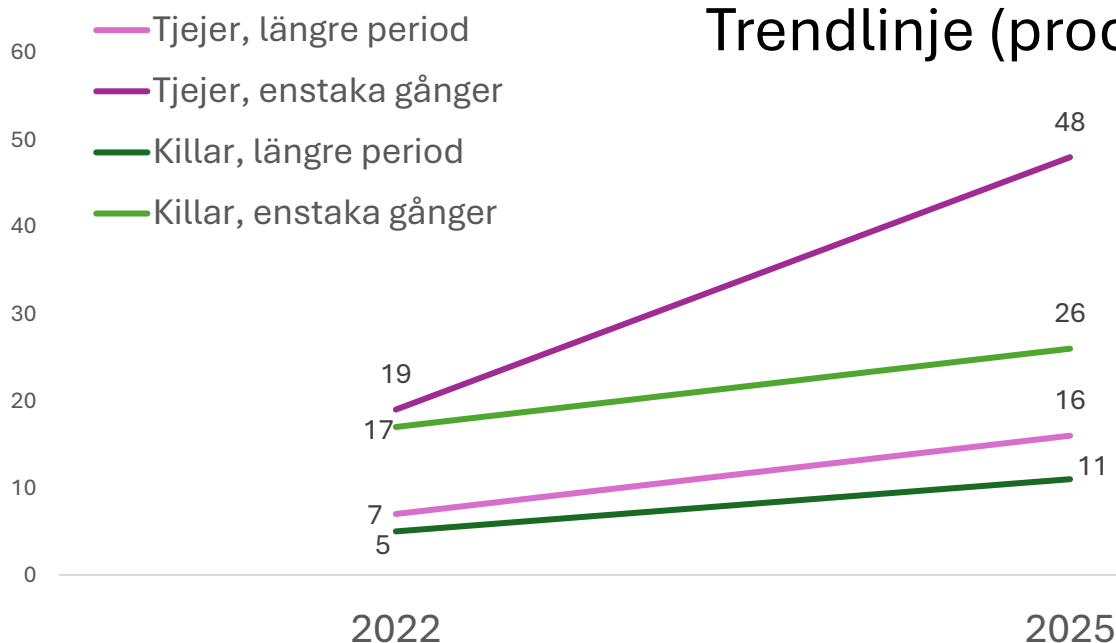
Tjejerna svarar genomgående att de i större utsträckning är otryggare än killarna: i hemmet, bostadsområdet, skolan eller på väg till eller från skolan, i centrum, på bussen och på fritidsgården. Även på internet och på träningen eller annan organiserad fritidsverksamhet. I alla kategorier finns det genomgående en andel tjejer som svarar att de aldrig känner sig trygga. För killarnas del förekommer inga som svarat aldrig inom två av kategorierna, skolan och på träningen/fritidsaktiviteten. Därtill finns även ett antal killar som svarat att de aldrig känner sig trygga, men andelen är alltid mindre än den för tjejer.

F3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst? Andel i procent (%)

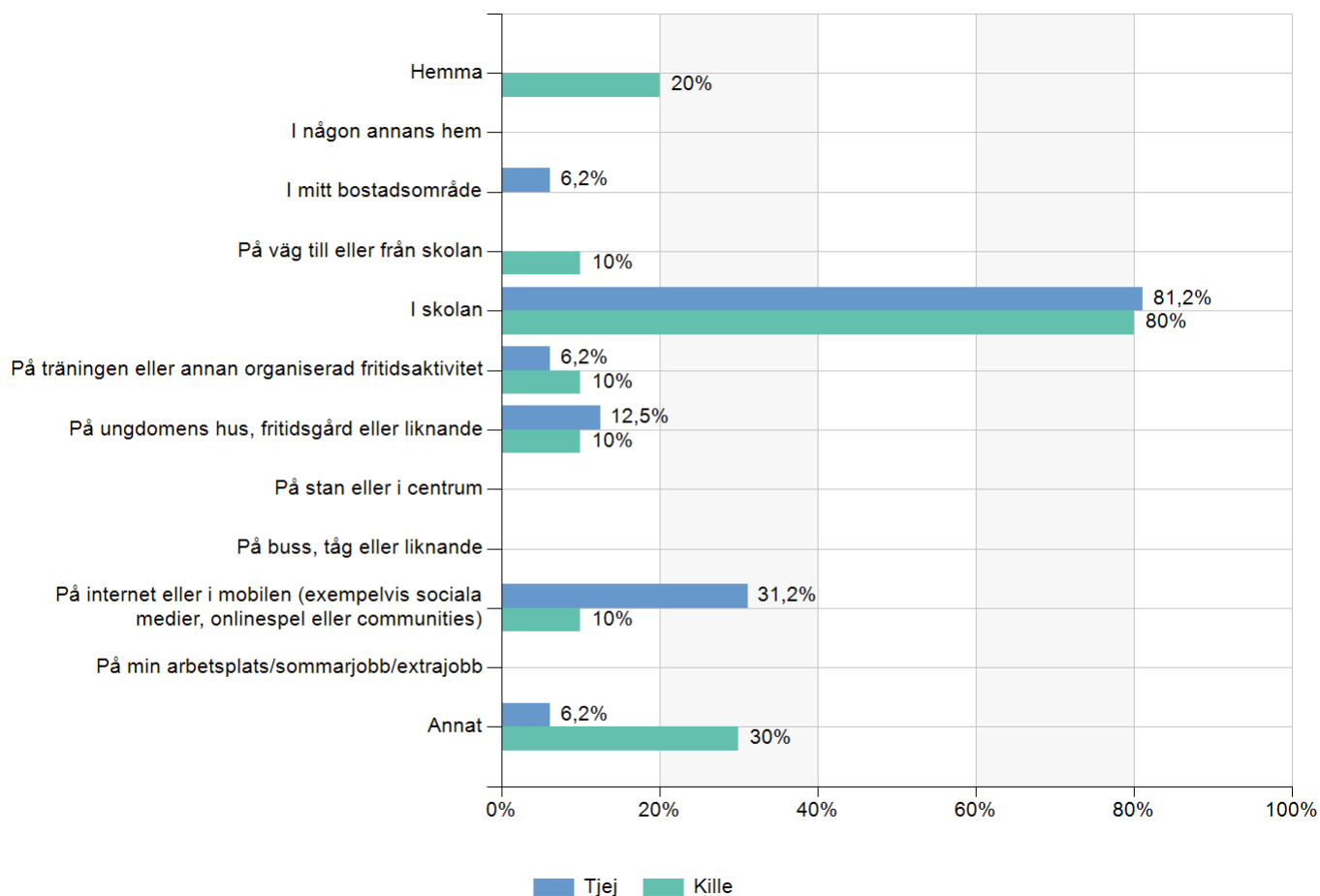
Upplevelsen av mobbning är mer utbredd bland tjejer, jämfört med killar. Detsamma sågs i resultatet från 2022. Nivåerna för mobbning har ökat 2025, både i enstaka fall och mobbning under en längre tidsperiod.

Trendlinje (procent)

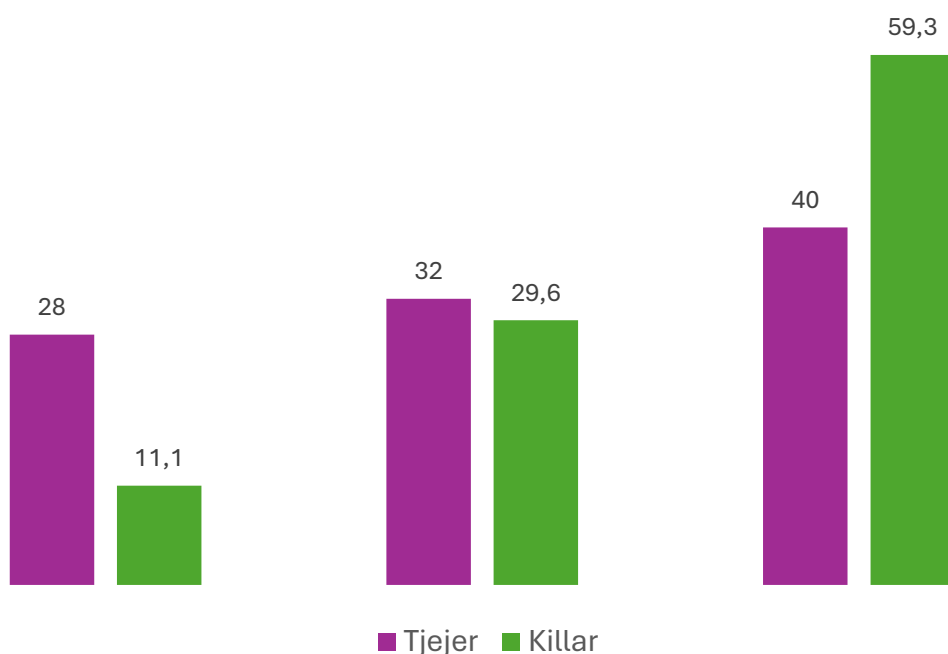

F3b. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfrys?

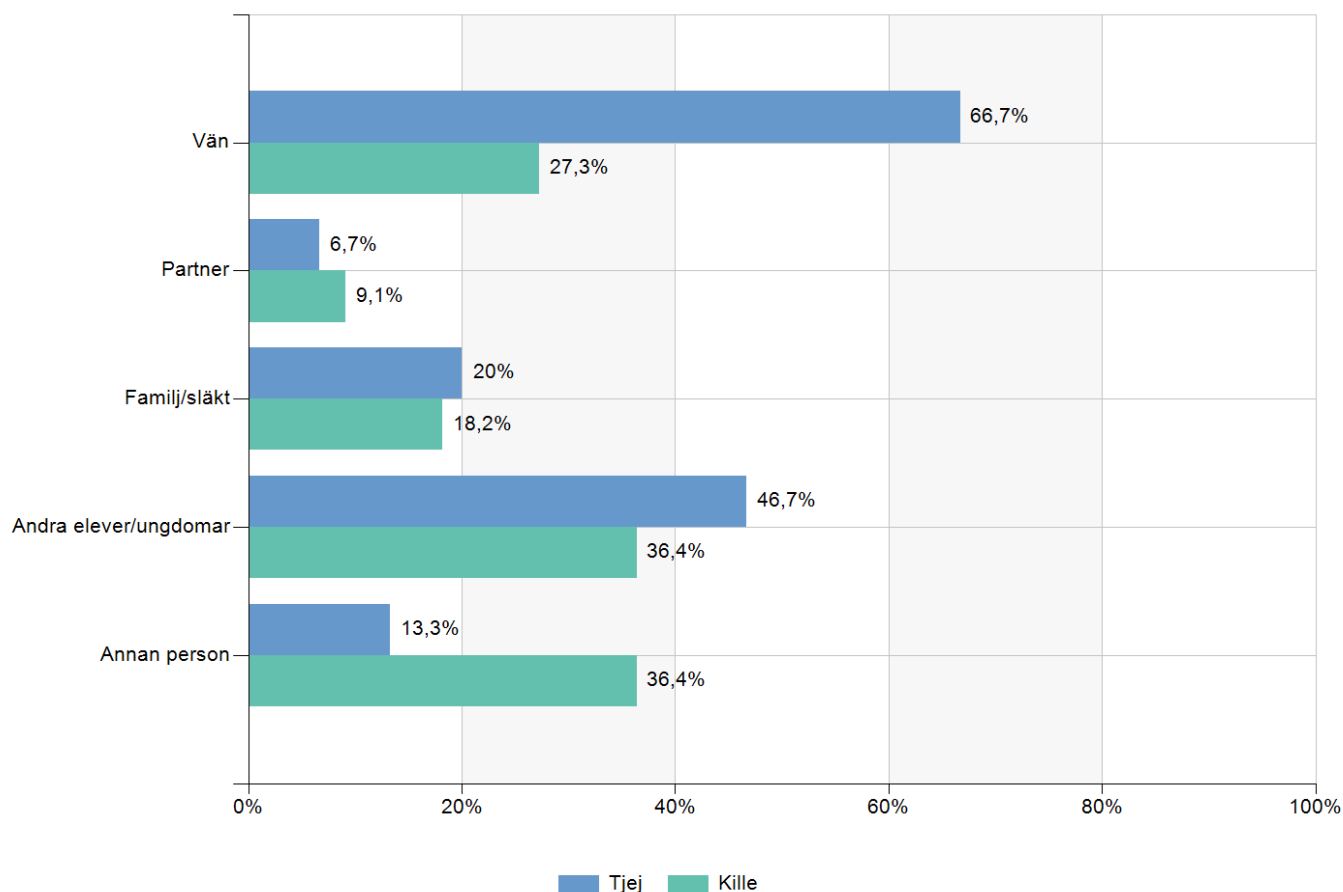
Bland de som svarat att de blivit mobbade, uppger högst andel att de har skett på skolan. Både tjejer och killar uppger detta i 80% eller högre utsträckning. Därefter svara flest killar att det skett hemma eller "Annat", medan det för tjejernas del handlar om utsatthet på internet. En mindre andel svar kan också ses på fritidsgården samt på träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet.

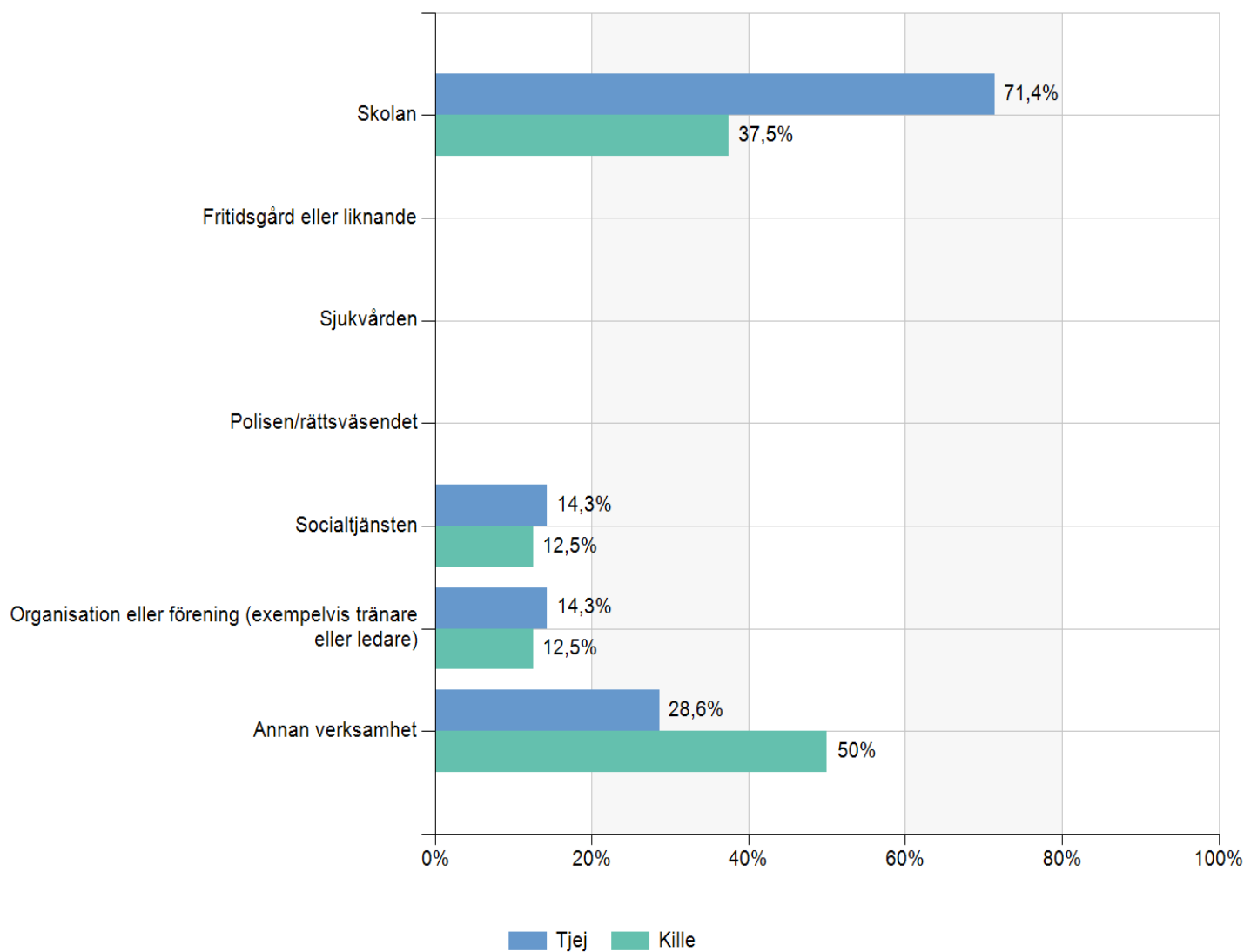
F4. Har du under de senaste sex månaderna upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt? Andel i procent (%)

F4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

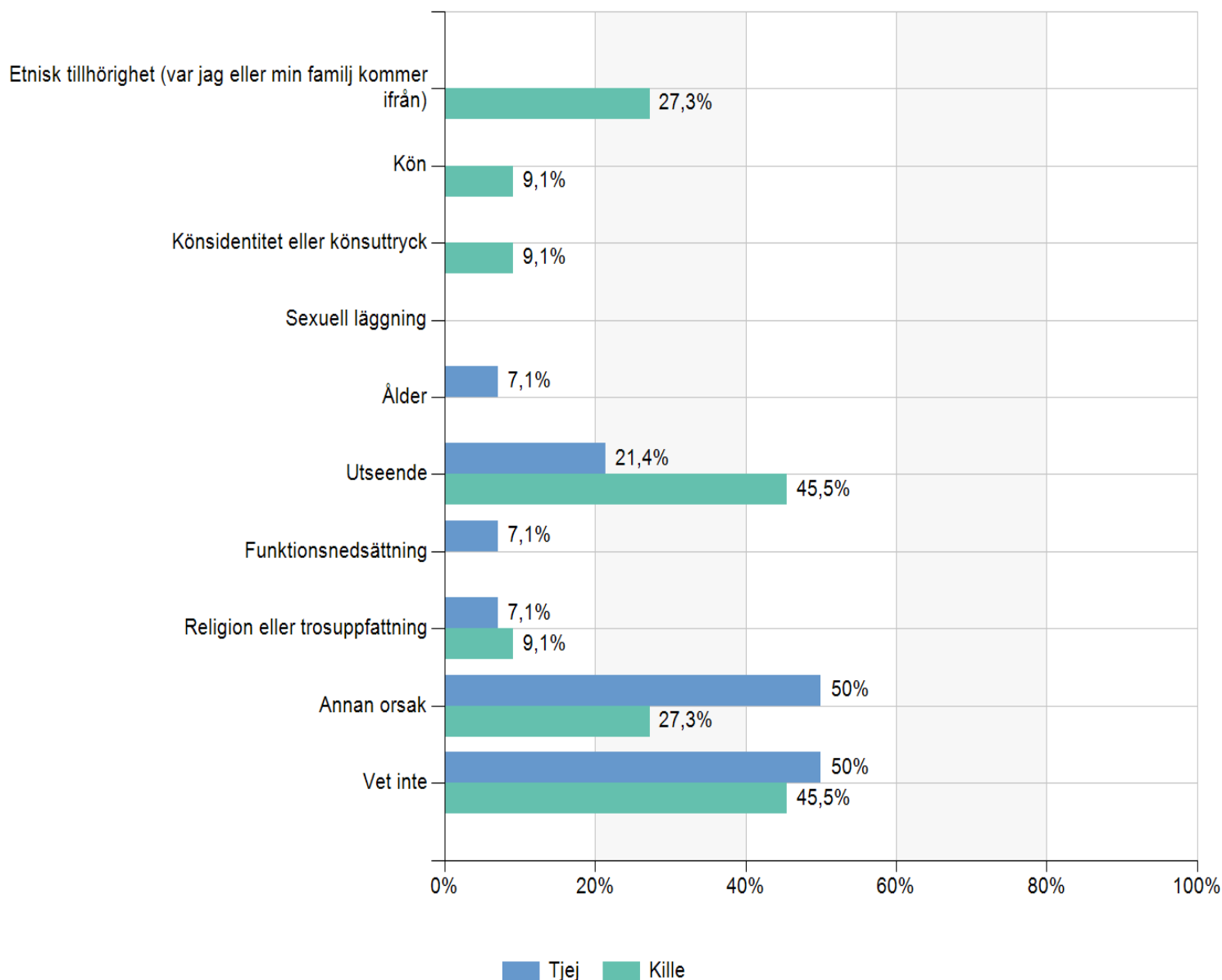
personal inom...

Många uppger att de känt sig orättvist behandlade av personal inom skolan, fler tjejer än killar. Därefter svarar 50% av killarna och runt 29% av tjejerna att det rör sig om personal i annan verksamhet. En mindre andel uppger också att de känt sig orättvist behandlade av personal inom socialtjänsten och personal inom organisation/föreningslivet, såsom exempelvis tränare eller ledare.

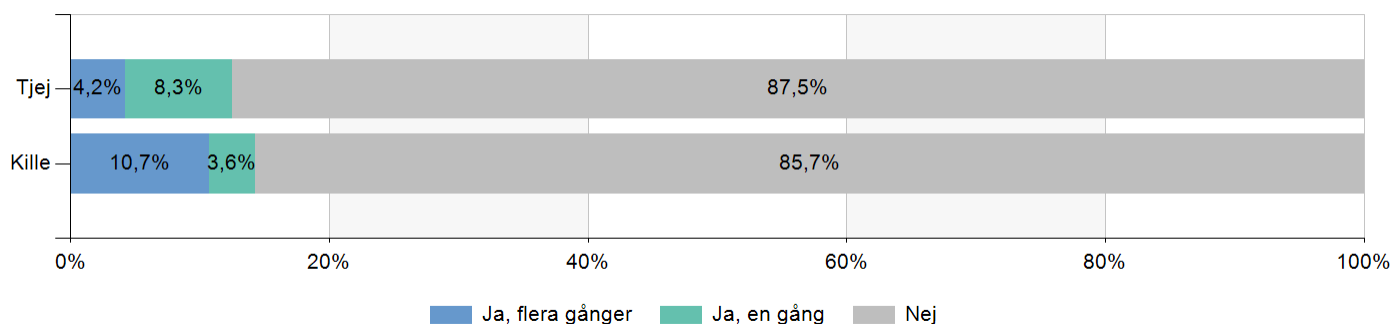
F4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?

De flesta av de som upplevs orättvis behandling svarar att de inte vet varför de blivit orättvist behandlade. Därefter uppger näst flest att orsaken varken handlar om etnicitet, kön, könsidentitet, ålder, utseende funktionsnedsättning eller religion/trosuppfattning utan en annan orsak.

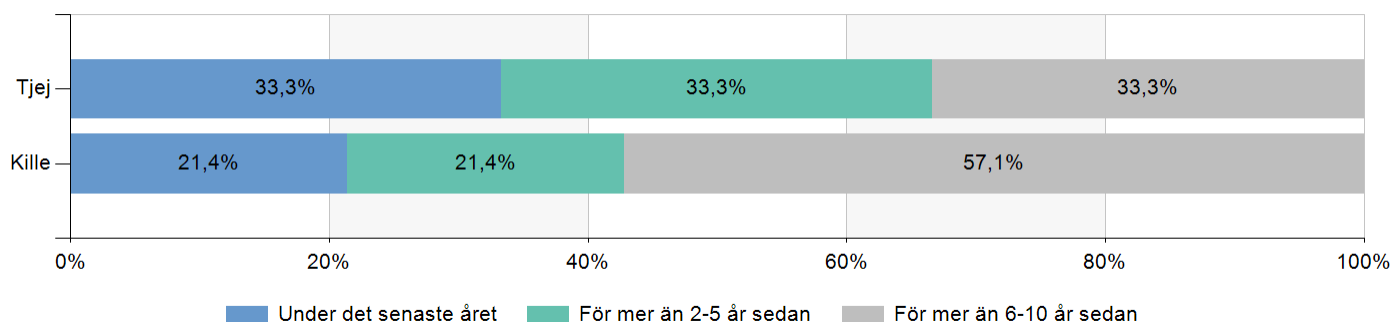
Samtliga tjejer svarar att de vet var de kan vända sig för att få stöd om de skulle bli illa behandlade eller må dåligt. 14,3% av killarna svarar nej på frågan, och 85,7% svarar ja.

F6. Har du varit kontrollerad, hotad eller utsatt för våld från någon närstående?

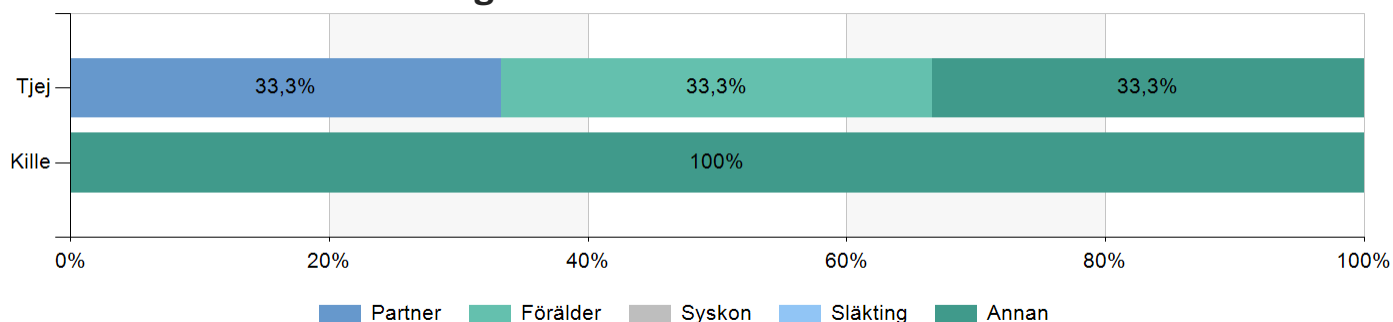
Båda grupperna har svarat ja i högre utsträckning än 2022. En större andel killar än tjejer uppger att de varit kontrollerade, hotade eller utsatt för våld av en närstående – under 2022 låg killar och tjejer på samma nivå (7% i respektive grupp).

F6b. OM du blivit kontrollerad, hotad eller utsatt för våld från någon närstående, när i tiden blev du kontrollerad, hotad eller utsatt för våld från någon närstående?

Här får man ha i åtanke att det inte rör sig om så många personer, tre tjejer och 14 killar har besvarat frågan (vilket är 10 fler killar än de som svarade ja på föregående fråga, vilket är värt att notera).

F6c. Vem i din närhet har utsatt dig?

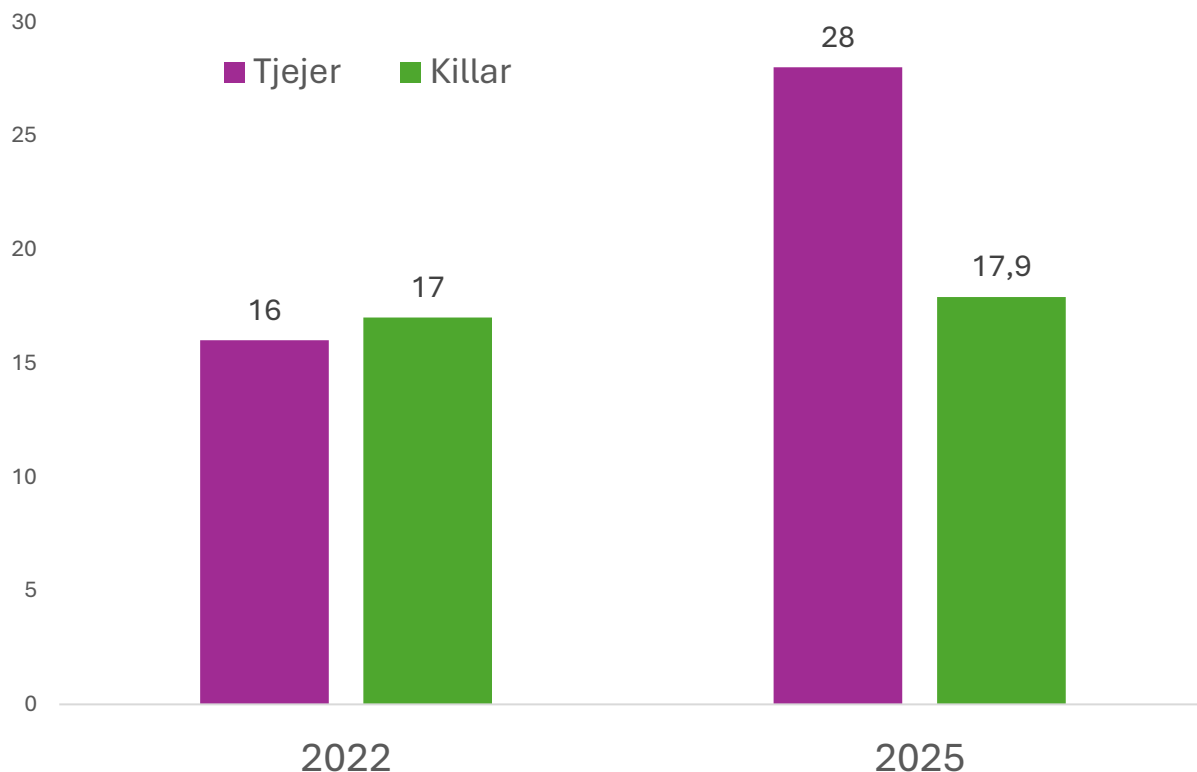
Bland tjejer finns erfarenhet av att ha utsatts av en partner en förälder och annan. Bland killarna svarar samtliga "Annan", vilket tyvärr inte specificeras mer än så.

Samhälle och demokrati

G1. Hur intresserad är du av följande? Andel som svarat "ganska" eller "mycket intresserad"

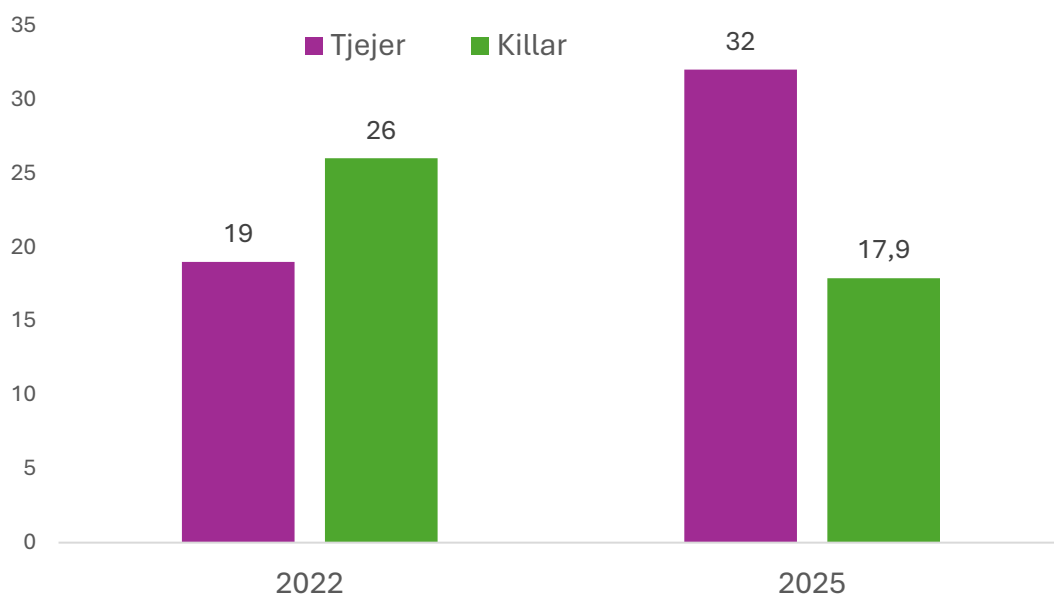
- Politik, andel i procent (%)

Intresset för politik har nästan fördubblats bland tjejer, från 16% 2022 som är ganska eller mycket intresserade, till 28% 2025. Nivån för killarna ligger kvar på ungefär samma nivå, med en ökning på 0,9%, från 17% 2022 till 17,9% 2025. Detta kan tänkas bero på kommunens arbete med Youth up North.

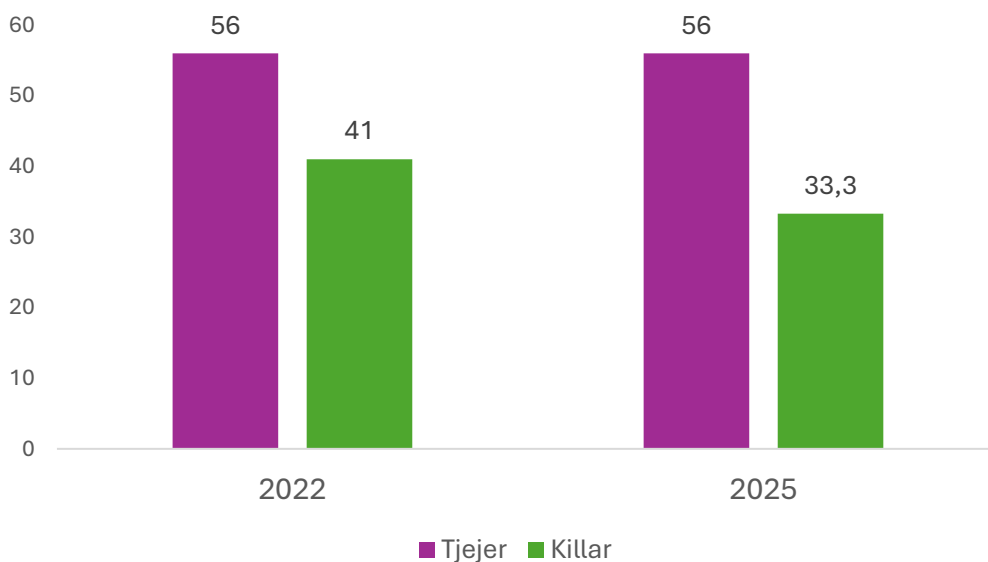
- Samhällsfrågor i allmänhet, andel i procent (%)

Även intresset för samhällsfrågor i allmänhet ökar bland tjejerna, medan det minskar med 8,1 procentenheter bland killarna.

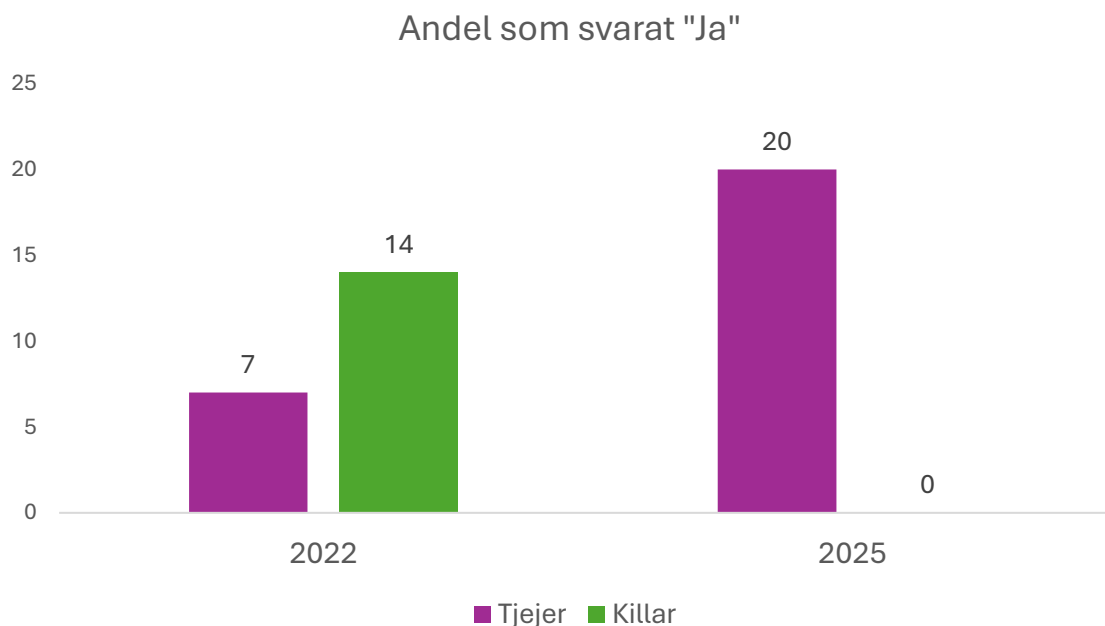
- Vad som händer i andra länder, andel i procent (%)

Intresset för det som händer i andra länder minskar bland killar, och ligger kvar på samma nivå för tjejer.

G2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande?

- Tagit kontakt med någon politiker, tjänsteperson eller beslutsfattare i kommunen

3,6% av killarna och 4% av tjejerna svarar att de kan tänka sig att göra det, övriga svarar nej.

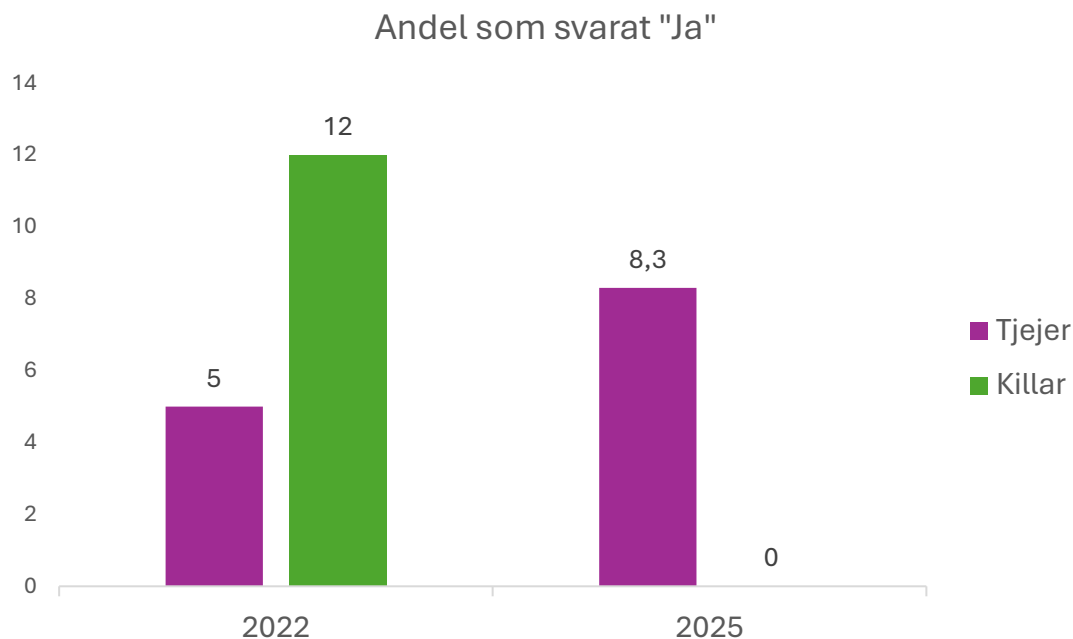
- Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker

3,6% av killarna svarar ja, ungefär samma nivå som 2022. Ingen tjej svarar ja, samma som 2022. Däremot svarar 8% av tjejerna att de kan tänka sig att göra det, i 2025 års undersökning.

- Deltagit i en demonstration

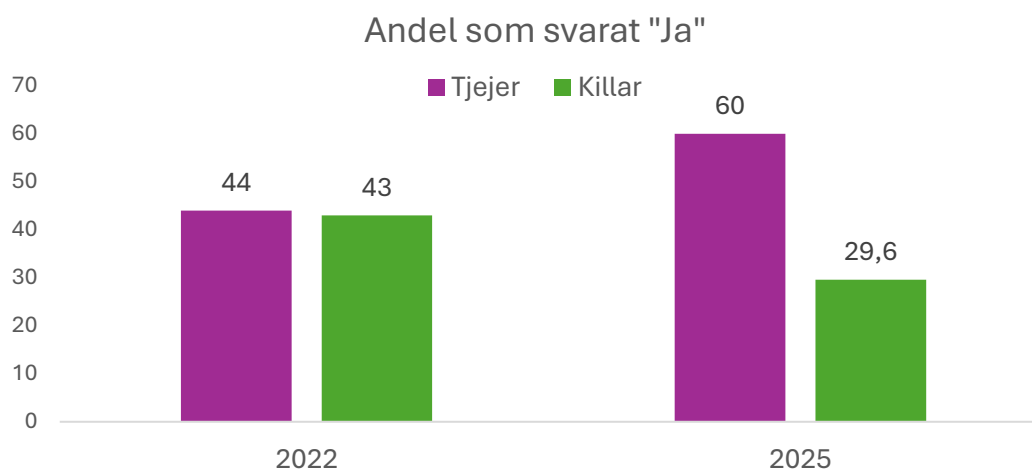
Nivån för deltagande i demonstrationer ligger på ungefär samma nivå 2025 som 2022, med en svag ökning bland tjejerna. Bland tjejerna svarar även 8,3% att de kan tänka sig att delta i en demonstration.

- Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet

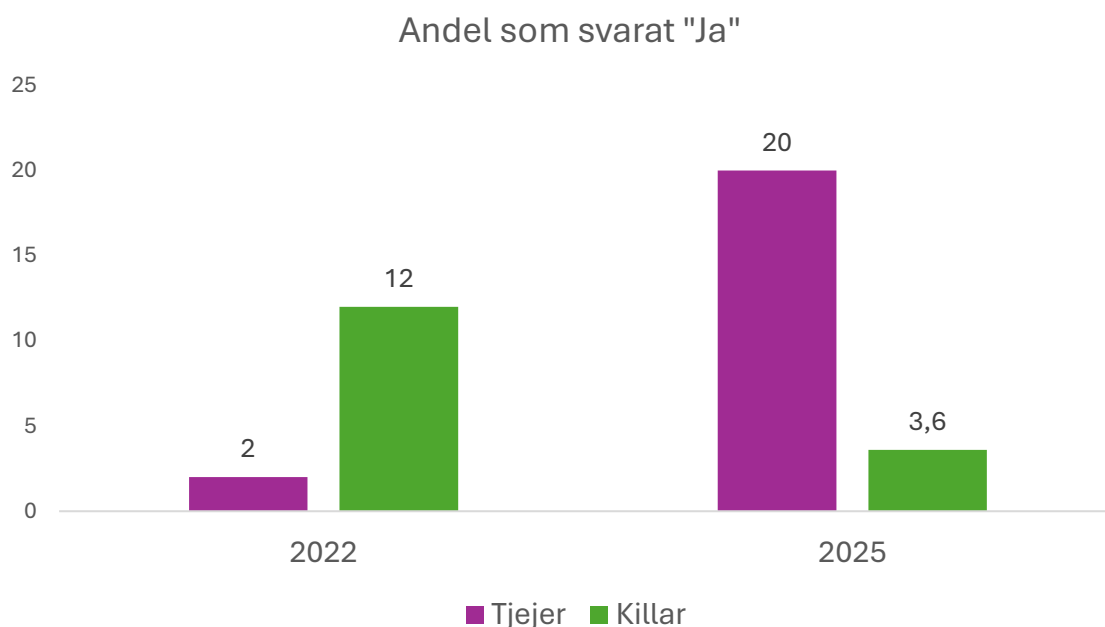
Bland tjejerna ses en ökad trend att diskutera samhällsfrågor eller politik på internet, från 5% 2022 till 8,3% 2025. Ytterligare 8,3% av tjejerna svarar att de kan tänka sig att diskutera samhällsfrågor eller politik på forum eller bloggar på internet. Bland killarna sjunker istället statistiken från 12% 2022 till 0% 2025. 3,7% av killarna svarar att de kan tänka sig göra detta, och andel killar som har gillat eller delat ett inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet under de senaste 12 månaderna ökar, från 17% 2022 till 21,4% 2025. För tjejernas del minskar dock siffran, men inte in någon stor utsträckning, från 33% 2022 till 28% 2025.

- Diskuterat samhällsfrågor/politik med vänner eller familj?

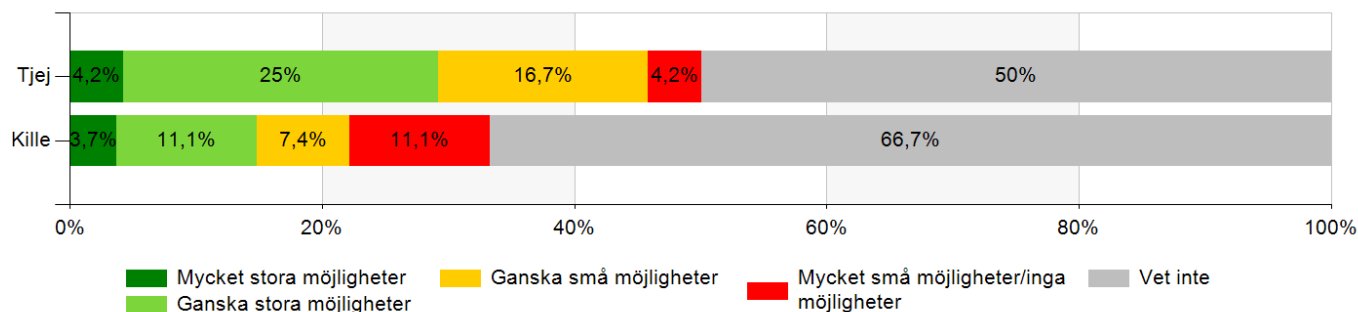
Fler tjejer diskuterar samhällsfrågor och politik med vänner eller familj 2025 kontra 2022, färre killar.

- Engagerat dig politiskt/i en samhällsfråga genom en förening

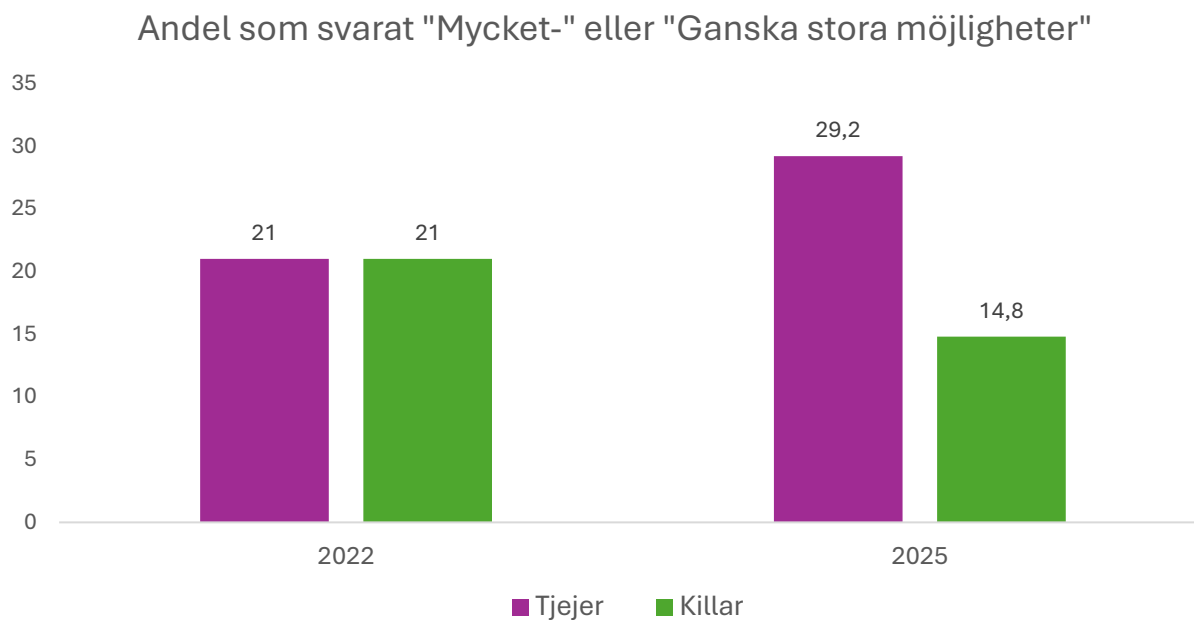

G3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen?

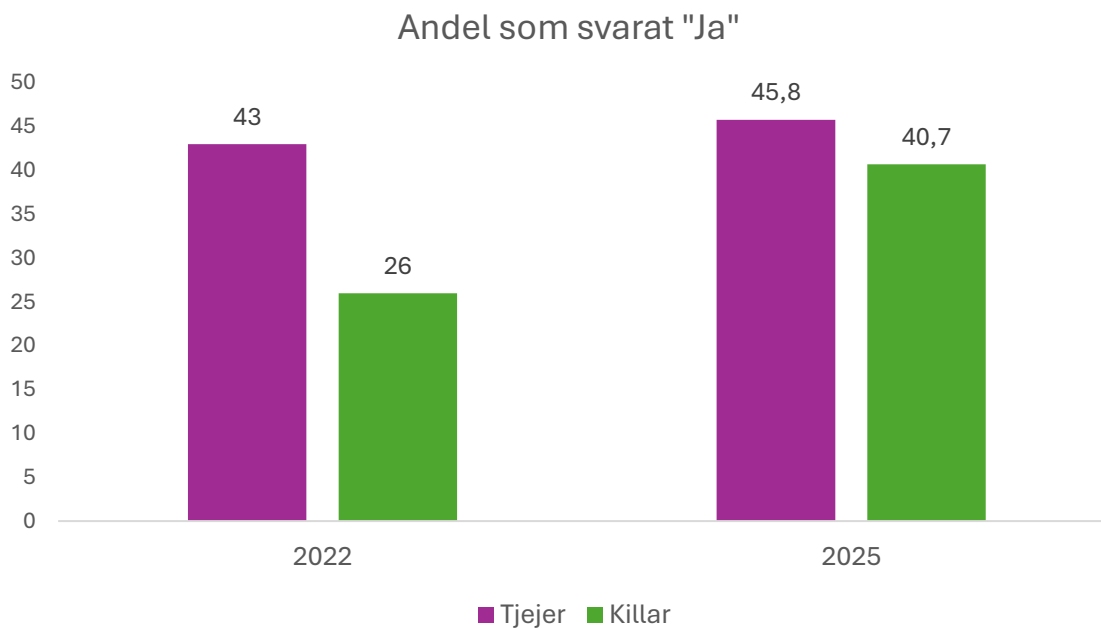
Det finns en stor spridning över hur unga svarar, nämnvärt är att hälften av tjejerna och mer än hälften av killarna (66,7%) svarar vet inte – där finns stora förbättringsmöjligheter!

Om vi kollar särskilt på de som svarat att de har ganska eller mycket stora möjligheter att påverka, så ser vi att andelen ökar bland tjejerna, men minskar bland killarna.

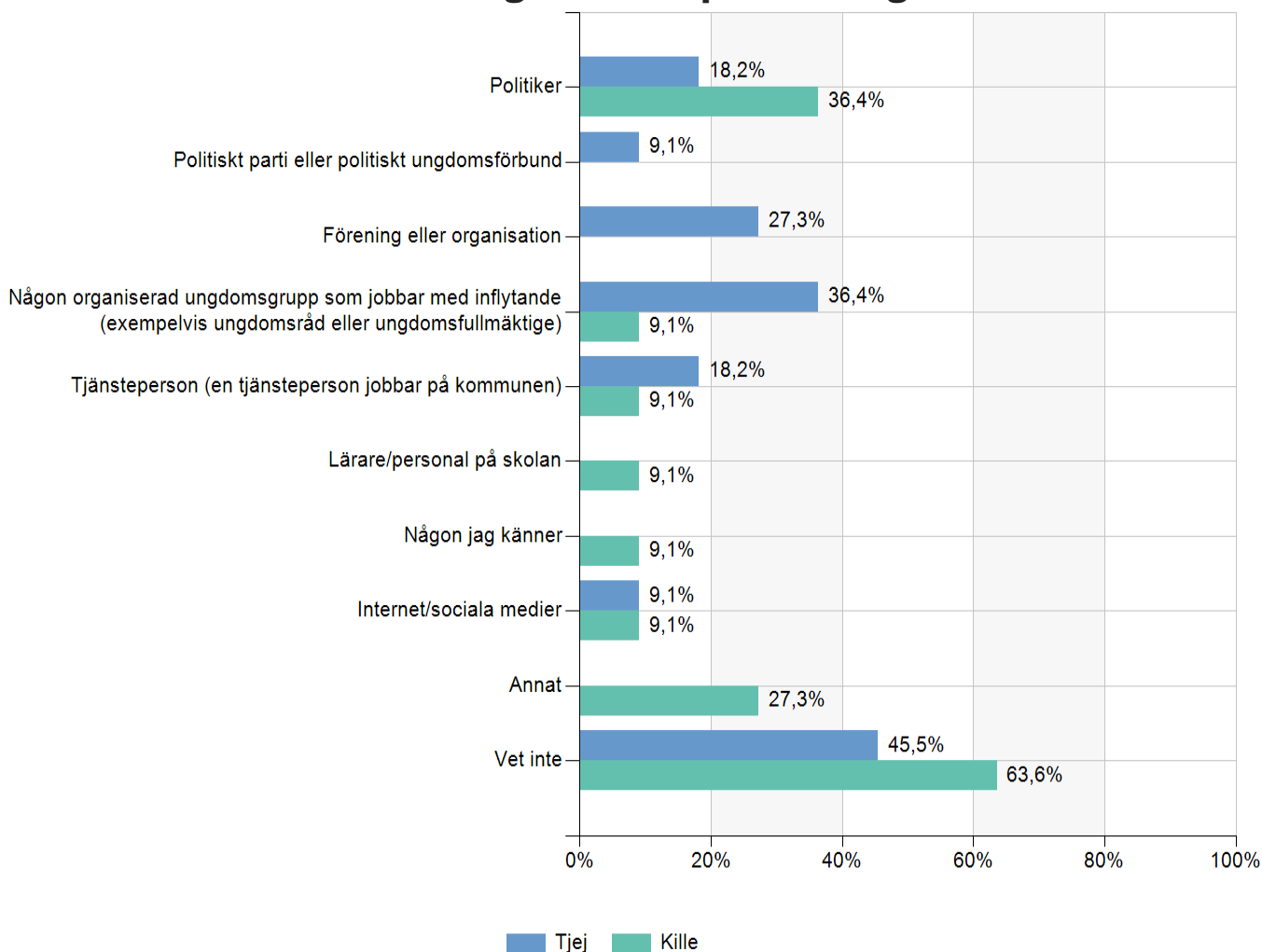

G4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

Både tjejer och killar vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen i större utsträckning, bland killarna är ökningen störst.

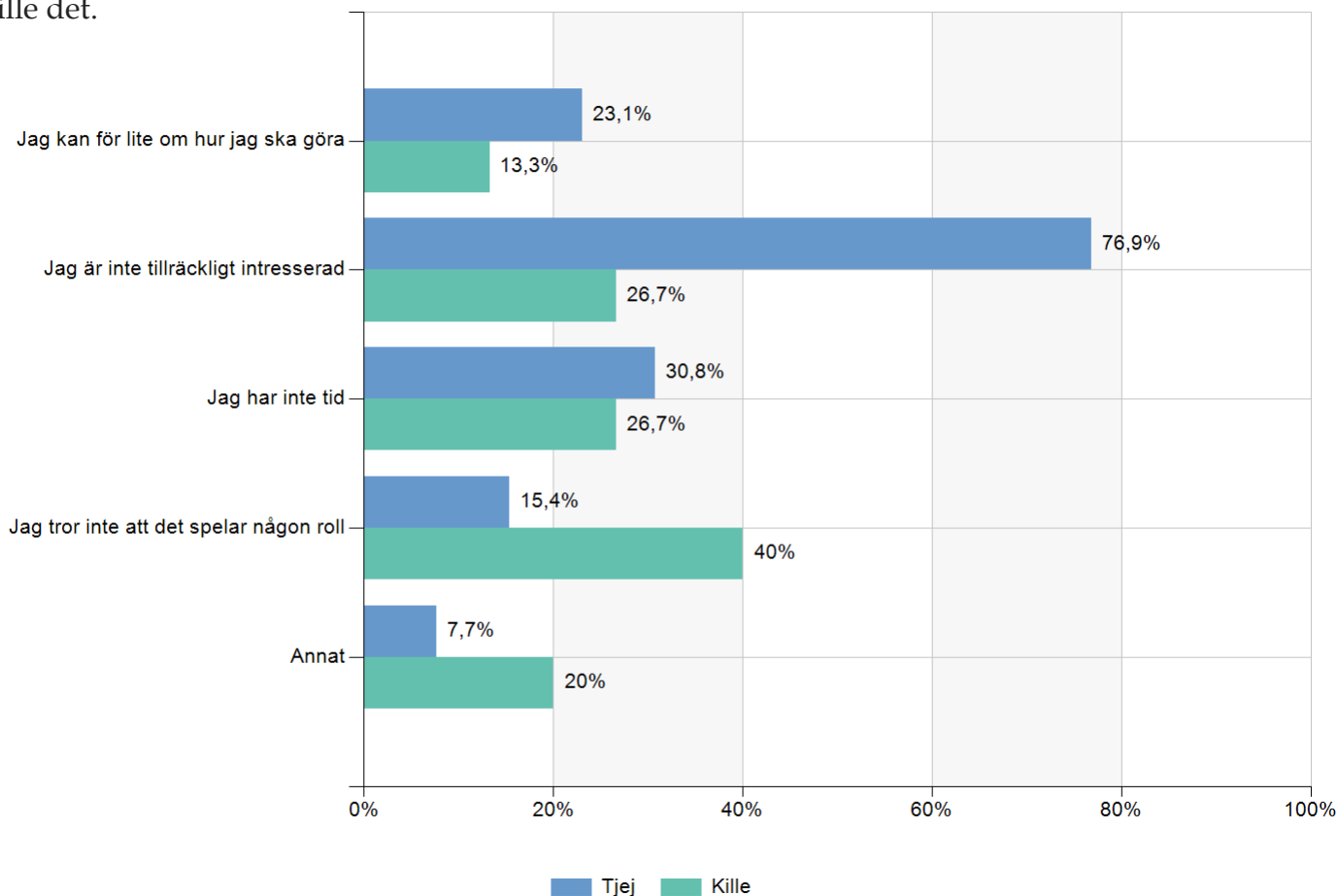
G4b. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?

Bland de som vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen, svarar flest att de inte vet till vem eller vart de ska vända sig, samma för både killar och tjejer. Därefter svarar killarna att de skulle vända sig till en politiker, medan tjejerna i andra och tredje hand uppger att de skulle vända sig till någon organiserad ungdomsgrupp som jobbar med inflytande – ungdomsråd eller liknande, därefter till en förening eller organisation. Det sistnämnda kan antas hänga ihop med initiativet "Fika för förändring" som drivits inom ramen för Youth up North sedan december 2024, som en variant av ett ungdomsråd. Parallellt har ett arbete pågått med utredning av förutsättningarna för att starta upp ett formellt ungdomsråd i kommunen igen. Fika för förändring har genomförts vid 7 tillfällen, och varit välbesökt av både killar och tjejer. Bland annat har ungdomarna fått träffa politiker och tycka till om reglementet för ungdomsrådet. Andra ämnen som har diskuterats är kommunens lokaler (ishall, simhall), skolan, hur ungdomarna upplever klimatet kring att ta bilder på varandra. Mycket har handlat om förslag på aktiviteter, både på och utanför fritidsgården och under lov och under vanlig vardag och helg. Totalt har 65 deltagartillfällen uppnåtts under årets möten.

G4d. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?

De som svarade att de inte ville vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte ville det.

Det främsta skälet bland tjejer är ointresse. Det främsta skälet bland killar är att tro att det inte spelar någon roll. 23,1% av tjejerna och 13,3% av killarna uppger att orsaken är att de kan för lite om hur de ska göra. För tjejerna är det i stort sett samma siffra som 2022, något högre. För killarna är det en lägre siffra än 2022, då 29% av killarna uppgav detta som skäl.

I "Fika för förändring" ställdes följande fråga:

Har Youth up North påverkat ditt intresse för politik, demokrati och att påverka? Isåfall hur?

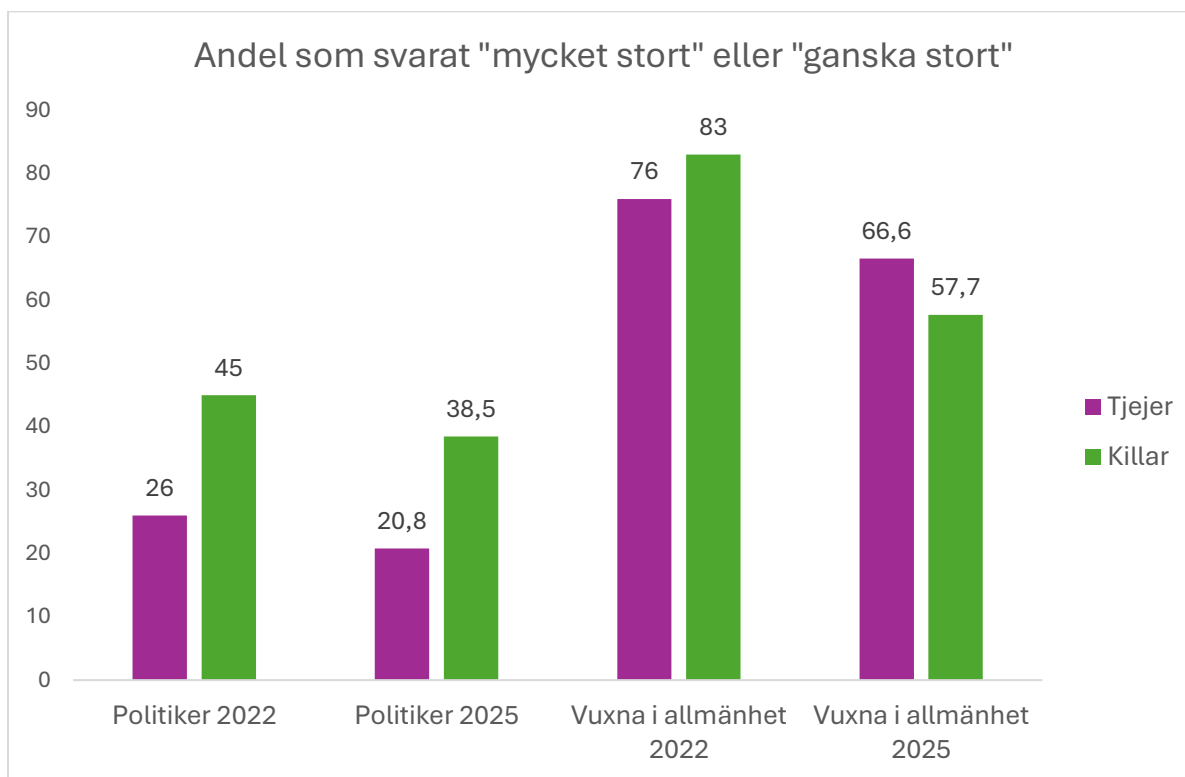
Tre röster från högstadiet:

"Ja, vi blir mer hörda"

"Det känns som att dom lyssnar mer nu"

"Nja, jag är inte så intresserad, tycker det är tråkigt med politik och sånt"

G5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?

Både nivåerna för förtroende för politiker och för vuxna i allmänhet minskar från 2022 till 2025, bland både killar och tjejer – trots ökade satsningar på att förbättra relationen mellan grupperna genom Youth up North. I "Fika för förändring" ställdes en följdfråga om förtroendet för vuxna.

Vad behövs för att ditt förtroende för politiker och vuxna i allmänhet ska öka?

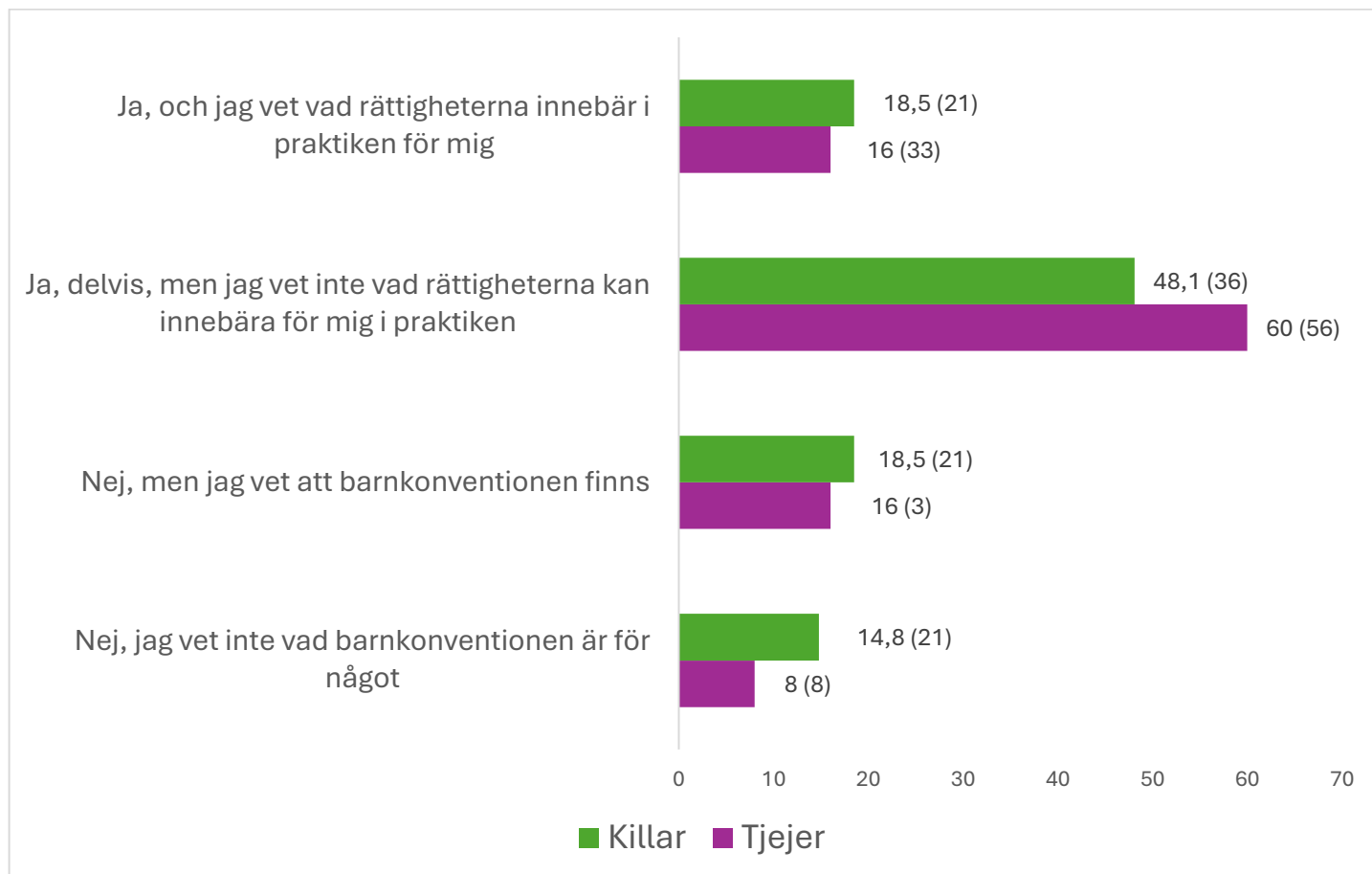
"Att dom tar upp frågor som rör oss i politiken"

"Vuxna lyssnar inte så mycket på barn, dom måste lyssna mer"

- Två högstadieselever

Barnkonventionen

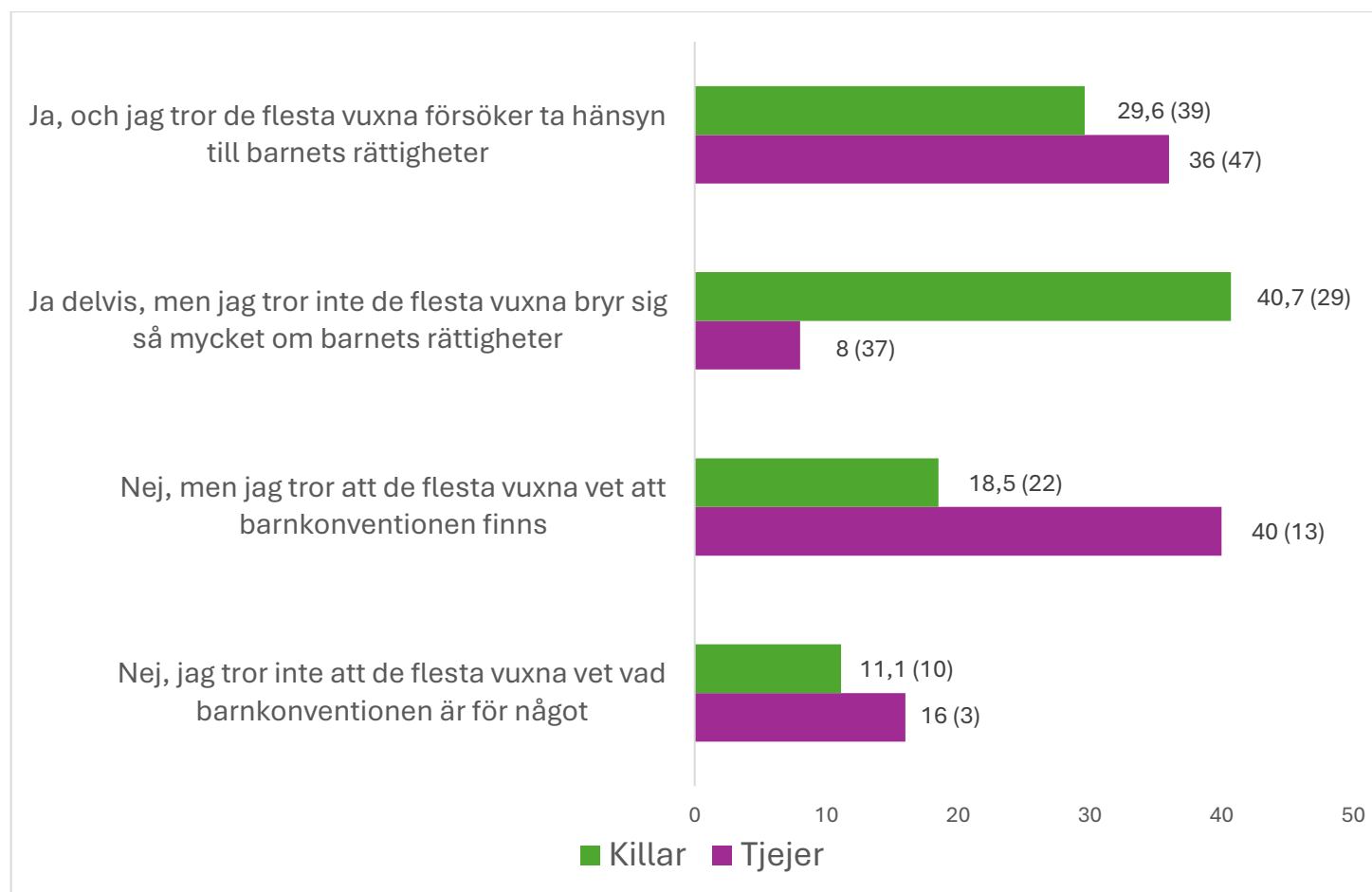
G6. Vet du vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen? (Jämförelse med 2022 inom parentes)

Här kan svaren till stor del påverkas av huruvida barnkonventionen har behandlats i skolan i närtid med att frågan besvaras, eller inte. Men i jämförelse med 2022 backar andelen som vet vad rättigheterna inom Barnkonventionen innebär i praktiken, bland både killar och tjejer, men främst tjejer där andelen halveras. Fler svarar dock att de delvis vet vilka rättigheter som Barnkonventionen berör – i båda svarsgrupperna. Det är också fler som svarar att de vet att barnkonventionen finns, och färre som inte vet vad barnkonventionen är för något (bland tjejerna oförändrad siffra).

G6b. Tror du att de flesta vuxna vet vilka rättigheter barn har enligt barnkonventionen?

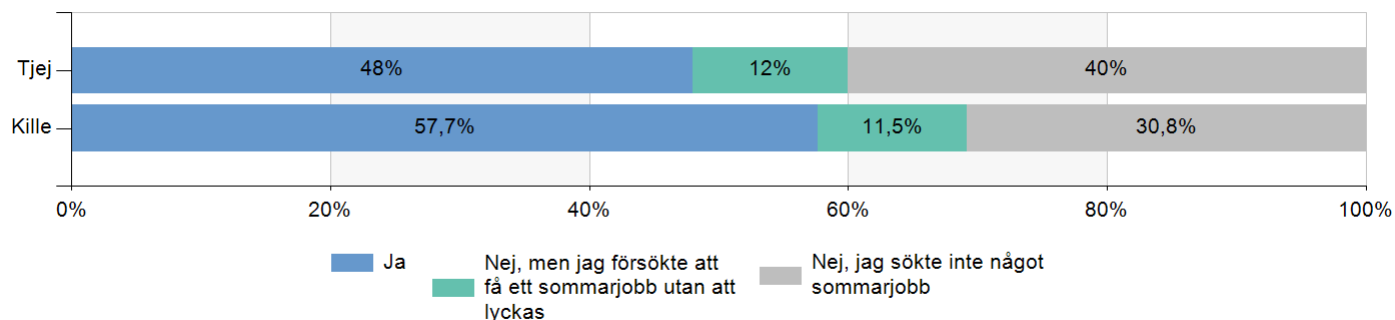
(Jämförelse med 2022 inom parentes)

Här syns en övervägande negativ trend bland, framförallt bland killar. Färre killar och tjejer tror att de flesta vuxna försöker ta hänsyn till barnets rättigheter. Fler killar tror att de flesta vuxna delvis känner till konventionen, men inte bryr sig så mycket om den. För tjejer minskar andelen stort, från 37% 2022 till 8%. Färre killar svarar att de tror att vuxna känner till vilka rättigheter barn har, men trots allt känner till att barnkonventionen finns. Andelen unga som inte tror att de flesta vuxna vet vad barnkonventionen är ökar bland både tjejer och killar.

Arbete

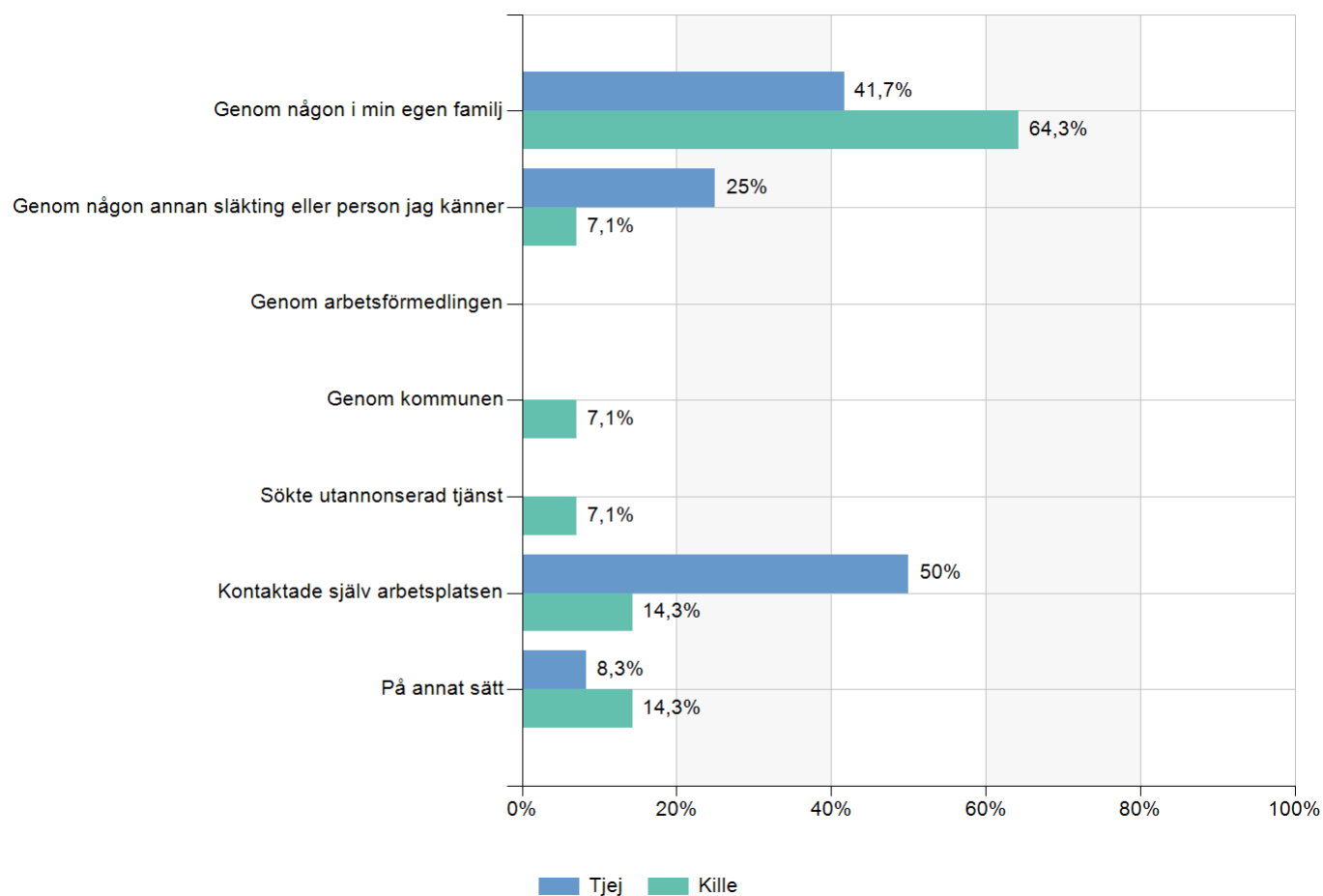
H1. Hade du ett sommarjobb i somras?

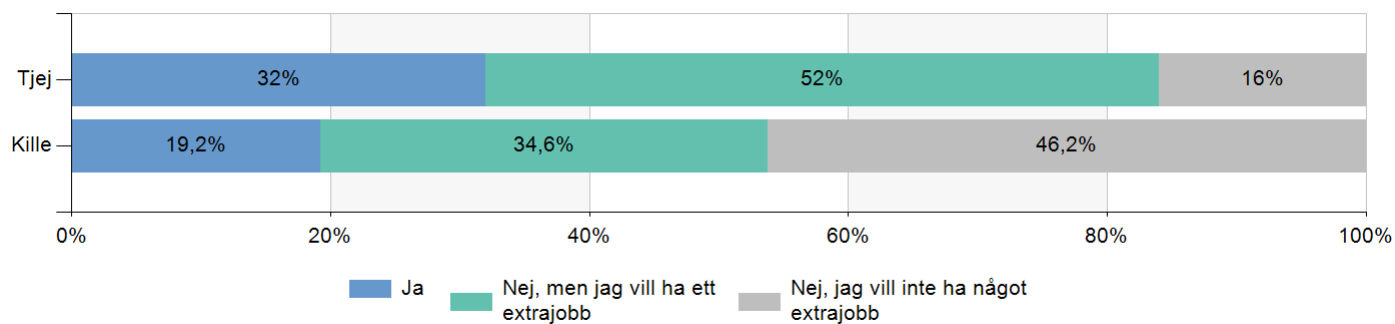
Ungefär hälften av ungdomarna mellan 13 och 16 år sommarjobbade 2025, något fler killar. 12% tjejer och ungefär lika många killar uppger att de försökte få ett sommarjobb utan att lyckas. I båda fallen är detta en ökning jämfört med 2022. De flesta killarna fick sitt sommarjobb genom någon i sin egen familj, medan de flesta tjejer svarar att de fick jobb genom att de kontaktade arbetsplatsen själv, något killarna svarar att de gjort i mycket mindre utsträckning. En stor andel tjejer svarar också att de fått sitt sommarjobb genom någon i den egna familjen, en släkting eller någon de känner. Detta tyder på att personliga kontakter och möjlighet till jobb inom familjen är en stor framgångsfaktor i att få sommarjobb, och att det därför kan antas vara svårare för ungdomar som inte har kontaktnät inom familjen att få ett sommarjobb.

Runt en tredjedel av tjejerna svarar att de har ett extrajobb för tillfället och över hälften (52%) uppger att de vill ha ett extrajobb. Bland killarna är andelarna lite mindre, 19,2% säger att de har ett extrajobb och 34,6% säger att de vill ha ett extrajobb. Detta stämmer överens med dialogerna i de idéverkstäder och Hackathons som har hållits genom Youth up North under 2024 och 2025. De förhållandevis höga siffrorna i viljan att jobba extra tyder på att unga är en grupp som i större utsträckning kan ses som en tillgång på arbetsplatser runt om i kommunen.

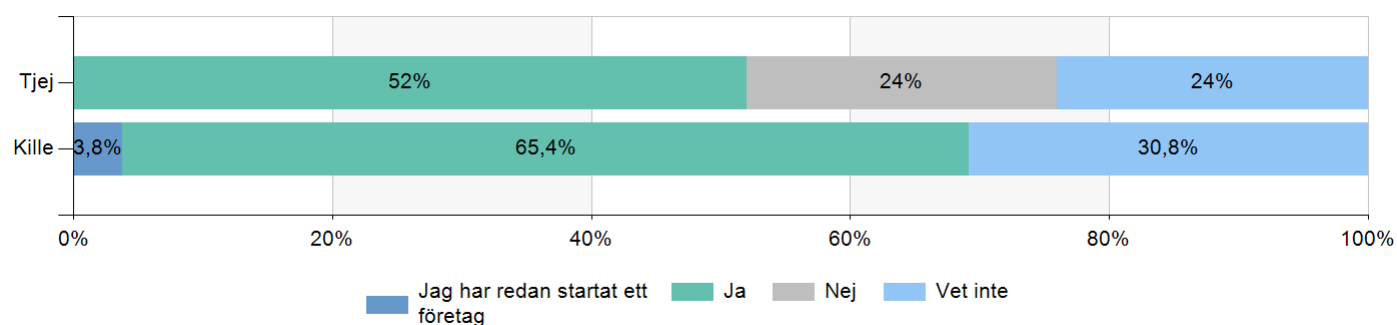
H1b. Hur fick du ditt sommarjobb?

H2. Har du något extrajobb just nu?

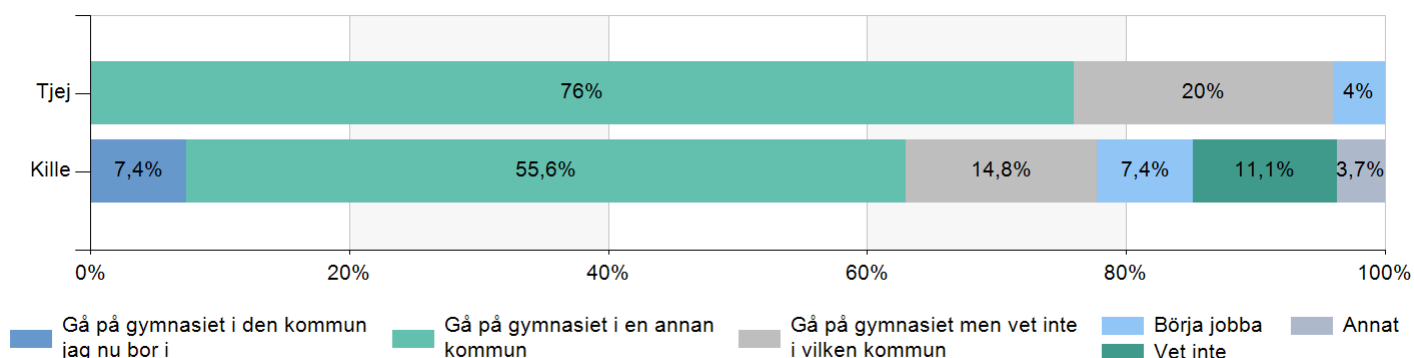
H3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

Det har skett en stor ökning i viljan att starta företag i framtiden bland både tjejer och killar. 2022 svarade 35% av tjejerna "Ja" – 2025 ligger siffran på 52%. För killarna låg siffran på 39% 2022, och ökar till 65,4% 2025. Därtill så svarar ingen kille "Nej" i 2025 års undersökning, medan andelen låg på 17% 2022. Bland tjejerna ökar däremot andelen som svarar nej från 10% till 24%. Med andra ord ökar både andelen tjejer som svarar ja och nej, vilket kan förklaras med att över hälften av tjejerna svarade "Vet inte" 2022, en grupp som minskar 2025.

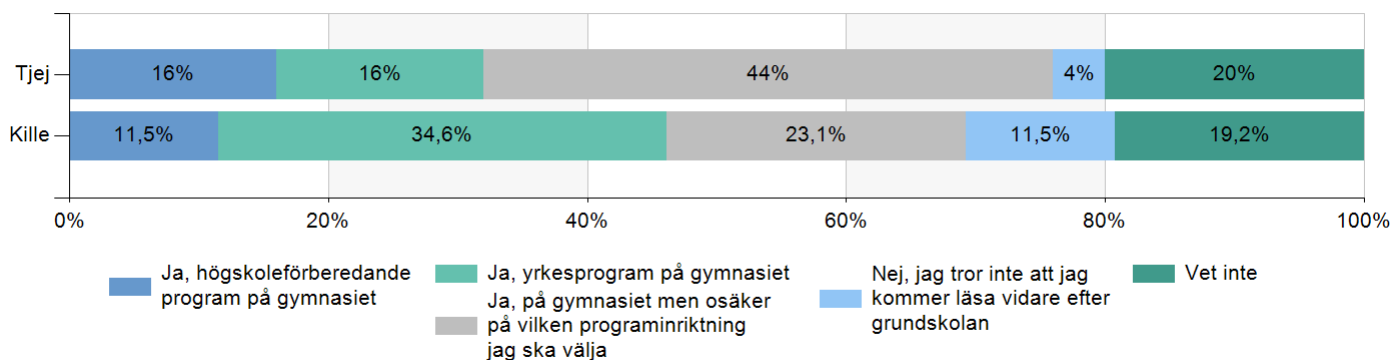
Framtid

I1. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

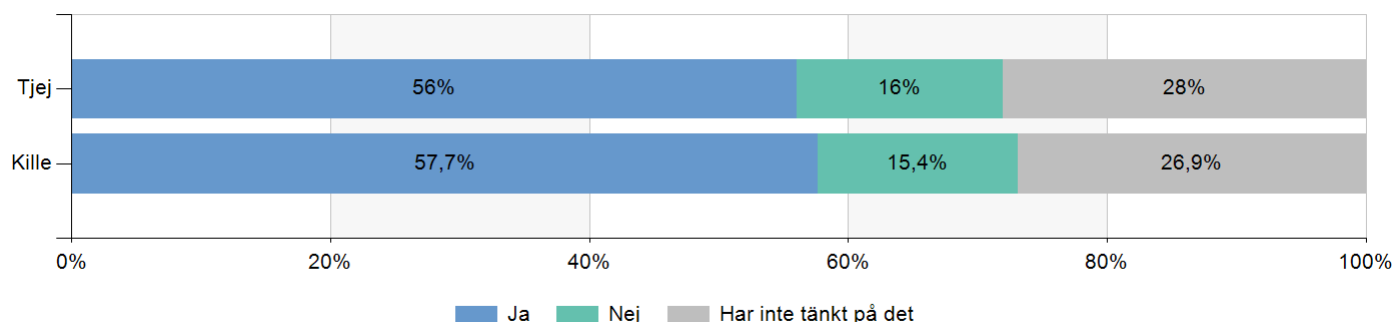
Här får man ha i åtanke att inget gymnasium finns i Åsele kommun, så alternativet att gå gymnasiet i Åsele förutsätter att den svarande svarar utifrån ett hypotetiskt önskescenario. Det är möjligt att inte alla tolkat frågan på samma sätt, och att svaren hade sett annorlunda ut med en annan formulering på frågan.

I2. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

Färre tjejer och killar svarar att de tror att de kommer läsa vidare på ett högskoleförberedande program på gymnasiet. En större andel svarar också att de inte tror att de kommer läsa vidare efter skolan, jämfört med 2022. Färre tjejer svarar att de tror att de kommer gå ett yrkesprogram på gymnasiet och andelen som inte vet vilken inriktning de ska välja ökar. Bland killarna är nivån för de som inte vet vad de ska välja samma som 2022, medan andelen som planerar att gå en yrkesförberedande utbildning ökar.

I3. Tror du att du kommer att flytta från den kommun där du bor?

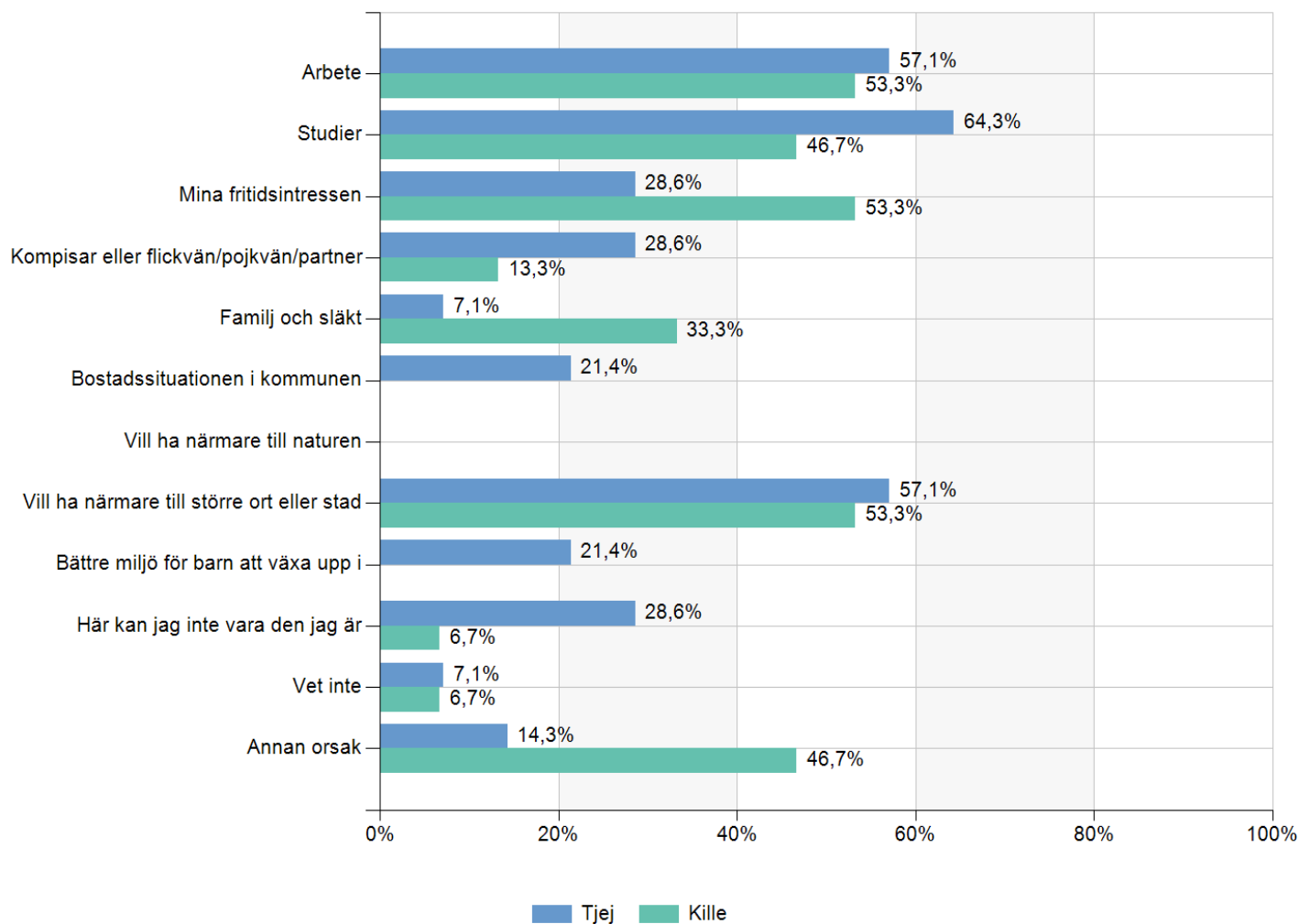

Inga större skillnader ses mellan könen i frågan om de tror att de kommer flytta från kommunen. Det sammanslagna resultatet för alla kön visar att 59% svarar ja, 15% svarar nej och 26% har inte tänkt på det ännu. I tabellen nedan syns årets resultat i jämförelsen med resultatet 2022.

	2022	2025
Ja	48%	59%
Nej	23%	15%
Har inte tänkt på det	29%	26%

I3b. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen?

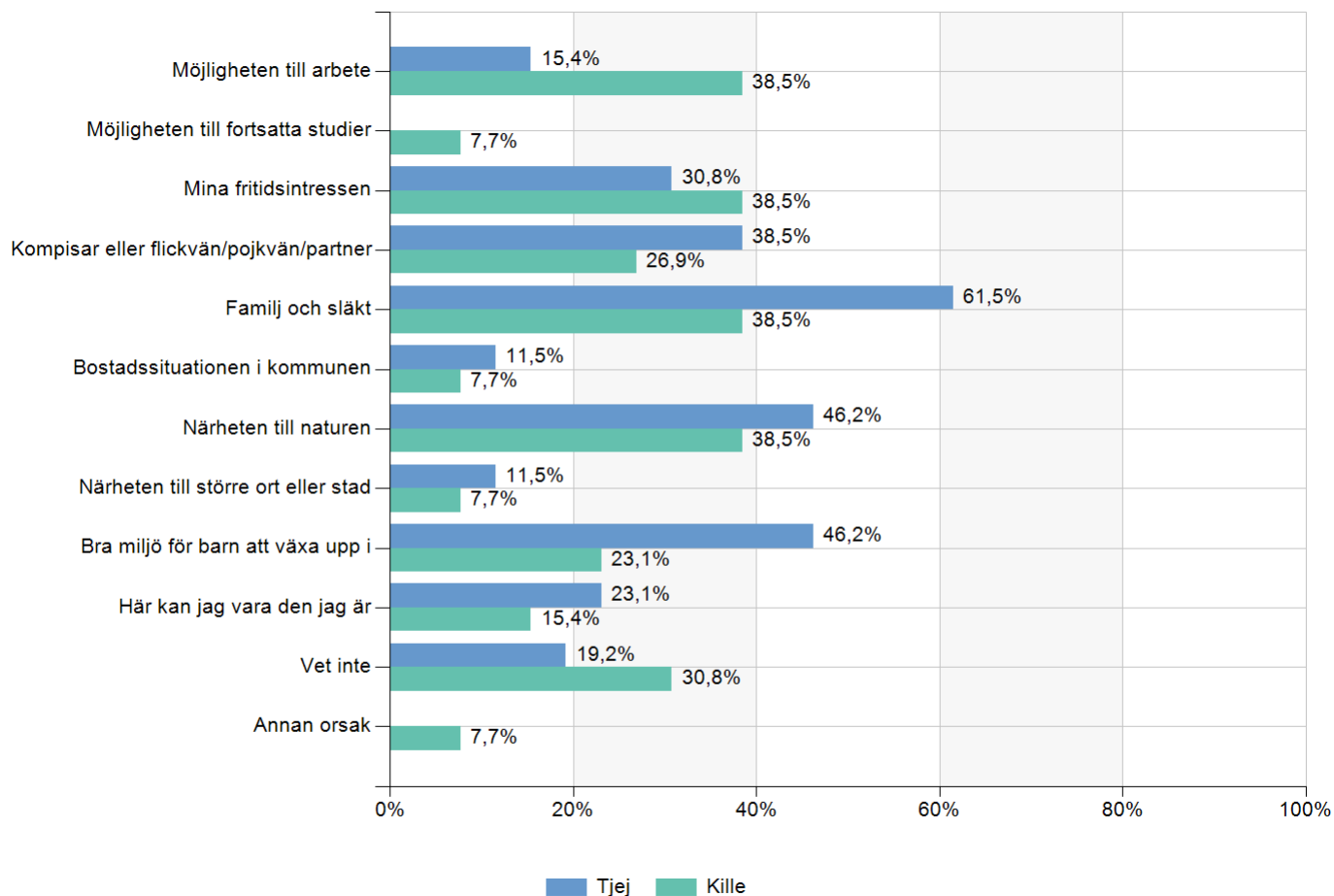
De som svarade ja i föregående fråga, fick även svara på en fråga om varför.

Fler tjejer uppger arbete som orsak till att flytta: 57,1% (42% 2022) och färre killar: 53,3% (60% 2022). 64,3% av tjejerna uppger studier som en eller flera av orsakerna, likvärdigt som 2022. Bland killarna minskar andelen från 60% 2022 till 46,7% 2025. Mer än varannan kille och tjej på högstadiet uppger att de vill ha närmare till en större ort eller stad, en betydande ökning från 2022, då andelen låg på 29% bland tjejerna och 20% bland killarna. 21,4% av tjejerna och 0% av killarna uppger en bättre miljö för barn att växa upp i som orsak till att flytta från Åsele, detta trots att cirka 28% fler tjejer uppger detsamma som en av de bästa faktorerna med att bo i Åsele kommun (kommande sida). Här ger statistiken olika bilder på samma område.

Det bästa med att bo i Åsele kommun

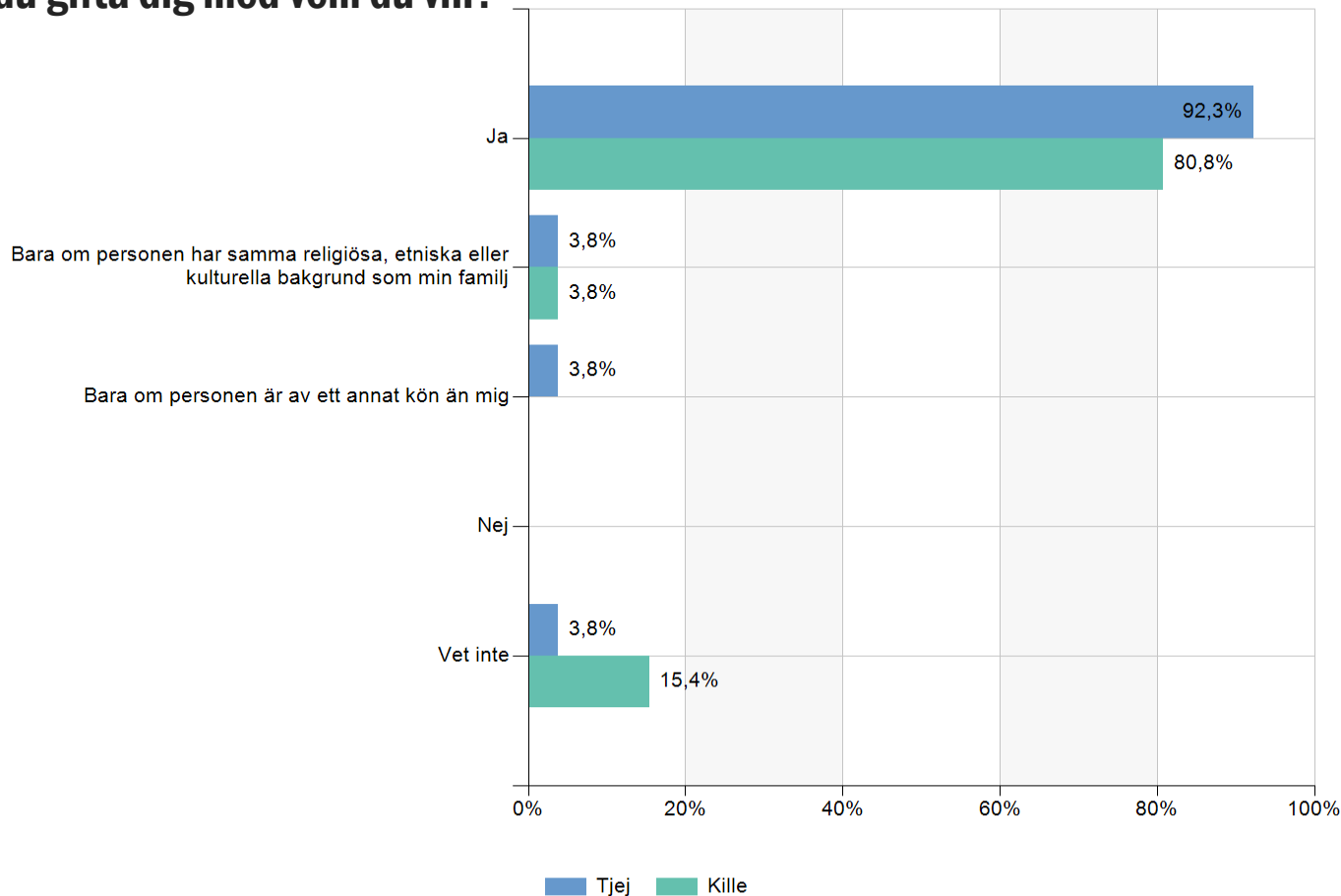
I4. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

Familj och släkt, fritidsintressen, kompisar eller flickvän/pojkvän, närheten till naturen, möjligheten till arbete och en bra miljö för barn att växa upp i ligger i toppen bland det som högstadieungdomar tycker är bäst med att bo i Åsele. Många likheter med resultatet från 2022. Procentuellt ökar tjejerna inom alla kategorier förutom: möjligheten till fortsatta studier (mindre minskning från 2% till 0%) kompisar eller flickvän/pojkvän (minskning med 20%), närheten till naturen (mindre minskning från 55% till 46,2%). Procentuellt ökar killarna inom alla kategorier förutom: familj och släkt (mindre minskning från 40% till 38,5%), samt bra miljö för barn att växa upp i (från 29% till 23,1%).

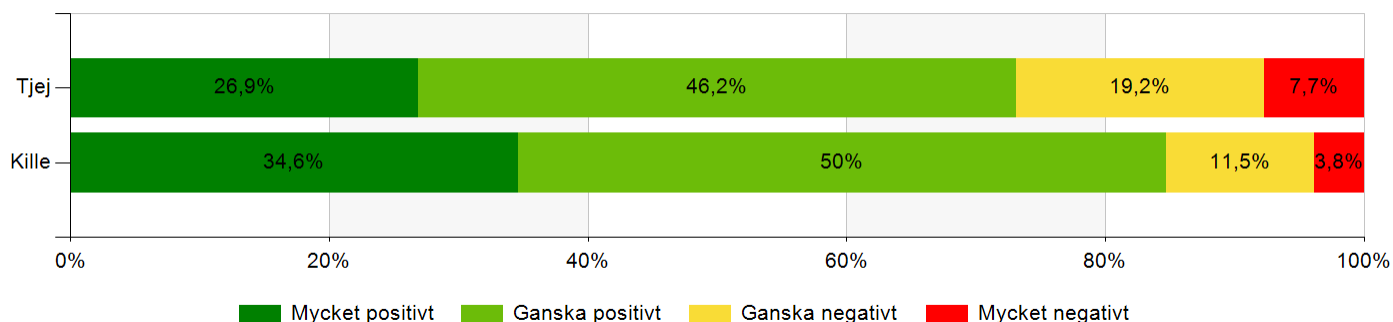
Alltså, fler killar och tjejer lyfter fram möjligheten till arbete som en av faktorerna som det bästa med att bo i Åsele kommun. Fler killar och tjejer lyfter också fram att de kan vara den de är, som en av de bästa sakerna. Tjejer och killar uppger också bostadssituationen, närheten till en större ort eller stad och sina fridsintressen som orsak i högre utsträckning. Därefter går upplevelserna isär. Fler tjejer svarar att det beror på familj och släkt och att Åsele är en bra miljö för barn att växa upp i. Fler killar svarar kompis eller flickvän/partner, närhet till naturen och möjligheten till fortsatta studier som det bästa med Åsele.

15. Får du gifta dig med vem du vill?

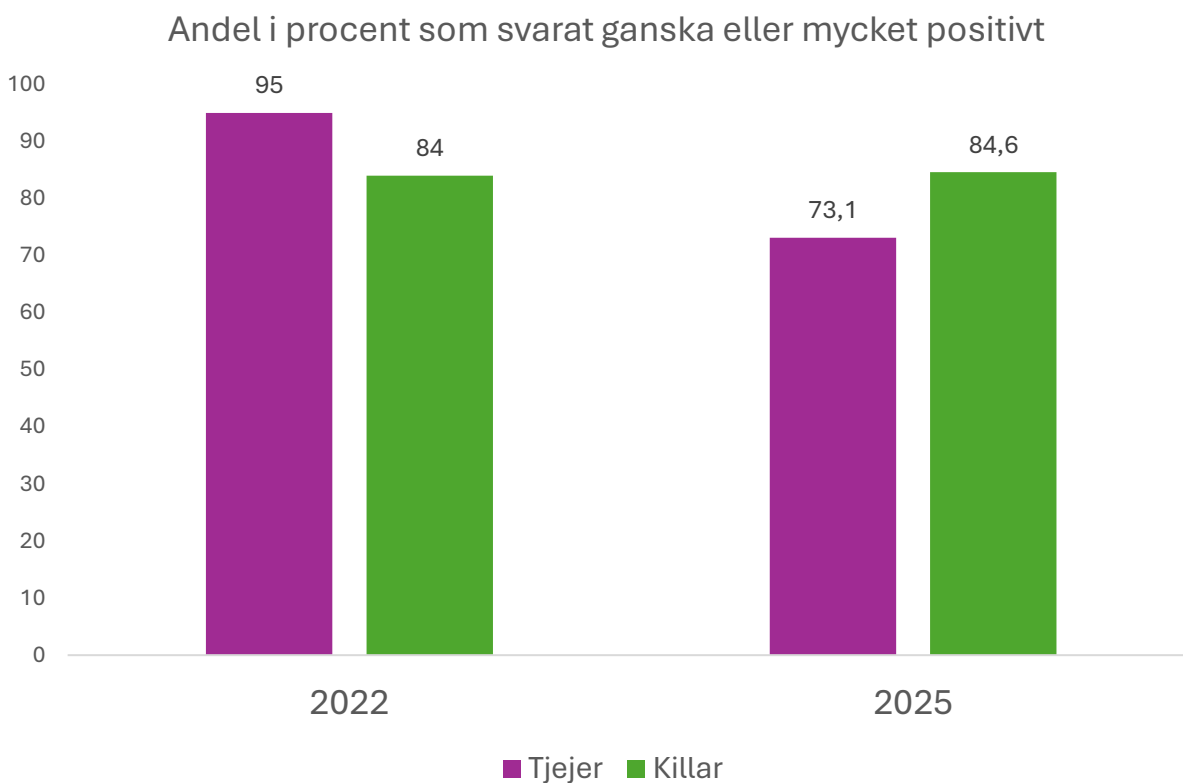

Andelen som svarar "Ja" ökar bland både tjejer och killar, samtidigt som andel killar som svarat "Bara om personen är av ett annat kön" minskar. Andelen som svarar "Jag vet inte" minskar också.

I6. Hur ser du på framtiden?

Jämförelse 2022 och 2025

Andelen tjejer som ser ganska eller mycket positivt på framtiden minskar avsevärt – från 95% 2022 till 73% 2025. Killarnas framtidstro ökar med knappt en procent, från 84% 2022 till 84,6% 2025, killarna går därför om tjejerna med att vara dem som ser mest positivt på framtiden.

YOUTH UP NORTH

www.asele.se